

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (1865) 1985 LAPKRITIS-NOVEMBER 12 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Lietuviškosios atžalos

Svarstydami išeiviskus savo rūpesčius, daugiausia kalbame apie politinę, kultūrinę veiklą ir jaunimą, jau paaugusį bei pasiekusį pradines, vidurines ir akademines mokyklas. Sielojames to jaunimo lietuviškumu, dalyvavimu tautinėje veikloje. Steigiame mokyklas, kursus, seminarus ir net lituanistikos katedrą. Visa tai rodo mūsų rūpestį ateitimi, kuri priklauso dabarties jaunimui. Tai, be abejonės, geras ženklas, rodantis gerą išeivijos orientaciją. Tos pastangos tikriausiai nebus tuščios, nors šimtaprocentinių laimėjimų niekas nesitiki. Tam tikras nubyrėjimo nuostimtis išeivijos gyvenime yra neišvengiamas. Kartais ir didelės pastangos atneša mažus vaisius, bet nebūna tuščios. Jei tokių pastangų nebūtų, lietuviško jaunimo visai neturėtume. Tuo atveju reiktų kalbėti amžiną atsilį jaunimo lietuviškumui. Jeigu iki šiol to nereikėjo, išskyrus nelaimingus atvejus, tai tik dėl to, kad buvo stengtas išauginti lietuvišką jaunimą. Yra šeimų, kurios pasiekė šioje srityje gražių rezultatų, bet tikrai didelių pastangų dėka. Jų, žinoma, visuomenė nemato. Ji tikrai gėrisi jaunuoliais ar jaunuolėmis, kurie iškilmių progomis pasirodo scenoje, gražiai lietuviškai paskaito, padeklamuoja ar pakalba.

BESIDŽIAUGIANT tokiu jaunimu, turbūt nedaug kam kyla klausimas, kaip tai pasiekti. Galbūt kai kas pamano, jog tai lietuviškos mokyklos nuopelnas, juoba, kad jaunuolių pasirodymas buvo girdėtas bei matytas mokyklos renginyje. Niekas, žinoma, neabejoja, kad mokykla daug prisidėjo prie jaunimo lietuviškumo ugdymo, bet mokykla be šeimos būtų bejėgė. Pagrindinis lietuviškų atžalų židinys yra šeima, apsupta labai įtakingos svetimos aplinkos, su kuria tenka sunkiai ir nuolat kovoti. Tokia kovojanti lietuviška šeima reikalinga nuolatines pagalbos. Jai padėti, kaip minėta, ateina šeštadieninė mokykla, bet gerokai vėliau. O pagalba reikalinga jau priešmokykliniame amžiuje. Tai, matyt, pastebėjo šeštadieninės mokyklos ir įvedė parengiamuosius skyrius, skirtus priešmokyklinio amžiaus vaikams. Bet jie veikia tikrai šeštadieniais trejetą valandų. Čia iškyla vaikų darželio svarba, darželių, veikiančių penkias dienas per savaitę. Juose lietuviškos atžalos gali daug išmokti labai lengvu būdu. Laimingos tos šeimos, kurios gyvena tokiose vietovėse, kur veikia lietuviški vaikų darželiai. Tai didelė pagalba tėvams, kuriems rūpi jaunųjų atžalų lietuviškumas. Šį faktą patvirtina daugelio šeimų patirtis. Ir gaila tų šeimų, kurios gali, bet darželio paslaugomis nesinaudoja.

VAIKŲ darželių, žinoma, negali turėti mažosios lietuvių gyvenvietės. Jūs turite pvz. Čikagą ir Torontą. Torontose miesto veikia vaikų darželis jau per 30 metų. Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seserų dėka Torontose buvo pastatyti Lietuvos vaikų namai, pritaikyti vaikų darželiui, kuris ir dabar sėkmingai veikia. Šį rudenį tai institucijai sueina 25-ri metai. Anuomet tų namų statybai vadovavo sesuo Margarita, kuri ir dabar jiems vadovauja. Tą vaikų darželį lankė daug tautiečių, dabar aktyviai dalyvaujančių lietuviškoje veikloje. Taigi yra kuo pasidžiaugti. Deja, ne visiems tokie darželiai prieinami. Dėl to kyla mintis susirūpinti lietuviškų atžalų auklėjimu susibūriant keliom šeimom, turinčiom priešmokyklinio amžiaus vaikus. Tuo būdu galima organizuoti privačius darželio pobūdžio renginius šeiminio gyvenimo rėmuose. Kai kurie bandymai iki šiol buvo gana sėkmingi. Pvz. pradėta rengti jaunų šeimų vasaros stovyklas su pritaikyta programa. Kartas nuo kartų rengiamos specialios Mišios priešmokyklinio bei jiems artimo amžiaus vaikams. Panašius renginius gali būti įvairių progų, kurias turėtų išnaudoti jaunų atžalų auklėtojai. Iš šalies žiūrint, kam tai gali atrodyti tikrai žaidimas, bet iš tikrųjų tai yra didžiulis reikšmingas darbas, kurio rezultatai bus matomi žymiai vėliau.

KANADOS ĮVYKIAI

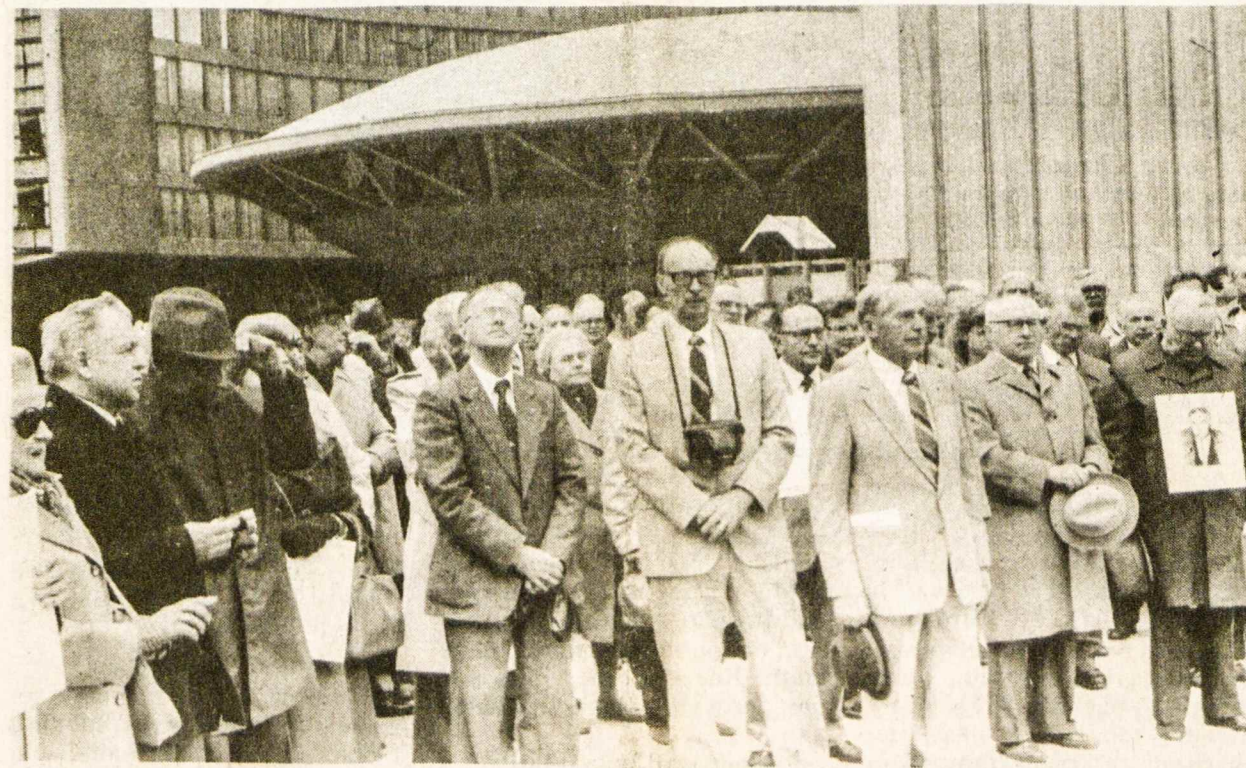
Vėl pašto streikas?

Kanadiečiams vėl gresia pašto streikas, kurį šį kartą gali paskelbti 4.000 administracinių tarnautojų. Jų sutartis yra pasibaigusi. Siekiama ne tik didesnio atlyginimo, bet ir darbo saugumo užtikrinimo. Pašto vadovybė šių tarnautojų eiles norėjo sumažinti keliais šimtais. Nutrauktos derybos įtaigoja, kad uniija sąmoningai laukia artėjančių Kalėdų; su kuriomis pašta užgrįva kalėdinių sveikinimų atvirukai. Tada pašto vadovybė, vengdama streiko, patenkina beveik visus reikalavimus, nes ją priverčia kapitaluoti prieš Kalėdas pradėtas streikas. Uniija atvirai kalba apie ruošimąsi streikui.

Leidimai automobilių vairuotojams Ontario provincijoje nuo 1986 m. vasario 1 d. bus išduodami su spalvotomis vairuotojų nuotraukomis. Lig šiol leidimai neturėdavo nuotraukų, tad jais dažnai pasinaudodavo asmenys, praradę

vairavimo teises. Pastaraisiais metais Ontario provincijoje buvo nuteista 12.500 leidimo neturėjusių vairuotojų. Jų byloms provincija išleido \$5 milijonus. Įvedus nuotraukas į leidimus, jais negalės pasinaudoti kiti asmenys. Tada juos lengvai galės susekti policija. Vairuotojų leidimai dabar būdavo pakeičiami paštu trejiem metams. Naujų išdavimas buvo susietas su vairuotojo gimimo data. Po 1986 m. vasario 1 d. pašto paslaugų bus atsisakyta. Kiekvienas vairuotojas naują leidimą galės gauti tik susisiekiimo ministerijos įstaigoje, kur bus padaryta spalvota jo nuotrauka ir prisegta prie leidimo. Po trejų metų naujam vairuotojo leidimui reikės kitos spalvotos nuotraukos. Nuotraukų pakeitimas esąs būtinas dėl metų eigoje įvykstančio veido išvaizdos pasikeitimo. Iki 1986 m. vasario 1 d. leidimai va-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvių būrys prie Toronto miesto rotušės iškeltiant Lietuvos vėliavą ir besirušiant demonstracijai St. Dabkus

Prancūzai apie Laisvės žygį

"TŽ" jau buvo daug rašyta apie Taikos ir laisvės žygį Skandinavijoje daugiausia iš lietuvių pusės. Įdomu pasiekti kitataučių spaudą, rašiusią apie tą žygį. Neseniai "TŽ" redakciją pasiekė keletas Prancūzijos laikraščių, kurių korespondentai dalyvavo minėtame žygyje.

"Soviet niet niet"

Alain Debove dienraštyje "Le Monde" 1985. VII. 30 paskelbė ilgą reportažą, kurį pradeda žodžiais "Soviet niet niet! Lituanie da da!" Šis šūkis esą pirmą kartą suskambėjo Helsinkio gatvėje po sovietų invazijos Čekoslovakijon 1968 m. Ir tai tik dvi dienas prieš Helsinkio akto dešimtmčio iškilme, kurion turėjo suvažiuoti 35 valstybių užsienio reikalų ministreriai. Demonstravo apie 300 estų, latvių ir lietuvių. Jie atplaukė laivu "Baltic Star" iš Stockholmo. Helsinkio uoste šis laivas galėjo sustoti tikrai industrinėje dalyje, du kilometrai nuo miesto centro. Gatvėmis baltiečiai žygiavo su vėliavomis, o ant šaligatvių stovintys gausūs suomių plojo ir verkė.

Dėl šios manifestacijos Suomijos vyriausybė turėjo keblumų su Sov. Sąjunga. Užsienio reikalų ministerija ir policija aiškino savo visuomenei, esą nebus problemų, jeigu manifestacijos dalyviai laikysis Suomijos įstatymų. Sovietų disidentas V. Bukovskis gavęs vizą rekordiniu laiku — per penkias savaites.

Su Maskvos pritarimu

Maskva ir Helsinkis esą saistomi sutarties, kuri įpareigoja Suomiją kovoti su visomis antisovietizmo formomis. Ši jautri problema buvo ilgai svarstoma vietinėje spaudoje, kurioje pasireiškė skirtingos nuomonės. Buvo tvirtinama, jei vyriausybė uždraus baltiečių manifestaciją, paskelbtą prieš daugiau kaip du mėnesius, tai galimas dalykas kai kurie vakariečių kraštai boikotuos Helsinkio akto sukties iškilme.

Politinių stebėtojų nuomone, Suomijos vyriausybė davė suprasti Maskvai, kad Helsinkio akto sukties iškilme gali neįvykti, jeigu nebus leista baltiečių manifestacija. Be abejonės, neformalus pasitarimai tuo klausimu įvyko tarp Suomijos ir Sov. Sąjungos. Tai matyti iš sovietų laikysenos: TASSo žinių agentūra aštriai kritikavo baltiečių manifestacijos rengėjus, bet nelietė Suomijos valdžios.

Savo reportažą "Le Monde" korespondentas baigia V. Bu-

kovskio žodžiais: "Mes manome, kad pastovi taika Europoje nebus įmanoma, kol baltiečių kraštai neatgaus savo nepriklausomybės".

Latvis Janis

Taip pat ilgą reportažą išspausdino "Liberation" 1985. VIII. 2. Jo autorė Veronique Soule rašo apie latvi mediką Janis, gyvenantį Australijoje, senosios latvių kartos laikoma kairiuoju, nes susijęs su socialdemokratų partija, laikoma tolygia komunistams. Esą, jo akis dengia raudona migla. Iš tikrųjų jis yra nacionalistas, net keletą kartų lankėsi sovietų okupuotoje Latvijoje, nesutinkąs su vyresniosios kartos pažiūra, kuriai prasyšmas vizos kelionei į Latviją reikiąs kapitaliaciją ir pripažinimą sovietinės okupacijos. Kai "Baltic Star" laivas plaukė Latvijos artumoje, minėtas Janis sveikino ją, mesdamas gėlę jūron ir jautėsi "politiniu tremtiniu".

Štromas ir Venclova

Pasak minėtos korespondentės, vienas jūrinės išvykos žvaigždžių buvo prof. Štromas, kalbantis lietuviškai, prancūziškai, rusiškai, vokiškai ir angliškai. Jis visą laiką diskutavo — dieną ir naktį apie sovietinio režimo ateitį. "Štromo mašina" sustodavo betgi, kai jo žmona Violeta, buvusi dainininkė Lietuvoje, dainuodavo. Štromas taip pat sakėsi studijavęs Maskvos universitete su M. Gorbachiovu, kuris in-

tektualų sluoksniuose nebuvo priimtinas dėl jo kaimiškos kilmės.

Panašaus įkvėpimo buvo ir poetas Tomas Venclova, linkęs į "kairę", galbūt paveiktas slaviškos įtakos per Lenkiją, kuri per šimtmečius buvo susijusi su Lietuva. Jis buvo steigėjas Helsinkio komiteto 1976 m. Lietuvoje. Raudamas droviai prisiartinio prie mikrofono ir tarė: "Išmokę savo pareiškimą atmintinai, mes trys išvykom į Maskvą trimis skirtingais traukiniais. Noblesse oblige (taurumas įpareigoja), mes jį suredagavom lietuviškai. Kopalevas (rusų disidentas, emigravęs V. Vokietijon) parūpinio rašomąją mašinėlę su lotynišku raidynu. Apstojom pas Orlovą (rusiškojo Helsinkio akto komiteto steigėją, ištremtą Rusijos gilumon). Ščaranskis (dabar darbo lageryje) mūsų tekstą išvertė anglų kalbon tarptautinei spaudai".

Abu — Štromas ir Venclova yra sūnūs aukštų pareigūnų. Venclovos tėvas buvo lietuvių Aragonas, Štromo (įtėvis) — pirmasis Lietuvos kompartijos sekretorius. Abu tapo antikomunistais, būdami 20 metų amžiaus. Lemiančios dienos buvo: Venclovai 1956 m. lapkričio 4-jį, kai buvo numalšintas sukilimas Budapešte, Štromui — 1953 m. balandžio 4-jį, kai TASSas paskelbė vadinaimą "žydų gydytojų sąmokslą" nunuodyti Staliną.

Šią nuotrauką atspausdino Prancūzijos laikraštis "Liberation" 1985. VIII. 2 laidoje su paaiškinimu — tai esą baltiečiai, prisirakinę prie Sov. Sąjungos ambasados Stockholme, reikalaujami nepriklausomybės savo kraštams

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ KGB PLK. VITALIS JURČENKA PASIPRAŠĖ POLITINES globos JAV ambasadoje Romoje. Tas jo netikėtas pabėgimas prieš tris mėnesius buvo sutiktas kaip didelis JAV žvalgybos agentūros CIA triumfas, nes pabėgėlis vadovavo sovietų agentams Š. Amerikoje. Jam turėjo būti žinomi visi sovietinio špionažo reikalai JAV ir Kanadoje. Spaudoje pasirodė pranešimu, kad V. Jurčenka išdavė daug KGB šnipų Amerikoje, kurių eilėse buvo net ir tuos šnipus gaudančių CIA agentų. Šią pasakaitę dabar sugriovė spaudos konferencija Vašingtone, Sovietų Sąjungos ambasadoje, kur tas pats V. Jurčenka pareiškė, kad jis buvo pagrobtas nežinomų asmenų Romoje, apsvaigintas ir slapta atvežtas Amerikon, kur buvo laikomas izoliuotas ir ilgai tardomas. Už paslapčių išdavimą jam buvo žadama duoti milijoną dolerių, parūpinti metinė \$180.000 algą iki amžiaus galo, bet jis tenorėjęs grįžti namo. CIA agentūra paneigė V. Jurčenkos pagrobimą, jo priverstinį tardymą ir sulaikymą. Jam tuojau pat buvo leista grįžti Sovietų Sąjungon, kur gyvena jo žmona ir šešiolikmetis sūnus. Spaudoje pasklido gandų, kad pabėgėlis buvo įsimylėjęs į vieno sovietų diplomato žmoną Kanadoje. Juos sustiprino Svetlanos Dedkovos nusižudymas Toronte, kur ji išsoko iš 27-to aukšto balkono. Jos vyras Borisas Dedkovas yra susietas su prekybos reikalais. Ir Kanados, ir JAV pareigūnai paneigė bet kokių ryši tarp nusižudžiusios Svetlanos ir Sovietų Sąjungon sugrįžusio Vitalio.

KGB laimėjimas

Niekas nenori tikėti, kad V. Jurčenka buvo tikras pabėgėlis iš Sovietų Sąjungos, dabar staiga pakeitęs savo nuomonę. KGB pulkininkas tokios kvailystės negali padaryti. Už savigumo paslapčių išdavimą Maskvoje jo lauktų teismas ir mirties bausmė. Geriausiui atveju jis būtų uždarytas ir tik retkarčiais parodytas gyvas, jeigu kas nors jo pasigestų Vakaruose. Atrodo, V. Jurčenka tik suvaidino pabėgimą, kurį suplanavo KGB vadovybė. Tikslas buvo pasiektas — CIA agentūra susilaukė propagandinio pralaimėjimo. Pirmiausia buvo mestas įtarimas, kad ji vilioja pabėgėlius savo tarnybai. V. Jurčenkos suteiktos žinios apie KGB šnipus neturi jokios vertės, nes jose geriausiui atveju tėra maža dalelė teisybės klatingam melui užmaskuoti. Tardymo metu V. Jurčenka galėjo surinkti žinių ir apie CIA žvalgybą bei jos metodus, labai naudingų KGB planotojams.

Prezidento pastangos

Prez. R. Reaganas Baltuosiuose rėmuose turėjo pusvalandį trukusį pasikalbėjimą su sovietų žurnalistais. Pokalbis daugiausia lietė artėjančių vadų susitikimą Ženevoje, branduolinių ginklų suvaržymą. Pasikalbėjimą paskelbė sovietinės valdžios oficialus "Izvestija", bet ignoravo kom-

Susimažino pareigas

Gen. W. Jaruzelskis, nuo 1981 m. turėjęs visišką valdžios kontrolę Lenkijoje, pasitraukė iš premjero pareigų. Šis postas dabar atiduotas ekonomistui Z. Messnerui, buvusiam premjero pavaduotojui. Gen. W. Jaruzelskis betgi liko pirmuoju kompartijos sekretoriumi ir dabar pagrindinį dėmesį žada skirti kompartijos reformoms, jos kongresui sekančią pavasarį. Atsistatydinimas iš premjero pareigų buvo paskelbtas po seimo narių rinkimų. Seimas liko kompartijos kontrolėje, bet šį kartą susilaukė mažiau balsuotojų. Politinė įtampa nėra visiškai pašalinta. Ją vėl išjudino suimto dešimties metų studento M. Antonovičiaus žuvinimas. Milicija teisinasi, kad jis išsoko iš sunkvežimio ir susižeidė galvą į gatvės grindinį.

Šiame numeryje:

- Lietuviškosios atžalos
- Priešmokyklinio amžiaus vaikų lietuviškumas šeimose ir darželiuose
- Prancūzai apie Laisvės žygį
- Dalyvavusių korespondentų išpūčiai didžiuliuose laikraščiuose
- Lietuvoje po keturiadesimt metų
- Vienos šeimos kelionė į Vilnių ir lietuviškąjį Suvalkų trikampį
- Krikščionybės kelias į aiščių žemes I
- Priešmindauginiai misijonieriai, bandę krikštyti lietuvius
- Kunigas pas prokurorą
- Iš "LKB kronikos" apie terorizuojamą kunigą Roką Puzoną
- "Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai"
- Palydėjus Lietuvos kariuomenės a. a. kūrėją-savonarį Antaną Šukį
- Sukaktuvinis "Aukuro" vakaras
- Lietuvių mėgėjų teatras, sėkmingai gyvuojantis per 35 metus
- Jauki estų dailės paroda
- Kanados estų dailės kūrinių sutelktinėje parodoje Toronte
- Anksti žuvusio rašytojo pasaulis
- Antano Škėmos kūryba bei straipsniai naujame leidinyje
- Architektūriniai paminklai Lietuvoje
- Jurgis Gimbutas apie penkiolika naujų leidinių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Lėidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).

Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Dvasiškų delegacija iš okupuotos Lietuvos dalyvavo tarptautiniame eucharistiniame kongrese Kenijos sostinėje Nairobi. 1985 m. rugpjūčio 15 d. nuo 21 iki 22 val. visose Nairobi šventovėse buvo surengta Švč. Sakramento adoracija. Tokia adoracijos valanda buvo surengta ir vietinėje kunigų seminarijos koplyčioje. Jai vadovavo Lietuvos delegacijos nariai. Skambėjo lietuviškos giesmės bei maldos. Dalyvavo ir kitų kraštų delegacijų nariai. Rugpjūčio 16 d. vakare Lietuvos delegaciją priėmė atvykęs Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Priėmimo dalyvavo Vatikano valstybės sekr. kardinolas A. Casaroli, jo pavaduotojas arkiv. E. Martinez, Tautų evangelizacijos kongregacijos prefektas kardinolas J. Tomko ir prel. A. Bačkis. Ir kitur Lietuvos delegacija patyrė daug nuostirumo bei Lietuvos tikinčiųjų būklės supratimo. Kitų komunistinių kraštų oficialių delegacijų kongrese nebuvo. Ta proga apie Lietuvą rašė ir tarptautinė spauda.

A. a. kun. Jonas Gaudzė mirė 1985 m. spalio 10 d., 6 v.v., Gvadalupėje, prie Meksikos sostinės. Pastaruoju metu sirgo inkstų vėžiu. Gimęs Lietuvoje 1921 m., kunigu įšventintas 1964 m. Romoje, kur buvo globojamas Šv. Kazimiero kolegijos, kurį laiką vikaravo Kanados Montrealyje ir Hamiltone. Buvo linkęs ir regetojų pranašystės. Apsigyveno Meksikoje ir įsteigė vienuolijos branduolį — Nuolatinės Marijos pagalbos mažiausių pranciškonų (Ordo reparacionis minimorum franciscanorum BMV de perpetuo succursu). Buvo ir jos viršininku. Ejo savotiško pamaldumo keliu ir buvo patekęs į hierarchijos nemalonę.

Išėvių Evangelikų Liuteronų Bendrijos kunigų ir veikėjų suvažiavimas rugėjo 9-13 d.d. įvyko Bavarijoje, Selbitzo vietovėje. Suvažiavimui ketvirtą kartą iš eilės vadovavo Pasaulio liuteronų sąjungos tautinio vokiečių komiteto įgaliotinis kun. Edmundas Ratz, laikęs iškilmingas pamaldas ir pasakęs pamokslą. Dalyvavo estų ir latvių grupės po 12 atstovų. Lietuviai atsiuntė 10, vengrai — 4. Kun. Fr. Skėrys suvažiavimo dalyvams perdavė sveikinimus, gautus iš vysk. Jono Kalvano Taurageje, vysk. Anso Trakio Čikagoje ir kitų. Lietuviai kunigai padarė pranešimus apie savo veiklą. Atskirame lietuvių atstovų susirinkime buvo nutarta baigti iškilumus nesusipratimus ir broliškai dirbti kartu.

Pasaulio kardinolų susirinkimas Vatikane įvyks lapkričio 21-23 dienomis, prieš pat nepaprastą pasaulio vyskupų sinodo suvažiavimą. Ankstesniuose tokioose kardinolų suvažiavimuose buvo svarstomos Vatikano kurijos reformos bei Vatikano finansiniai reikalai. tikimasi, kad beveik visi iš 152 kardinolų šiaame suvažiavime dalyvaus.

Antrasis nepaprastasis pasaulio vyskupų sinodo suvažiavimas prasidės lapkričio 24 d. iškilmingomis Mišiomis. Suvažiavimo sesijos prasidės lapkričio 25 d. Jam paskirti trys pirmininkai: Filadelfijos arkivyskupas kard. John Krol, Kinšasos arkivyskupas kard. Joseph Malula ir Krikščionių vienybės sekretoriato pirmininkas kard. Jan Willebrands. Suvažiavimo pranešėju (relatoriumi) paskirtas Malines-Brusels arkivyskupas kard. Godfried Danneels, o specialiuoju suvažiavimo sekretoriumi — tarptautinės Vatikano teologinės komisijos narys ir Tiubingeno universiteto profesorius kun. Walter Kasper. Suvažiavime, kaip reguliari nariai, dalyvaus 5 patriarchai, vieno negaliojančio patriarcho atstovas, vyr. ukrainiečių arkivyskupas

kard. Ivan Lubačivsky, 6 rytų apeigų metropolitai už savų patriarchatų ribų ir įvairių kraštų vyskupų konferencijų pirmininkai: iš Afrikos žemyno — 26, iš Europos — 24, iš Amerikos — 24, iš Azijos — 17 ir iš Okeanijos — 4. Jų tarpe bus ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkiv. Liudas Povilonis. Taipgi suvažiavime pilnateisiais nariais dalyvaus trys vienuolijų vadovų atstovai — benediktinas, jėzuitas ir salezietis, 24 Vatikano kurijos skyrių viršininkai ir generalinis vyskupų sinodo sekretorius arkiv. Jan P. Schotte. Popiežius suvažiavimam dar yra pasirinkęs savo kviestinių 20 vyskupų ir suteikęs jiems pilnas suvažiavimo narių teises. Iš viso šiaame suvažiavime dalyvaus 164 pilnateisiai nariai.

Kun. Hans Kueng, kuris nuo 1979 m. nebegali dėti teologijos kaip katalikas teologas, šiuo metu vėl pradėjo drumsti vandenį spaudoje ryšium su būsimuoju pasaulio vyskupų sinodo nepaprastuoju suvažiavimu. Toronto dienraštyje anglų kalba "The Globe and Mail" ir italų kalba Romos dienraštyje "La Repubblica" spalio 4 ir 5 d.d. pasirodė jo dviejų dalių straipsnis, nukreiptas ypatingai prieš kard. J. Ratzingerį ir popiežių Joną-Paulių II. Jis kaltina Joną-Paulių II bei Vatikano kuriją, esą jie bando stabdyti II Vatikano santarybos pradžias reformas, nes bijo K. Bendrijos sudemokratišimo. Pasak kun. Kuengo, kard. Ratzingeris esąs didysis inkvizitorius, kuris bando sunaikinti ir psichiškai, ir profesškai asmenis, prieštaraujančius nusiėikusius K. Bendrijoje. Jis tvirtina, esą Jono-Paulius II pontifikato 7 metais buvę labai menki, palyginus juos su Jono XXXIII pontifikatu ir II Vatikano santarybos laikotarpiu (1958-1965). Pastaruoju metu esą nebuvę jokios pažangos nei K. Bendrijoje, nei ekumenizme. Vatikano vadovai esą susirūpinę besiplečiančia decentralizacijos banga ir todėl norį sustiprinti centrinį popiežiaus bei kurijos autoritetą. Kun. Kuengo manymu, reikią ne vyskupų sinodo, bet III Vatikano santarybos, kad būtų svarstomos vyriškosios hierarchijos prispaustų moterų problemos, kunigų celibato klausimas, demoralizuotų ir nepagrįstai nubaustų teologų bei vienuolių problemos.

Demografinė savijudybė gresia Europai — pareiškė Jonas-Paulius II, jeigu ir toliau bus einama abortų legalizavimo keliu. Jis tai pareiškė spalio 11 d., kalbėdamas grupei Europos vyskupų. Jiems nurodė jis demografinės Europos statistikas, pagal kurias 1960 m. Europa turėjusi 25% viso pasaulio gyventojų, o laikantis kasmetinės laipsniškos nuosmukio progresijos, ateinančio šimtmečio viduryje Europoje liks tik 5% viso pasaulio gyventojų. Pagrindinė šio nuosmukio priežastis esanti vis didėjančių abortų legalizavimas. Tai linkmė, kuri remiasi subjektyvizmu bei individualizmu, siekdamas vien egoistinio savęs patenkinimo.

Tarptautinė liuteronų-katalikų teologinė komisija yra paruošusi sujungimo planą Bendrijų vadovams, paremtą bendras dvasininkų šventimais, kuriuos atliktų abiejų konfesijų vyskupai. Tai bandymas nugaltėti teologinius bei istorinius sunkumus ryšium su Kunigyste, kurios tikrumas pas katalikus remiasi apaštališkuoju testinumu. Iš liuteronų pusės siūlomajame plane pripažįstama, kad popiežius esąs pagrindinis centras visuotinio apaštalavimo darbe ir todėl jį įjungimas esąs būtinas bendrųjų šventimų tikrumui.

Kun. J. Stš.

Iš buvusių nepriklausomoje Lietuvoje keturių kunigų seminarijų tebeveikia Kauno kunigų seminarija, nors ir labai suvaržyta okupacinės sovietų valdžios. Nuotraukoje — vyskapi-administratoriai ir dėstytojai. Iš kairės: Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. A. GUTASKAS, neatpažintas, Kašiadorių vyskupas V. SLADKEVIČIUS, Kauno arkivyskupas L. POVLONIS, Telsių vyskupas A. VAIČIUS, Kauno arkivyskupo pagalbininkas vysk. J. PREIKŠAS, seminarijos rektorius kun. dr. V. BUTKUS, neatpažintas. Dėstytojai (ne iš eilės): kun. V. S. Valčiūnas, kun. A. Kajačkas, kun. V. S. Brazdeikis, kun. A. Turčinskas, kun. Vl. Michelevičius, kun. V. Sidaras, kun. Pr. Tamulevičius, kun. Pr. Vaičekonis, kun. P. Žiukelis (pagal 1985 m. "Katalikų kalendorių-žinyną")

Lietuvoje po keturiasdešimt metų

Kelonė per Varšuvą į Vilnių ir Suvalkų trikampį

P. POLGRIMAS

Lenkijos lėktuvas pakilo iš Toronto orausčio 5.30 v.v. ir 7.15 v.r. nusileido Varšuvoje (įskaitant 6 val. laiko skirtumą). Čia daugybė žmonių, visur spūstis. Ypač daug lagaminų. Atrodė, kad reikės visos dienos jiems patikrinti. Orausčio tarnautojai betgi labai apskurę. Kartais net nepamatai, kaip tavo lagaminas atsiduria už tikrinimo punkto. Žinoma, tokiems apskurim tarnautojams reikia atitinkamai atsidėkoti.

Pas gimines

Čia pat jau laukė mano žmonos sūnus ir duktė. Pasisveikinę susėdome į automobilį ir važiuojame Ramoniškių link (Suvalkų trikampyje). Po 4 val. pasiekėm šią vietovę, kur gyvena žmonos sūnus. Viduje radosim ne tik šeimos narius, bet ir keletą svečių, kurie sutiko mus su gelėmis ir pabučiavimais.

Ten pabuvę savaitę laiko, ruošėmės į Vilnių. Automobilį per 2 valandas nuvežė mus į Kuznicos geležinkelio stotį. Čia žmonės buvo nešnekūs, net į klausimus nenoriai atsakinėjo. Mat tik 1 km iki okupuotos Lietuvos sienos. Kai atėjo traukinys, pakeitė bėgius. Sulipus keleiviams į traukinį, prasidėjo dokumentų ir lagaminų tikrinimas. Traukinys, truputį pavėžiavęs, sustojo prie Lenkijos sienos. Lenkų kareiviai išlipo, o lietuviai ir rusai įlipo. Kalbėjo lietuviškai. Viena mergina pasisakė esanti lietuvaitė. Ir vėl prasidėjo tikrinimas, užtrukęs 4 valandas. Pagaliau atsiradome Vilniaus geležinkelio stotyje 9 v.v.

Susitikimas Vilniuje

Čia prasidėjo jaudinantis susitikimas su savaisiais po 40 metų. Duktė, man išvažiujant iš Lietuvos, dar nebuvo gimusi. Pirmiausia prisistatė pareigūnė, kuri turėjo nuvežti mus į viesbutį "Lietuva". Ji paprašė truputį palaukti, bet neskakė kodėl. Po poros minučių pamatėm atbėgantį pulką žmonių — didelių ir mažų. Pirmas pribėgo prie manęs vyriausias sūnus, apkabino, pabučiavo ir pradėjo verkti kaip mažas vaikas. Panašiai sveikinomės ir su kitais. Prie to pulko prisijungė ir dvi žmonos seserys su vaikais bei giminės. Tai buvo jaudinantis ir širdies skausmo momentas... Po pasveikinimo sūnus Bronius apjuosė mane per petį juosta, o žmoną — duktė Vandutė. Po visų verkimų, palydovės paraginti, nuvažiuojame į viesbutį.

Viesbutio salėje mums buvo paruoštas susitikimas. Kai visi susėdome už stalų suskaičiau 38 asmenis. Ten jau galėjau pamatyti, kaip atrodo mano vaikai ir artimieji. Pasitiprinę išskiskirstėm apie 11 v.v.

Vilniuje ir kitur

Sekancią dieną skyrėm pasikalbėjimams apie praėjusius 40 metų. Kitomis dienomis lankėm Vilniaus miestą, jo apylinkes, šventoves, muziejus... Aplankėm 4 šventoves. Vienoje jų pamaldos truko 1 val. ir 20 min., nes prieš Mišias kunigas

su vargonininku kalbėjo Rožinį. Liturginiai drabužiai senoviški. Mišias kunigai laiko veidu į altorių, ne į žmones. Maldininkų susirenka nemažai, bet jaunimo beveik nesimato. Kai kuriose šventovėse pamaldos laikomos ir lenkiškai.

Paskutinę dieną leidomės į tolimesnę kelionę. Pirmiausia aplankėm Trakus. Juose buvau pirmą kartą, nors kadaise gyvenau nuo jų tik 70 km. Tai įdomi mūsų kunigaikščių piliis, apsupta daugelio ežerų. Dabar joje įrengtas muziejus.

Sustojom ir Kaune. Nors jame buvau gyvenęs 11 metų, bet daug ko neatpažinau, nes pristatyta daug naujų aukštų namų, ypač Kleboniško-Karmėlavos link. Lengva buvo atpažinti tikėtai senamiestį.

Važiavom pro Jonavą — tik 34 km nuo Kauno. Kelias asfaltuotas. Miestas penkis kartus didesnis nei prieš karą. Prijungti aplinkiniai kaimai — Rimkų, Virbalių, Skarulių bažnytkaimais, pora vienkemių. Dabartiniu metu Jonavoje gyvena mano šeimos dalis.

Aplankėm ir Skarulių bažnytkaimį — mano gimtinę, kur buvau pakrikštytas, baigia 4 skyrių pradžios mokyklą ir susituokiau. Čia palaidoti mano tėvai, brolis, sesuo ir pirmoji mano žmona. Pasimeldėm prie jų kapų ir atsisveikinom. Sudiev, mano gimtine, gal daugiau tavęs nebematysiu...

Graudus sudiev

Pagaliau atėjo atsisveikinimo diena Vilniuje. Jau 9 v.r. Pradedam rinktis ne tik vaikai, brolis, sesuo, bet ir giminės. Artinasi pats liūdniausias ir širdžiai skaudžiausias momentas — atsisveikinimas. Pradėjau aš. Pasipylė ašaros, ypač vaikų. Kaip sugebėjau, raminau, žadėjau už dvejų metų vėl atvažiuoti... Pasigirdo švilpukas — ženklas sėsti į traukinį. Vaikų dovanas sunėšė kiti į traukinį, bet aš negaliau atsiplėšti nuo vaikų. Antras švilpukas... Nuo ašarų mano švarok pečiai šlapi... Šiaip taip atsidūrėm traukinio vagonė. Žiūrėm pro langą. Traukinys pajudėjo, matėm rankų mosa-

vimą. Rankos ir žmonės darėsi vis mažesni, kol visai išnyko... Sudiev, brangi tėvyne, vaikai, broli, sese ir artimieji, gal jau paskutinį kartą...

Punkske ir Seinuose

Ir vėl atvykome į žmonos tėviškę — Ramoniškius Suvalkų trikampyje ir pradėjome iš čia lankyti apylinkes.

Pirmiausia aplankėme Seinų apylinkėse gyvenančius Baračiauskus, Janušonius, Kšivickienę, Bukauskienę. Seinų mieste aplankėm V. M. Baračiauskus, Grigučius, "Aušros" redakciją, mokytoją J. Marcinkevičių. Pastarasis papasakojo apie mokyklą. Aplankėm ir Seinų baziliką, buvom pamaldose. Žmonių susirenka daug, bet jaunimo mažai tematyti. Bazilikoje rytinės pamaldos laikomos lenkų kalba, 2 v.p.p. — lietuvių.

Punkskas yra Suvalkų trikampio lietuvių centras. Čia yra graži šventovė ir lietuvių gimnazija. Šventovėje sekmadieniais lietuviškos pamaldos laikomos 8 v.r. ir 12.15, o 10 v.r. — lenkiškos. Buvo atlidai,ėjo procesija aplink šventovę, dalyvavo 21 kunigas. Tokią procesiją buvau matęs tikai prieš 36 metus. Klebonauja prel. I. Dzirmekas, kuris dabar rūpinasi naujos šventovės statyba Vidugiriuose.

Suvalkų miestas yra didesnis už Punksko ir Seinų, bet lietuvių skaičius ten yra mažiau. Nėra jokios lietuviškos veiklos. Atvažiuojame čia apsipirkti, nes yra dolerinė parduotuvė.

Gražios yra Vygrių apylinkės, panašios į Trakų ežero apsuptyje saloje, ant aukšto kalno, puikuojasi šventovė, gausiai lankoma turistų. Nuvykę šventovės viduje jau radosime būrį turistų, kuriems vietinis asmuo teikė paaiškinimus lenkų kalba.

Taip prabėgo penkios savaitės okupuotoje Lietuvoje ir Suvalkų trikampyje. Automobiliumus vėl nuvežė Varšuvon, kur po visokio tikrinimo sulipom į lėktuvą. Išskridom 9 v.r., o 12.30 (be nakties) nusileidom Toronte.

A+ ANTANUI ŠUKIUI

mirus,

BIRUTĘ TAMOLIŪNIENĘ ir JOANĄ ZUBRICKIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Stasys ir Elena Navickai
Bronius ir Lilė Zabulioniai

Mielam broliui A+ JONUI JONUŠONIUI

Suvalkų trikampyje mirus,

mūsų mielą choristę ONĄ DERLIŪNIENĘ su vyru nuoširdžiai užjaučiame —

Lietuvos kankinių parapijos choras
ir muz. J. Govėdas

PRANEŠIMAS

A+
A

diplomuotas inžinierius

ALFONSAS PETRAVIČIUS,

gyvenęs Miami Beach, FL, anksčiau East Lansing, MI,
ir Toronte, Ont., mirė š. m. lapkričio 3 d.
sulaukęs 73 metų amžiaus.

Dideliame nuliūdime liko žmona Sofija (Natkevičiūtė), dukros — Jūratė Schroeder, Zita McLellan, Dalia Roden, sūnūs — Stasys ir Arvydas, žentai, marčios ir 5 vaikaičiai, Lietuvoje — sesuo, sesers vaikai ir kiti giminės.

Velionis priklausė Lietuvių Bendruomenei, BALFui, Miami lietuvių klubui, Amerikos lietuvių tautinei sąjungai, diplomuotų inžinierių sąjungai ir Lietuvoje neolituonų korporacijai.

Lapkričio 8 d. po gedulinių šv. Mišių Dievo Apvaizdos lietuvių šventovėje Southfield, MI, palaidotas Holy Sepulchre kapinėse.

Laidotuves tvarkė Bauža laidotuvių namai — laidotuvių direktorė Yolanda Zapackienė.

Bauža Funeral Home, 1930 25th St.,
Detroit, MI 48216, USA

PADĖKA

Netikėtai mirus mano brangiam vyrui

PRANUI,

nuoširdi padėka Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. J. Staškui, už jautrius bei prasmingus žodžius šventovėje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkoju dr. Antanui Pacevičiui ir dr. Butleriui už rūpestingą priežiūrą jo paskutinę dieną, sol. V. Verikaičiui už giedojimą šv. Mišių metu.

Dėkoju karsto nešėjams, visiems užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems "Tėviškės žiburiams". Ypač nuoširdus ačiū artimam draugei Onutei Juodikienei už globą ir visą rūpestį šermentų metu. Ji man buvo didelė atrama mano skausmo valandoje. Gili padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie man pareiškė užuojautą žodžiu ar raštu.

Mielas Pranai, tegul tau būna lengva šio krašto žemė!

Nuliūdusi žmona Alytė Kerberienė

PADĖKA

Mylimam vyrui, brangiam tėveliui,
seneliui ir uošviui

A+
A

ROMUI DRAUDVILAI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie padėjo, užjautė, šv. Mišias užprašė, gėles atsiuntė, karstą nešė, velionies prisiminimui aukoją Kanados lietuvių fondai ir "Tėviškės žiburiams", dalyvavo maldose prie karsto bei laidotuvėse ir kartu su mumis išgyveno gilių liūdės.

Taip pat nuoširdi padėka už religinį patarnavimą kunigams: klebonui A. Simanavičiui, OFM, E. Jurgučiai, OFM, L. Januš-kai, OFM, ir K. Kaknevičiui, o sol. V. Verikaičiui už giedojimą šventovėje.

Ačiū šeiminei V. Vaitkieniui už paruoštus pusryčius ir visoms poniosioms už pyragus.

Nuliūdę: žmona Elena, sūnus Kęstutis,
duktė Gina su šelma

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prapas.
Tel. 233-4486

KAZLAUSKAS

Robawlk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Krikščionybės kelias į aiščių žemes I

Pagal istorikus – Simoną Daukantą, Vandą Sruogienę, Zenoną Ivinskį ir kun. Viktorą Gidžiuną

APOLINARAS P. BAGDONAS

Kalbant apie Lietuvos krikštą, kurio 600 metų sukaktį rengiamės šęsti, tenka su istoriku Vincu Liulevičium susitikti, kad tą sukaktį švenčiant ypač reikia pabrėžti, jog tai ne pirmojo, bet antrojo Lietuvos krikšto sukaktis. Pirmasis Lietuvos krikštytojas buvo vienintelis Lietuvos vainikuotas karalius Mindaugas, krikštijęs Lietuvą 1251 m. Jis buvo ne tik geras karys, bet ir į ateitį žvelgęs politikas, todėl istorikė Vanda Sruogienė vadina jį išmintinguoju. Mindaugas jautė, kad atėjo laikas ir lietuviams apsikrikštyti, nes kitaip negalės atsispirti krikščionių valdovų spaudimui iš visų keturių pusių. Tik jam reikėjo apsispręsti, ar krikščionybę priimti iš Rytų Bažnyčios, kuriai priklausė visa Rusija ir Ukraina, ar iš Vakarų Bažnyčios, kuriai atstovavo lenkai ir prūsų bei kalavijuočių ordinai. Mindaugas pasirinko Vakarų krikščionybę.

1. Priešmindauginiai bandymai krikštyti

X š. apsikrikštijus slavų tautoms, kurios iš trijų pusių supo aiščių gentis, senosios pagoniškos indoeuropiečių religijos laikėsi tik jos vienos. Slavams pajudėjus VI š. po Kr., aiščių gyvenamasis plotas gerokai sumažėjo. Labiausiai į vakarus nusitęsę buvo prūsai, tuomet siekė Vyslos upės žiotis. Pietiniai prūsų kaimynai mozūrai, tapę krikščionimis, dažnai susidurdavo su prūsais, užpuolinėdami vieni kitus. Viduramžiais nekrikščionys buvo laikomi tarsi kokias šėtono valdiniais, todėl juos pulditi ir naikinti buvo laikoma dorybe. Tačiau pirmoji misija į prūsų kraštą vyko taikingu būdu.

a. Vaitiekus

Apie pirmuosius bandymus krikštyti aiščių gimines X š. Simonas Daukantas taip rašo: „Vaitiekus (t. y. Prahos vyskupas), gavęs eldiją arba laivą nuo lenkų vyresnybės, su trimis dešimtimis kareivių ir trimis zokoninkais, savo bendrais, leidosi upe Vysla pagal Danską į Pomezaniją, kur daugybė svieto sutvino je pamokslą klausyti, o supratusieji Dievo žodį krikštydinosi“.

Toliau jis rašo, kad Vaitiekus pasiekė ir natangų kraštą, bet šie jam liepė grįžti namo, kai jis dar abejojo, tai... „pagonyš, pagrobė irklą, užsiautė pačiam Vaitiekui per nugarą“.

Vėliau Vaitiekus su bendrais pasiekė Sambiją, bet tenai jie pataikė apsistoti šventame gojuje. Ir vėl S. Daukantas visą įvykį labai vaizdingai aprašo: „Itrakusi gauja netikėliu apsiautė juos ir kiekvieną stipriai stipresniai tvėrėms apraišiojo. Tada Vaitiekus kreipėsi į savo bendrininkus: ‘Kas yra

gražesniu, pridarantesniu ir meilingesniu, jei ne dėl Išganytojo Kristaus gyvybę padėti!... tuoju puolė iš gaujos žygas, kuningas netikėliu, ir ragautine pervėrė širdį Vaitiekui... Taip atidavė Dievui savo dūšią tas šventas vyras metuose 997 balandžio mėnesio 20 dienoje“.

b. Brunonas ir Meinhardas

Toliau S. Daukantas rašo apie kitą apaštalą Brunoną Bonifaciją, kuris 1008 m. su 18 savo tarnų išvyko į jotvingių kraštą. „... tuo tarpu pamokslą besakantį netikėliai antpuolė surišo su jo tarnais galvas nurentė ir iš kūno žaimojosi (tyčiojosi)“.

Simonas Daukantas mini dar ir trečią bandymą danų karaliaus, kuris siūsdavo prekybos laivus į kuršius ir žemaičius. Ten pajūryje jis buvo patatydinęs koplyčią ir nusuntęs kuniga, kuris turėjo žemaičius atvesti į krikščionybę.

S. Daukantas mini ir vyskupą Meinhardą, apie kurį jis taip rašo: „Tie atėjūnai turėjo su savimi kuniga, vardu Meinhardą, augustinijoną, noris apysenį vyrą, bet didelių gėdulių Evangelijos platinimo, neskundantį nei darbo, nei žygio, nei sveikatos dėl padauginimo skaitliaus krikščionių“.

Jis įsigijo pasitikejamą žiemgalių ir lybių, ir nemažus jų skaičius apsikrikštijo. Tuomet 1186-96 m. buvo įsteigta Iškšilės vyskupija popiežiaus Aleksandro III, o šventovė paversta katedra. Išvykus Meinhardui į Romą gauti vyskupystės, padėtis pasikeitė. S. Daukantas apie tai rašo: „... gyventojai, nebeturėdami mokytojų, kuris juos tuojtimpus naujoje tikyboje būtų stiprinęs, išsižadėjo jos irėjo į Daugavą krikšto žemyn plauti pagal savo nuomonę, kurie maž ką tesuprato naujos tikybos įstatymą“.

Tada Meinhardas planavo sėsti į švedų laivą ir plaukti į Vokietiją karinės apsaugos prašyti, kad kariai apgintų naujakrikščius nuo pagonių puolimų. Bet žmonės ėmė jį prašyti, kad nepaliktu, pažadėjo krikštytis ir nebeišsižadėti naujos tikybos. Jis pasiliko, tik slapta įsakė Gotlando salos pirkliais, kad grįždami iš Vokietijos atsivežtų daug karių krikščionių apsaugai. Jis išsiuntė vienuolį Dietrichą pas popiežių, kad šis skelbtų kryžiaus karą prieš netikėlius ir pažadėtų nuodėmių atleidimą kovotojams.

c. Bertoldas

Po Meindardo mirties 1196 m. vyskupu buvo paskirtas cisterų vienuolis Bertoldas, kuris, atvykęs į Padoauguvį, apdovanojo naujakrikščius, norėdamas jiems prisigerinti. Sužinojęs, kad yra ruošiamasi jį nužudyti, sėdo į laivą ir grįžo į Vokietiją. Ten pradėjo telkti

karius Padoauguvio naujakrikščiams ginti. Išlipę iš laivų, pradėjo derybas su žiemgaliais ir padarė trumpalaikę taiką, bet neilgam. 1198 m. liepos 24 d. Padoauguvio gyventojai, surinkę didį būrį karių, puolė krikščionis ir atvykusius vokiečius. Mūšio įkarštyje vysk. Bertoldas per toli nuėjo, besivydamas bėgančius žiemgalius, ir vienas priešo karys perdūrė jį ragotine.

Pralaimėję mūšį prieš vokiečius, gyventojai ėmė krikštytis ir siuntė pasiuntinius į Bremeną, prašydami naujo vyskupo. Po kurio laiko vyskupu buvo paskirtas Bremeno kanaaninkas Albertas, drąsus ir karingas, psiryzęs naują tikybą plauti kardu. 1199 m. su 23 laivais atvykę po kelių susirėmimų su vietiniais žiemgaliais padarė paliaubas, sukvietė į puotą jų diduomenę ir apie 30 jų suėmęs išsiuntė juos įkaitais į Vokietiją. O pats, išvares iš Rikės kaimo gyventojų 1201 m., įsteigė Rygos pilį, kur leido gyventi tik vokiečiams. Ir nuo to meto prasidėjo abipusės kovos su lietuvių ir žemaičių kunigaikščiais, kurie jautė, kad vokiečiai siekia ne tiek juos apkrikštyti, kiek pavergti.

d. Kristijonas

Toliau S. Daukantas vėl grįžta į vakarų lietuviškų genčių teritoriją, kuri siekė Vyslos upę. Čia jis mini cisterų vienuolį Kristijoną iš Olivos vienuolyno, tikriausiai vokiečių. Jį S. Daukantas taip apibūdina: „... vyras buklus, taikus, rėdus ir išmintingas, gerai permanąs lietuvių kalbą, žinąs jų būdą, dabą ir apsigėjimus, atėjęs skelbti tame krašte krikščionių tikybos, padėjo jos pamatus, kuri nuo to laiko jau be perglito prasideda tenai tvirtintiesi“.

Tad jis, 1209 m. persikėlęs per Vyslos upę, atvyko į Kulmiją, į Pomezanijos pakraštį pas kunigaikštį Sudreikį ir apkrikštijo daug diduomenės. 1216 m. jis buvo Romoje įšventintas vyskupu. Grįžęs atgal, rado jam priešiškas nuotakas. Nekrikštytieji prūsai užpuolė krikščionis, griaudami pilis ir viską degindami. Pakrikštytieji, bijodami pagonių keršto, grįžo prie savo senosios tikybos.

Kristijonas 1218 m. gavo iš popiežiaus Honorijaus III teisę statydinti Prūsijoje naujas šventoves. Bijodamas naujo pagonių užpuolimo, jis 1219-20 m. lankėsi Saksonijoje, Tiuringijoje ir Meklemburge, jieškodamas sau padėjėjų. O už 10 metų pradėjo organizuoti Kristaus riterius (milites Christi) ir įkurdino juos Dobrynėje.

Kai Kristijonas kovose 1233 m. pateko į prūsų nelaisvę, tai kryžiuočiai išgavo iš popiežiaus Grigaliaus IX privilegiją steigti savo valstybę 1234 m. Grįžęs iš nelaisvės 1239 m. Kristijonas iškėlė kryžiuočiams bylą ir 1243 m. suorganizavo cisterų vienuolių skundą. Popiežius Inocentas IV palaikė kryžiuočių pusę, ir vysk. Kristijonas savo teisių į Prūsijos žemes nebeatgavo. Prūsų teritoriją paskirsčius į 4 vyskupijas, Kristijonui teko Kulmo vyskupija. Bet jis greit mirė 1245 m., ir jo bandymas taikiu būdu apkrikštyti prūsus pasibaigė. Tada kryžiuočiai ėmė krikštyti prūsus jėga ir per 50 metų jų visą kraštą galutinai paverė.

Istorikai dr. Vanda Sruogienė ir dr. Zenonas Ivinskis savo „Lietuvos istorijoje“ apie pirmuosius bandymus lietuvių gimines krikštyti labai trumpai teparasė. Jų visas dėmesys buvo nukreiptas į politinius ir etnografinius klausimus. Jiedu plačiau nagrinėja senąją lietuvių religiją, kiek yra prieinama senuosiuose istorijos šaltiniuose. Tik S. Daukantas savo Lietuvos istorijoje šalia karinių žygių aprašymų plačiai nušviečia bandymą taikiu būdu skelbti krikščionybę lietuvių giminėms. Jisai prie tikrų faktų prideda daug ir beletristinio elemento.

- 1. Simonas Daukantas, Lietuvos istorija, Plymouth, PA, 1893 m., 111 psl.
- 2. T. p., 113 psl.
- 3. T. p., 113 psl.
- 4. T. p., 114 psl.
- 5. T. p., 143-144 psl.
- 6. T. p., 145 psl.
- 7. T. p., 210 psl.

Šis audinys gautas iš Seinų kaip dovana "Teviškės žiburiams" nuo tenyčių lietuvių, kovojusių už lietuviškas pamaldas Seinų bazilikoje. Išaudė viena Seinų lietuvaite. Nuotr. St. Dabkaus

Vilniaus diena ir "Rytų Lietuva"

Spalio 9-sios minėjimas ir veikalo "Rytų Lietuva" anglų kalba sutiktuvės įvyko š. m. spalio 13 d. Čikagoje Šaulių namuose. Šias iškilmes surengė VKL S-gos Čikagos skyrius.

Iškilmės buvo pradėtos sekmdienį pamaldom ir kun. J. Boresevičiaus, SJ, pamokslu. Šv. Kryžiaus šventovėje buvo susirinkę apie 300 tautiečių, jų tarpe nemažai jaunimo. Pamaldų metu prie altoriaus su vėliavomis dalyvavo šauliai ir šaulės.

Jaunimo centro sodelyje iškilmei prie paminklo vadovavo buvęs Lietuvos kariuomenės kpt. Kostas Juškaitis. Po Lietuvos himno vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę padėjo VKL S-gos c.v. pirm. Albertas Misiūnas iš Detroito. Laisvės žibintą uždegė Steponas Varanka iš Toronto. Garbės sargybą prie paminklo ėjo gausus būrys uniformuotų šaulių ir tautiniais drabužiais pasipuošusios šaulės. Paminkle iškaltas sakiny "Redde quod debes" (atiduok, ką privalai) tiksliai išreiškė susirinkusiųjų tikslą. Pritaikyta Vilniaus dienos žodį tarė dr. A. Budreckis.

Dalyviai iš Bostono, Portage, Toronto, Detroito, Paris, Ont., ir kitų miestų buvo pakviesti pietums į "Dainos" restoraną, kuris dabar yra perėjęs į lenkų rankas, bet jame gaminami lietuviški valgiai.

Po pietų Šaulių namuose įvyko antroji iškilmių dalis. Pagrindinę paskaitą Spalio 9-osios proga skaitė S. Varanka iš Toronto.

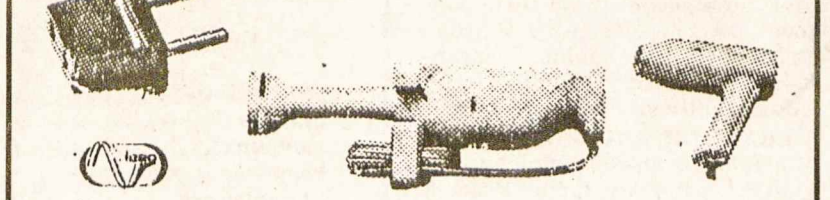
Dr. Algirdas Budreckis, "Eastern Lithuania" veikalo pasirodžius, gana smulkiai papasakojo apie jo paruošime atsiradusias įvairias kliūtis.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į "House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416) 461-2602

Kunigas pas prokurorą

"LKB kronika" 67 numeryje aprašo okupuotos Lietuvos prokuroro padėjėjo J. Bakučionio pamoką kunigui R. Puzonui

Kiaukliai (Širvintų raj.). 1985 m. kovo 22 d. į Širvintų raj. prokuratūrą buvo iškviestas Kiauklių parapijos klebonas kun. Rokas PUZONAS. Prokuratūroje kunigo laukė respublikos prokuroro padėjėjas J. BAKUČIONIS, kuris pateikė kunigui pakartotiną išpėjimą dėl "Religinių susivienijimų nuostatų" pažeidimų. Išpėjime buvo išvardinti kun. R. PUZONO "nusikaltimai": grupinis vaikų katekizavimas, Vėlinių procesija į kapines, "valstybinių, itin pavojingų nusikaltėlių garbinimas". Prokurorui J. BAKUČIONIUI ypatingai nepatiko, kad kun. R. PUZONAS ragina tikinčiuosius melstis už nuteistuosius kunigus — Alf. SVARINSKĄ, S. TAMKEVIČIŲ, Joną-Kastytį MATULIONĮ — ir mini juos pamoksluose. Užkliuvo pareigūnui ir Kiauklių bažnyčioje esantis stendas su aukščiausiai išvardintų kunigų nuotraukomis. "Tyliai melstis už juos galima, bet viešai traktuoti kaip Bažnyčios kankinius jau yra agitacija prieš tarybinius įstatymus. Tuo pačiu jūs parodote, kad norite sekti jų pėdomis" — kalbėjo J. BAKUČIONIS. Kun. R. PUZONAS paaiškino, kad Lietuvos katalikai solidarizuojasi su nuteistaisiais ir kad šiandien kiekvieno krikščionio pareiga elgtis taip, kaip elgėsi kalinami kunigai.

Po tokių kun. R. PUZONO žodžių J. BAKUČIONIS išsiėmė du "LKB kronikos" numerius ir pradėjo įrodinėti, kad tai tarybinę santvarką šmeižiantis leidinys, o įkalintieji kunigai jį leidė, todėl nuteistieji tėtai.

"Betgi jie dabar kalėjime, o "Kronika" tebeina. Reiškia, leido ne jie" — pastebėjo kun. R. PUZONAS.

"Jie bendradarbiavo leidiny-

je" — pasitaisė prokuroras. Paskaitęs keletą ištraukų iš "Kronikos", kur esama valdžia laikoma okupacine, o kun. Leonas ŠAOKOS nužudymas traktuojamas kaip bedievių kerštas, J. BAKUČIONIS bandė tvirtinti, kad tai netiesa.

Į kunigo klausimą, kaip galima katekizuoti vaikus, nenuškalčius tarybiniams įstatymams, J. BAKUČIONIS atsakė, kad galima jų žinias patikrinti tik po vieną. Grupinė katekizacija, prokuroro nuomone, jau esanti užuomazga katalikiškų mokyklų. Kunigui paaiškinus, kad vaikų mokymas yra tiesioginė kunigo pareiga ir kad virš 500 Lietuvos kunigų ir du vyskupai raštu atsakė laikytis "Religinių susivienijimų nuostatų" ir niekada jų nesilaikys, J. BAKUČIONIS pareiškė, kad niekas į tai neatsižvelgs ir nuostatai nebus atšaukti.

Kun. R. PUZONAS atkreipė prokuroro dėmesį į tai, jog ateistai grubiai laužo tarybinius įstatymus, bet niekas jų už tai nebaudžia. Kaip pavyzdį paminėjo, kad Kiauklių aštuonmetėje mokykloje sekmdienio šv. Mišių metu tikintys mokiniai vertiami dalyvauti įvairiuose renginiuose. Nepaklustantys yra šaukiami į mokytojų kambarį, tardomi, pajauokiami. Tikintys vaikai, neatsiklausę jų ir jų tėvų valios, surašomi į spaliukus, pionierių organizacijas, ateistų būrelius. Paklausus ar tarybiniai mokytojai turi teisę taip daryti, prokuroras J. BAKUČIONIS atsakė, kad tokios teisės niekas neturi, tačiau teigė, kad tai yra tik pavienių mokytojų savivaliavimas. Kunigas R. PUZONAS atmetė šį melą, sakydamas, kad tai yra visuotinis reiškinys — su tikinčiu jaunimu taip elgiama visose Lietuvos mokyklose.

Jezaus dangun žengimo šventovė Vilniuje. Dabar joje įrengtas ligoninės sandėlis, o prie jos esančiame buvusiam misijonierių vienuolyne — venerinių ligų ligoninė ir laboratorija

Newman Club TOUR 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejūje 2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4 Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis: Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba: **GIDEON TRAVEL AGENCY** 60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5 Tel. (416) 923-7337

PADĖKA

Mirus mūsų mylimam vyrui, tėvui ir broliui
VLADUI BALSUI

1985 m. rugsėjo 20., gilią padėką reiškiamo:

kun. J. Staškui, kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje, kun. E. Putrimui už atnašautas šv. Mišias ir atliktas laidotuvių apeigas kapinėse; dr. A. Pacevičiui už vėlinios lankymą per daugelį metų namuose ir skubų patarnavimą mirus; sol. S. Žiemelytei ir muz. J. Govėdui už giedojimą ir vargonavimą gedulinėse Mišiose.

Nuoširdžiausia mūsų padėka dalyvavusiems laidotuvsė, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškiusiems užuojautą mūsų didžiojo liūdesio dienomis.

Dėkojame jautrioms ponioms, prisidėjusioms prie priešpiečių stalo praturtinimo.

Liūdinti žmona Aleksandra, duktė Vida, jos vyras Remigijus Gaška, vaikaičiai — Gintautas, Indrė, Gilius, brolis Vytautas ir kiti giminės

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SAMANTOS NAŠLAITĖS

Sovietinėje spaudoje plačiai nuskambėjo amerikietės mergaitės Samantha Smith tragiška mirtis lėktuvo nelaimėje. Kompartijos propagandistų dėmesį atkreipė jos susirūpinimas taika, laiškas J. Andropovui, kuris ją pakvietė Sovietų Sąjungon. Ta viešnagė buvo panaudota sovietinės "taikos" propagandai, nutylint okupuotame Afganistane sovietų vedamą kovą prieš laisvės šiam kraštui siekiančius partizanus. Samantos vardas propagandai naudojamas ir po jos mirties: tuo vardu jau pavadintas Sibire surastas didelis deimantas, Jaltose jos vardu bus pavadinta viena gatvė. S. Smith viešnagės metu ten buvo apsisitūję komjaunonių stovykloje. Netikėto pagerbimo ji susilaukė ir Vilniuje, kur našlaitėi augintoja Taisija Dambrauskienė vieną jų rūšį pavadino Samantos vardu. Samantos gėlės turi rausvos spalvos žiedų žvaigždutes. Apie jas pirmąsias rašė Vilniuje rusų kalba leidžiamas dienraštis "Sovetskaja Litva". Vėliau lietuviškomis Samantos našlaitėmis, tarnaujančiomis sovietinei propagandai, susidomėjo "Pravda" Maskvoje, jas net dviejose televizijos laidoose rodė centrinis Maskvos televizijos tinklas.

ANYKŠČIŲ ŠIMTAMETĖS

Milda Teksnytė "Gimtojo krašto" 38 nr. pateikia žinių apie Anykščių rajone gyvenančias šimtametes. Šimtametėjų vyrų nebera, tik moteris, visą gyvenimą dirbusios fizinių darbų ūkiuose. Šimto ir penkerių metų amžiaus sulaukė: Rubikių kaimė gyvenanti Barbora Jurgėnaitė, Gilių kaimė — Domicelė Balčiūnienė, Didžiulių kaimė — Ursulė Kėdaitė, Vikonų kaimė — Marijona Jančienė. Mažonių kaimė gyvena 104 metų Ursulė Pakšienė. Kuklių apylinkė turi dvi šimtametes: šimtametės sulaukusia Ursulė Repeckienė ir Marijoną Mackonienę, kuriai jau sukako 110 metų. Seniausia Anykščių rajono gyventoja yra Kamilė Sulgaitė Kavarsko apylinkėje, centrinėje "Gintaro" kolchozo Janušavos gyvenvietėje, neseniai atšventusi 115-jį gimtadienį. Ji dar skaito be akinių, tik kartais prastai girdi. K. Sulgaitė gimė ir anksčiau gyveno Dečionių kaimė, turėjo tris brolius ir dvi seseris. Jau šimto metų sulaukusi pėsčia nueidavo 5 kilometrų į Kavarską, o jaunesnės pėsčiomis nukeliaudavo net į Kauną ar Vilnių. Senutė prisimena, kad augo dūmėnėje gryčioje, kuriai tėvas vėliau parūpino dūmtraukį. K. Sulgaitė globoja jos mirusio brolio Mataušo dukte Vilė Kamarauskienė, jau pati sulaukus pensininkės amžiaus. Iš gimtojo Dečionių kaimo su dukterėčios šeima prieš keletą metų persikėlė į "Gintaro" kolchozo Janušavos gyvenvietę.

PAMINKLINIAI MEDŽIAI

Lietuvoje yra 494 gamtos paminklais laikomi medžiai. Į jų skaičių įskiriuoja Jurbarko rajone prie Smalininkų esanti 200

ąžuolų alėja, keturi Punios šilo ąžuolai, keturios Salų tuopos Rokiškio rajone bei kitos įvairių medžių grupės. Garbingiausią vietą saugomų medžių grupėje užima ąžuolai. Jų yra 351. Antroji vieta tenka pušims. Jos yra dvejopos — drevėtos ir tos, kurios pasižymi dydžiu, amžiumi, estetinė išvaizda arba istorine verte. Į paminklinius sąrašus yra įtraukta 40 drevėtų pušų, laikomų senovinės drevinės bitininkystės paminklais. Kitų pušų saugoma 31. Trečioji vieta priklauso liepoms. Pavienių ar grupėmis saugomų liepų Lietuvoje turime 30. Viena didžiausių ir įspindingiausių liepų, pavadinta Liepa motinėle, yra Kaučo rajone, Baziūnų kaime. Gamtos paminklais taipgi yra paskelbta kitų vienuoliškos rūšies medžių: tuopų — 14, kadagių — 6, eglų — 6, guobų — 5, uosų, maumedžių ir kriaušių — po 2, gluosnių, obelių, vinkšnų ir tujų — po vieną medį. Oficialiame sąraše pasigendama beržų, šermukšnių, kai kurių kitų populiarių medžių. Sąrašo papildinimu galėtų susidomėti plačioji visuomenė, pateikdama savo nuomones bei konkrečius pasiūlymus. Tokią mintį perša gamtos apsaugos komiteto darbuotojas Alis Balbierius "Tiesos" 129 nr.

ŽURNALŲ TIRAŽAI

"Literatūros ir meno" savaitraštis, atsakydamas į skaitytojų klausimus, savo 29 nr. pateikia duomenų apie kultūrinėmis temomis rašančios spaudos tiražus. Konkrečiai tai paliečia žurnalus — "Pergalė", "Nemunas", "Kultūros barai", savaitraštį "Literatūra ir menas". Jų paplitimas ne vienodas. Pastaraisiais metais labiausiai augo "Pergalės" tiražas, tačiau užsienyje pirmąją "Literatūros ir meno" savaitraštis, turintis 260 prenumeratorių. Kitose Sovietų Sąjungose respublikose vyrauja Kaune leidžiamas "Nemuno" žurnalas, ten turintis daugiau kaip pusę tūkstančio nuolatinių skaitytojų. Vidutiniškai vienkartiniai šių leidinių tiražai: "Literatūros ir meno" — 42.000, "Nemuno" — 50.100, "Pergalės" — 26.120, "Kultūros barų" — 11.170 egzempliorių. Ši spauda nevienodai pasiskirsto ir pačioje Lietuvoje. Tauragės kioskose parduodama "Nemuno" 370 egz., "Pergalės" — 50, "Literatūros ir meno" — 40, "Kultūros barų" — 15. Kitaip šie reikalingi atrodo Šalčininkuose, kur gyventojų yra 9.000 mažiau nei Tauragėje. Čia spaudos kioskai pardavimui teuzsako "Nemuno" 7 egz., "Pergalės" — 2, "Literatūros ir meno" — 1. "Kultūros barai" neturi nė vieno pirkėjo. Vilnius dabar turi beveik 550.000 gyventojų, Kaunas — apie 405.000. "Literatūra ir menas" Vilniuje turi apie 10.800 prenumeratorių ir 5.000 pirkėjų kioskuose, kai tuo tarpu Kaune tėra 6.880 prenumeratorių ir 1.900 pirkėjų kioskuose, nors gyventojų skaičius abiejose miestuose beveik vienodas. Į šiuos duomenis nėra įjungtos biudžetinės prenumeratorės, kurias atsiunčia įstaigos, įmonės, įvairios organizacijos. V. Kst.

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone
lapkričio 23, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo centre (48 Dundurn St. N.)
rengia

Lietuvos
kariuomenės
atstėgimo

MINĖJIMAS

PROGRAMOJE:

1. Atidarymas, 2. Č. Senkevičiaus iš Toronto paskaita, 3. Meninė programa, kurią atliks Montrealio vyrų oktetas, vadovaujamas muziko Aleksandro Stankevičiaus

PO KONCERTO — linksmoji dalis ir šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Veiks baras, bus šiltas maistas, kava, pyragai, stambių laimėlių loterija.

Įėjimas — \$5 asmeniui.

SEKMADIENĮ, lapkričio 24 d., 10.30 v.r., Aušros Vartų šventovėje iškilmingos pamaldos prisimenant žuvusius už Tėvynę kūrėjus-savanorius, karius, šaulius ir partizanus.

Pamaldose organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

Hamiltono ir apylinkių lietuvių kviečiame gausiai dalyvauti.

Kuopos valdyba

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$50: Toronto liuteronų-evangelikų Išganytojo parapija, Aleksandras Dabys; \$40: J. Kaunaitė; \$35: Toronto Lietuvių namų moterų būrelis; \$30: V. Wm. Karalius; \$25: V. Anyšienė, Povilas Jutelis; \$20: Sudburio žvejotijų ir meškeriojų klubas "Geležinis vilkas", O. B. Rukšteliai; \$10: G. Viskantienė, V. Tamošiūnas, K. Valentiejus, G. J. Dičpetris, Jonas Sulcas, Kazys Gyrns; \$6: M. Kušlikienė; \$5: L. Česėkienė, Česlovas Žilionis, Juozas Užupis, Ch. Ambrasas, J. Abraitis; \$4: V. Kovelienė, A. B. Makarevičai, L. Riečienė, A. Diržys; \$2: Marija Zigaitienė.

Rėmėjo prenumeratorių atsiuntė:

\$30: E. Siman, St. Puvaskis, Alg. Dudaravičius; \$25: S. Markus, Vacys Mikuckis, Dana Mitkienė, Edvardas Žiaušys, Vladas Geras, Edvardas Valeška, P. Ščepavičius, K. Žiobienė, O. Opanavičienė, V. Gražulis, dr. V. Kvedarūnas, A. Žebertavičius, K. Valentiejus, V. Mickus, St. Vaičiūskas, Edvardas Šileikis, Andrius Čerškus, Antanas Balčytis, Jurgis Jur-

"Gintarinio aidų" radijo programos pranešėja AUŠRA PLEINYTĖ (kairėje) su vilnietė soliste ONA VALIUKIČIUTE po koncerto Hamiltone 1985. X. 20

St. Catharines, Ont.

A. a. ANTANUI ŠUKIUI, kūrėjui-savanoriui mirus, jo atminimui paaugko Tautos fondai: \$65: A. B. Stankaičiai, JAV; \$50: J. Šarapnickas, A. I. Šajauskas, A. V. D. Valiuliai, Mutual Life of Canada; \$30: J. J. Valiuliai; \$25: K. Jonušas, I. S. Tauterai, A. Staugaitis, S. M. Setkai; \$20: P. Balsas, J. K. Dervaičiai, J. P. Gabrėnai, V. V. Kubiliai, G. A. Spranaičiai, M. P. Besąspariai; A. V. Kulnaitis; \$15: P. Norušiai; \$10: V. Satkus, A. A. Šetkai, J. A. Kutkos, J. P. Kalainiai, A. E. Kuraitiai, J. P. Skeivėlai, K. D. Gegeckai, V. J. Žemaičiai, P. D. Dauginai, S. V. Gudaičiai, V. M. Ruzgiai; \$3: S. S. Savickai.

Už aukas nuoširdžiai dėkoju. J. Dervaitis, TF įgaliotinis

London, Ontario

Į KLB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMĄ spalio 26-27 d.d. Montrealyje iš Londono buvo nuvykę LB Londono apylinkės pirm. Andrius Petrasius, Miras Chai-nauskas ir Rudis Vilembrekas.

VĖLINIŲ PAMALDOS įvyko lapkričio 1 d. vakarą, dalyvaujant gausiam būriui parapijiečių. Buvo gedulinės Mišios, pamokslas ir Vėlinių procesija.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS pradėjo veikti ir jau gražiai gieda per pamaldas, vadovaujamas muz. Reginos Bankienės. Ji pagroja ir smuiku. Pamaldų dalyviams tai sudaro didelį malonumą.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTOVĖ kiekvieną sekmadienį turi skaitovus, kuriuos parūpina Algirdas Dragūnėvičius, o klebonas suranda aukų nešėjus. Pamaldos visada būna įspūdingos.

PRADĖTAS KALĖDOJIMAS, susitariant iš anksto telefonu dėl visiemis patogaus laiko. Pradžią labai svetingai ir mieliai.

A. a. FILOMENA POČIENĖ, 96 metų amžiaus, mirė spalio 20 d. Palaidota iš mūsų šventovės Šv. Petro kapinėse. — Sofija Babinskienė paaugojo parapijai \$500.00. Koresp.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio narių suvažiavimas rugpjūčio 31 — rugsėjo 1 d. d. įvyko Čikagoje, lietuvių evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos salėje. Dalyvių gausa jis nepasizymėjo, nes Čikagos atstovų papildė tik Niujorko, Collinsvillės ir Montrealio atstovai. Trūko tokių žymių veikėjų, kaip Martynas Brakas, Jonas Stiklorius, Martynas Gelžinis ir Jonas Vilgalis. Jonas Dainauskas skaitė paskaitą "Mažoji Lietuva dabar", pabrėždamas, kad Mažosios Lietuvos pokarinį likimą lėmė Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijose padaryti sprendimai. Mažosios Lietuvos išeivijai 40 metų veiklą išsamiai apžvelgė Ansas Lymantas. Tėvynėje neliko jokios mažlietuvių veiklos, nes ją ten nusiaubė okupantai sovietai. Pokaryje V. Vokietijoje reikėsi Mažosios Lietuvos taryba. Kai ji nusilpo, veikimo centras persikėlė į JAV ir Kanadą — prieš 31 metus buvo įsteigta Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio. Diskusijose nutarta, kad dėl pasikeitusių gyvenimo sąlygų MLR sąjūdžio statutui taip pat reikia pakeitimų. Statuto peržiūra ir pertvarkymai patikėti A. Lymantui. Projektas turės būti įteiktas 1987 m. MLR sąjūdžio suvažiavime Montrealyje. Diskusijose taipgi nutarta anksčiau numatytiems leidiniams finansuoti sudaryti Mažosios Lietuvos fondą, kurio valdybą išrinkti: pirm. Ansas Lymantas, Vilius Pėteraitis (abu iš Montrealio), vysk. Ansas Trakis ir Jurgis Lampas (abu iš Čikagos), Jieva Jankutė iš Niujorko. Vilius Pėteraitis yra paruošęs plačią studiją apie Lietuvos vandenvardžius. Suvažiavime jis skaitė tos studijos ištrauką "Mažosios Lietuvos vandenvardžiai". Pagal juos lengviausia nustatyti kadaise lietuvių apgyventas sritis Mažosioje Lietuvoje.

Tautinių korporacijų "Neo-Litania" suvažiavimas įvyko Dainavoje rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 d.d. Visus pasveikino vyriausios valdybos pirm. Dalia Gotceitienė. Sekmadienį Mišias atnašavo iš Čikagos atvykęs kun. A. Tamošaitis, SJ. Darbo posėdžiuose pranešimus padarė valdybos nariai — pirm. D. Gotceitienė, ižd. V. Girmius, korporacijos leidinių platintojas A. Juodvalkis, garbės teismo pirm. V. Račkauskas ir kontrolės komisijos pirm. J. Grigaitis. Išklasyti ir skyrį Čikagoje, Los Angeles mieste, Niujorke, De troite, Klivlande, Toronte pranešimai. Nominacijos komisija, nesuradusi kandidatų į naują valdybą, suvažiavime nepasirūdė. Valdybai teko pačiai įieškoti kandidatų. Lengvai buvo rasti keturi kandidatai jaunųjų eilėse. Trūko vieno vyresniųjų kandidato, kol pertraukus metu pavyko prisivilioti filisterį Vaclovą Mažeiką, nors jis neseniai turėjo sunkią operaciją. Naujon valdybą buvo išrinkti ir pasiskirstę pareigomis: pirm. Kazė Brazdžionytė, vicepirm. Dr. Alvydas Arbas, sekr. Vitas Pliplys, ižd. Arvydas Ignatonis ir arbitras (arbitr elegancijum!) Vaclovas Mažeika. Korporacijos tarybą išrinkti: E. Balceris, R. Bitėnas, A. Jonušas, A. Juodvalkis, J. Jukūnas, E. Modestas, C. Modestas, V. Stankus, M. Šimkus ir A. Vaitiekaitis.

Argentina
Mindaugo draugija Berisė savo vadovybė pakeitė narių susirinkime rugpjūčio 18 d. Naujon valdybą išrinkti: pirm. Valentina Bukauskaitė-Persico, vicepirm. Jonas Griška, sekr. Mirian Griškutė, ižd. Francisco Persico, nariai — Viktoras Miškinis, Alicia S. de Perotti, Mario Dilonzo; kandidatais liko — Marta Dilonzo, Jurgis Šišlauskas, Jonas Jašauskas.

Spaudoje pranešama, kad Los Angeles ansamblis "Spindulys", Argentinos lietuvių turėjęs apilankyti š. m. gruodžio mėnesį, kelionę atidėjo 1986 m. liepos mėnesiui, kai jo nariai vėl turės vasaros atostogas.

Argentina

Australija
Lietuvių katalikų moterų draugijos Adelaidėje metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 1 d. Su nuveiktais darbais supažindino valdybos pirm. S. Pusdėrienė. Ji ypąč džiaugėsi 25 metų sukakties švente, kurioje dalyvavo vysk. P. Baltakis. Draugijos garbės nare paskelbta Teresė Gasūnienė, valdybai vadovavusi 12 metų, pasitraukusi dėl pablogėjusios sveikatos, bet neišsijungusi iš veiklos. Ižd. J. Janilionienė pranešė, kad praėjusiais metais pajamų turėta

\$7.019, išlaidų — \$6.338. Naujon valdybą išrinktos beveik visos tos pačios veikėjos: Saulėnė Pusdėrienė, Rusnė Kubilienė, Jadvyga Janilionienė, Zinaida Vencienė, Judita Nekrošienė, Genovaitė Damaševičienė.

Britanija

Lietuvių sąskrydį Tautos šventės proga Bradforde surengė vietinis "Vyčio" klubas, susilaukęs dalyvių iš Londono, Gloucesterio, Nottinghamo ir Skotijos. Susipažinimas vyko "Vyčio" klube, koncertinė programa — Bradforde ukrainiečių salėje. Visus pasveikino Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Romas Juozelskis. Programą pradėjo Canty šeimos dūdų orkestrėlis, obojistė Milda Zinkutė ir pianistas Aleksas Sadula, "Rūtos" duetas, kurį sudaro Brigita Bishop ir Genovaitė Aleknavičienė. Australijos lietuvių jaunimo sąjungos vardu kalbėjo dr. Antanas Stepanas, kviesdamas dalyvauti ten 1987 m. įvykstančiame pasauliniame lietuvių jaunimo kongrese. Tautinių šokių programą atliko kelios šokių grupės: Londono "Lietuva", Gloucesterio "Baltija" ir Skotijos "Aušra". Šventę užbaigė jungtinis Skotijos Šv. Cecilijos ir Nottinghamo "Gintaro" chorų pasirodymas. Baigminį žodį tarė DLLS valdybos pirm. Jaras Alkis. Grupių bei chorų vadovams ir kai kuriems programos atlikėjams puokštės gėlių "Vyčio" klubo vardu įteikė pirmininkai Roma Vaičekauskaitė ir Vytas Gurevičius. Šventė baigta Tautos himnu.

Prancūzija

Mėnesiniai Paryžiaus lietuvių susitikimai su pamaldomis ir bendrais pietumis po vasaros atostogų vėl buvo atnaujinti spalio 13 d. Pietų reikalais praeioma skambinti Z. Klimienė (734-56-66) arba Z. Bačkienė (916-36-13). Dalyvavimą reikia pranešti iš anksto. Susirinkimui numatyti kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį. Tik lapkričio mėnesį dėl mokyklų atostogų ir Vėlinių lietuvių susitikimas buvo nukeltas į antrą sekmadienį.

Šveicarija

Nijolės Sadūnaitės atsiminimai "Kaip aš patekau į KGB objektą", išverstus į vokiečių kalbą, išleido "Christiana" leidykla Stein am Rhein vietovėje. Vokiškai tie atsiminimai pavadinti "Gottes Untergrund-kaempferin" ("Dievo pogrindžio kovotoja"). Atsiminimus papildė N. Sadūnaitės suėmimo ir teismo 1975 m. aprašymas, po jos grįžimo pradėtas Sadūnų šeimos persekiojimas. Knyga iliustruota Sibiro tremties nuotraukomis. Ilgoką įvadą parašė Augsburgs vysk. J. Stimpfle. Nijolė S. ir kitus dėl tikėjimo kalinamus lietuvius jis lygina su tokiais kankiniais nacių Vokietijoje.

Vokietija

Vasaros stovykla lietuvių vaikams liepos 28 — rugpjūčio 10 d.d. Romuvoje susilaukė dvylikos dalyvių. Keturi vaikai stovyklon buvo atsiųsti iš Austrijos ir Anglijos. Stovyklautojams vadovavo Vasario 16 gimnazijos mokytojai Živilė ir Kostas Grodbergai. Vaikai kasdien turėjo lietuvių kalbos pamoką, mokėsi dainavimo ir rankdarbių gaminimo. Laisvalaikis užpildydavo tinklinis, krepšinis ir stalo tenisas. Surengtos dvi išvykos: viena autobusu — į Mannheimą, kita — pėsčiomis į sklandytojų aikštelę Viernheime.

Vasario 16 gimnazijoje spalio 5 d. kartinio akmens įmūrijimu ir pašventinimu pradėta naujo berniukų bendrabučio statyba. Iškilmei buvo skirta moksleivių choro atlikta "Lietuva brangi". Kalbėjo gimnazijos kuratorijos valdybos pirm. kun. Alfonsas Bernatonis ir direktorius A. Šmitas. Kartinio akmens įmūrijime federacinei vidaus reikalų ministerijai atstovavo Dr. Reiner von Kempis, Hesso socialinių reikalų ministerijai — dr. Otfried Liebscher. Šventinimo apeigas atliko naujasis lietuvių vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir evangelikų kun. Fricas Skėrys. Šventė skirtą programą atliko Živilės Grodbergienės vadovaujama moksleivių tautinių šokių grupė, moksleivių choras ir orkestrėlis su vadovu Arvydu Paltinu. Iškilme aprašė du vietiniai laikraščiai — "Odenwälder Zeitung" ir "Mannheimer Morgen" š. m. spalio 10 d. laidoje.

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

Kalėdos ir Nauji Metai su giminėmis
12 DIENŲ LIETUVOJE
Išvyksta Grįžta
gruodžio 20 sausio 5
Norinčius vykyti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis
AUSTRALIJA — 1986 m. vasario mėnesį
BRAZILIJA, ARGENTINA — 1986 m. vasario mėnesį

Mūsų įstaigoje:

- sutvarkomi dokumentai iškvietimams
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant automobilius, kooperatinis butas bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Delhi-Tillsonburg, Ontario
Lietuvos kariuomenės šventės
MINĖJIMAS
įvyks lapkričio 23, šeštadienį, 6.30 v.v.,
Delhi lenkų salėje, 234 Main St.
PROGRAMOJE: žuvusių ir mirusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas, meninėje dalyje — Toronto dainos vienetas "Sutartinė", vadovaujamas Nijolės Benotienės.
Bus užkandžiai, bufetas, loterija, muzika ir šokiai.
Visuomenė kviečiama dalyvauti.
DLK Gedimino šaulių kuopos valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santapas	6%	asmeninės paskolos	12%
kasdieninės palūkanas		Nemokamas pilnas	
už santaupas	5 1/2%	čekių patarnavimas.	
term. indėlius 1 m.	9%	Nemokama narių gyvybės	
term. indėlius 3 m.	10%	drauda pagal santaupų	
reg. pensijų fondą	7 1/2%	dydį iki \$20.000.	
90 dienų indėlius	8%	Nemokama asmeninių	
(minimum \$5.000)		paskolų drauda iki \$25.000.	
Reg. pensijų 1 m.	9%		

Toronto "Atžalyno" šokėjai Kanados lietuvių dienų koncerte Anapilio salėje 1985 m. spalio 13 d. Nuotr. B. Tarvydo

"Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai"

A. a. kūrėjas-savanas Antanas Šukys – Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis ir atsiminimų autorius

J. VARČIUS

A. Šukys buvo Suvalkijos ūkininko sūnus, gimęs 1899 m. rugpjūčio 8 d. Vilkeliškių k., Šakių aps. Tėvai valdė pavyzdinę ūkį, augino penkis dukras ir tris sūnus, iš kurių velionis buvo vyriausias. Jis mokėsi pradžios mokykloje ir gimnazijoje. Skaitė tėvų prenumeruojamą lietuvišką spaudą, diskutavo su draugais lietuvių tautos pastangas išvyti okupantus ir tapti nepriklausoma valstybe.

1918 m. pabaigoje ir 1919 m. pradžioje sujudo visa Suvalkija. Kai muose, bažnytkaimiuose vyko susirinkimai, organizavosi jaunimas ir būriais keliavo pėsčiomis, vežimais bei traukiniais į Kauną ir Alytų, kur jie buvo priimti į Lietuvos kūrėjų-savanių kariuomenę. Prie jų prisijungė ir A. Šukys su savo draugais, 1919 m. sausio 23 d. atvykęs į Kauną. Jis buvo priimtas į karužų mokyklą A. Pane-munėje, kurią po trumpo apmokymo baigė viršilos laipsniu.

A. Šukys buvo aukšto ūgio, stambios sudėties vyras, kuriuo pasi-tikėjo jo vadovaujamas būrys. Jis turėjo greitą orientaciją ir savo narsumu bei drąsa buvo pavyzdžiu visiems kariams. Mėgo humorą, juokaudavo po laimėjimų ir teviš-kaiai mokė tuos savanorius, kurie nesugebėdavo atlikti kautinės paskirtų uždavinių. Juo pasitike-jo ir jį gėrbė ne tik jo vadovau-jami kariai, bet ir pulko vadovybė, dažnai skirdama vadovauti kuopai ir atlikti pavojingus užfrontes tygius. Už narsumą ir sumanumą buvo apdovanotas dviem Vyčio kryžiais.

Laisvės kovų atsiminimai

A. Šukys turėjo labai gerą at-mintį, smulkmeniškai prisimin-davo savo kovas su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Drau-gų paragintas, gyvendamas Angli-joje, parašė atsiminimų knygą "Du mediniai ir trys geležiniai kry-žiai", kurią išleido 1964 m. "Ni-dos" knygų klubas Londone. Kny-ga turi 376 puslapius. Joje au-torius vaizdingai pasakoja apie įvykius iš Lietuvos nepriklausomy-bės kovų 1919-1921 m.

A. Šukys savo knygoje nenagri-nėja nei laisvės kovų istorijos, nei naujų laikų kovų taktikos, nei mūšių planų. Jis, kaip viršila, veikia kuopos vado įsakymų rėmuo-se, kur kautynių horizontas bu-vo ribotas. Tačiau mūšiuose ka-riuomenės daliniui dėl nurody-tos ribos kovojant, vyksta visa kautynių drama. Tokios rūšies aprašymų minėtoje knygoje yra labai daug. Jos autorius papras-tais žodžiais, suvalkietiškais iš-siureikimais sugebėjo aprašyti kovas, atvaizduoti psichologinę aplinkos ir lietuviško kaimo bū-seną, perduoti tą gyvą tautinį jausmą, kuriuo tuo metu gyveno visa lietuvių tauta.

1920 m. kovo mėn. A. Šukys su savo daliniu, apginkluotu 1888 m. vokiškais šautuvais, turėjo pir-mųjų kovų krikštą kautynėse prie Jiezno, kur buvo įsistiprėję bolševikai. Nors ir pralaimėjo pir-mas kautynės, bet savanoriai ka-riai nepakriko, persiorganizavo ir sustiprintomis jėgomis pradėjo tygius ir pergale. Kovojo prieš bolševikus, juos išvyti už Dauguvos upės, sumušė bermontininkus prie Radviliškio ir nugalejo len-kus prie Širvintų bei Giedraičių. Buvo tokių sunkių kovų, kad iš jo kuopos likdavo tik keletas sveikų karių, o velionis per visas kovas ne tik nepateko į nelaisvę, bet net nebuvo sužeistas, nežūrint, kad jis pirmas, pritrūkęs šovinių, durtuvą užmėgęs ant šautuvo, iš-sokdavo iš apkasų su savo dalinio kariais. Priešas, pamatęs artėjan-čius blizgančius durtuvus, palik-davo savo apkasus ir pabėgdavo.

Išvyjus priešus iš Lietuvos, 1921 m. gruodžio 10 d. A. Šukys su ki-tais puskarininkiais ir viršilomis, apie 80 vyrų, beveik visi Vyčio kry-žiaus kavalieriai, su kariškėmis iškilėmis buvo paleisti į atsarg-ą. Baigdamas savo atsiminimus,

A. a. ANTANAS ŠUKYS, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanas, miręs Kanadoje

jis savo knygos paskutiniame pus-lapyje rašo: "Jaunajai Lietuvos valstybei parnešėme į Vilkeliškių kaimą du medinius kryžius (du draugai žuvo kovose, J. V.) ir tris geležinius. Mano kaimynas Jus-tinas Šimulaitis, Geležinio Vilko pulko 1 šimtinės vachmistras, parnešė vieną Vyčio kryžių, aš — du Vyčio kryžius".

Nepriklausomybę Lietuvoje ir tremtyje

Po dvejų metų nepriklausomy-bės kovų A. Šukys grįžo į savo tė-viškę ir paveldėjo savo tėvų ūkį, kurį tvarkė iki 1933 m. Aktyviai dalyvavo Šaulių sąjungos būrių organizavime ir jų veikloje. 1927 m. vedė Oną Endriukaitę, užau-gino dvi dukras ir sūnų. 1933 m. išsikėlė į Klaipėdą ir dirbo mu-tinėje. 1936-37 m. buvo paskirtas Šaulių sąjungos Klaipėdos specia-lių grupės vadu. Vokiečiams oku-pavus Klaipėdą, velionis su šei-ma apsigyveno K. Naumiestyje, o vėliau Kaune, kur dirbo Vidaus ministerijos žinyboje.

Bolševikams 1940-41 m. okupa-vus Lietuvą, velionis buvo atleis-tas iš tarnybos ir, jausdamas pa-vojų, išvyko su vaikais į tėviškę. 1941 m. pavasarį, vykstant tremi-mams, jo žmona buvo suimta Kau-ne ir išvežta į Sibirą, o jo vyras su vaikais, tuo metu gyvenęs kai-me, išvenė tremties.

Vokiečių okupacijos 1941-44 metais A. Šukys su trimis ma-žamečiais vaikais apsigyveno Šaki-kuose ir dirbo apskrities savi-galdis savo vaikų auklėjimu bei mo-kymu. 1944 m. vasarą su savo vai-kais pasitraukė į Vokietiją ir po karo 1947 m. atvyko į Angliją. Pa-stoviai apsigyveno Bradfordo mieste, kuriame įsikūrė apie 200 lietuvių. Čia velionis įsijungė į visuomeninę veiklą. Jis buvo akty-vus D. Britanijos lietuvių s-gos Bradfordo skyriaus narys. 1956 m. aktyviai įsijungė į Bradfordo lie-tuvių kolonijos namų įsigijimo

organizavimą, kurie netrukus bu-vo nupirkti. Ir šiuo metu toji gra-ži vila yra Bradfordo kolonijos kultūrinės veiklos židyns.

Didžiausias velionies rūpes-tis buvo jo žmona, kuri po dide-lių ir skaudžių pergyvenimų 1958 m. grįžo į Lietuvą. Po didelių pa-stangų pagaliau 1965 m. jai pavyko atvykti į Kanadą pas savo dukras. 1966 m. ir jos vyras Antanas Šu-kys paliko Angliją, atvyko į Ka-nadą ir su savo žmona po 25 metų išsiskyrimo pradėjo antrą jaunys-tės gyvenimą St. Catharines mieste. Čia velionis įsijungė į organi-zacijų veiklą, buvo išrinktas Bend-ruomenės valdybos nariu, aktyviai reiškęši Šaulių s-gos veikloje. Veteranų ramovėnų buvo išrink-tas garbės nariu ir talkino kitom organizacijom.

Į amžiną poilsį

Paskutiniame savo gyvenimo dešimtmetyje velionies A. Šukio širdis pradėjo silpnėti. Jis per visą gyvenimą nesurūkė cigaretės ir retai pakėlė stikluoką. Nežiū-rint rūpestingos žmonos globos, gydytojų bei ligoninių pagalbos, širdies silpnėjimo procesas kas-met stiprėjo. Tačiau ir šiame pa-skutiniame gyvenimo dešimtmetyje jo atmintis nesusilpnėjo, ir akys nereikalavo stiprių akinų. Prenumeravo daug laikraščių, skaitė daug knygų, visą laiką do-mėjosi visuomenine ir politine lietuvių veikla, sielodamasis Lie-tuvos nelaimėmis, dėl kurios lais-vės paukojo gražiausius jaunys-tės metus.

1985 m. spalio 18 d. kūrėjas-sa-vanas A. Šukys, sulaukęs 86 me-tų, amžinai užmėrkė savo akis li-goninės kambaryje, kur paskutinį velionies žvilgsnį palydėjo jo žmo-na ir duktė Joana. Velionis paliko liūdinčią žmoną, sūnų Algį, duk-ras — Birutę ir Joaną su šeimo-mis, penkis vaikaičius ir dvi pro-vaikaites. St. Catharines laido-tuvių namuose spalio 20 d. vakarą Bendruomenės, ramovėnų, šaulių, skautų organizacijų atstovai atsi-sveikino su velioniu. Spalio 21 d. jis buvo atlydėtas iš St. Cath-arines į Lietuvos kankinių šven-tovę Mississaugoje, kur gedul-i nes Mišias atnašavo kun. K. But-kus, OFM, ir kun. J. Staškus. Mi-šių metu giedojo iš St. Catharines atvykę solistai — A. Paulionis su savo žmona.

Gausaus lietuvių būrio palydė-tas kūrėjas-savanas A. Šukys buvo palaidotas Šv. Jono lie-tuvių kapinėse Mississaugoje, su-giedojus Lietuvos himną. Ramovė-nų lietuviška trispalvė, pridren-gusi velionies karstą, buvo įteikta jo žmonai, kuri priminė visiems laidotuvių dalyviams, kokio lie-tuviško ažuolo neteko mūsų tauta.

Iškeliavęs į amžiną poilsį a.a. Antanas Šukys yra mūsų tautos laisvės karys, su savimi amžiny-bės nusinešęs didelę dalį mūsų tautos kovų atsiminimų. Jo pavy-dys tepaskatina ir jaunąją kar-tą testį nebaigtą kovą už Lietu-vos laisvę.

VERONIKA GRIGIENĖ (viduryje), atšventusi 80 metų amžiaus sukaktį Kalgario mieste, Albertoje. Šalia jos sukakties minėjimo vadovės — MORTA VANAGAITIENĖ ir ADELĖ KARPINĖ. Sukaktuvinėje yra veikli visuomenės veikėja, daug padėjusi ir naujesiems ateiviams

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Nauja kolegijos vadovybė

1985 metų spalio 19-toji yra istorinė diena ta prasme, kad lietuvių Šv. Kazimiero kolegi-jai suėjo 40 metų ir kad tą dieną pasikeitė jos vairuotojai- rektorai: prel. L. Tulaba per-davė savo pareigas prel. A. Bartkui, kuris prieš 20 metų baigė teologinius mokslus gy-vendamas šioje kolegijoje. Prel. L. Tulaba, gavęs naujas pareigas kaip Šv. Petro bazili-kos kanaaninkas, savo atsisvei-kinimo žodyje išryškino kolegi-jos praeitį ir Apvaizdos lemtus laimėjimus.

Tai buvo pirmas pakeitimas kolegijoje, kuris turėtų vesti ir į kitus.

Minėtą dieną, 5 v.p.p., kole-gijai priklausiančioje viloje "Villa Lituania" įvyko iškil-mingos Mišios, kurias atnašo-vo katalikiškojo auklėjimo kongregacijos sekretorius ar-kivyskupas Javierre, SJ, drau-gue su prel. L. Tulaba ir prel. A. Bartkumi. Po Mišių visi susi-rinko į bendrą vakarienę, ku-rioje dalyvavo vysk. P. Baltakis, vysk. A. Deksnys, mons. A. Bačkis, mons. Said (lietu-vių reikalams Vatikane), mons. F. Markizano — arkivys-kupo Javierre dešinioji ran-ka, Romos seminarijų rektori-riai, geradarijai ir t.t.

Vakarienes metu buvo pasa-kyta visa eilė kalbų. Vysk. P. Baltakis savo žodyje išryški-no prel. L. Tulabos nuopelnus steigiant šią kolegiją bei jai vadovaujant. Esą tik lietuviai po II D. karo pajėgę įsteigti Romoje savo seminariją. Be to, pažymėjo, kad buvęs rektorius rado tinkamą įpėdinį prel. A. Bartkaus asmenyje, kuris mo-ka dirbti su jaunimu ir yra ge-ras organizatorius, galintis tinkamai vadovauti bei tobulinti kolegiją.

Mons. A. Bačkis, buvęs šios kolegijos auklėtinis, priminė, kad kolegija išleido gyveni-man arti šimto kunigų. Ji turin-ti gerą vardą Romoje ir suge-banti išsilaikyti Lietuvai sun-kiu laikotarpiu. Kolegijos esą neremia okupuota Lietuva — ji išsilaiko vien iš aukų.

Istoriniai bruožai

Iš apžvalginės buvusio re-ktorius kalbos ryškėjo pagrin-diniai faktai. Leidimas steigti lietuvių kolegiją Romoje buvo gautas iš Šv. Tėvo Pijaus XII per arkivyskupą J. Skvirecką. Su kardinolo J. Pizzardo pagal-ba buvo rastas kolegijai tinka-mas penkių aukštų namas ir nupirktas prel. Briškos (iš Či-kaagos) lėšomis. Pradžioje buvo gauta \$33.000, po jo mirties — \$56.000. 1949 m. nupirktas ūkis su 10 ha žemės Ponte Lu-cano vietovėje prie Tivolio. Šv. Kotrynos seserų vienuolija sutiko aptarnauti kolegiją ir svečių namus "Villa Lituania", kuriuose telpa 120 svečių (jie nupirkti 1959 m.).

Kard. J. Pizzardo 1955 m. Šv. Tėvo buvo paskirtas kolegijos globėju, o po jo mirties — kard. A. Samore. 1963 m. Paulius VI suteikė kolegijai popiežiškos kolegijos titulą — oficialų pri-pažinimą.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II 1978 m. aplankė lietuvių kole-

Prel. ALGIMANTAS BARTKUS, naujasis lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje

giją, o 1981 m. kovo 4 d. su kole-gijos personalu bei auklėti-niais atnašavo Mišias Šv. Petro bazilikoje, lietuvių koplyčioje, ir pirmą kartą pasakė pamoks-lą lietuvių kalba. Tas pats Šv. Tėvas 1982 m. suteikė vyskupo šventimus kun. J. Bulaičiui, buvusiam Šv. Kazimiero kole-gijos auklėtiniui, kuris dabar eina pronuncijaus pareigas Centrinėje Afrikoje. 1984 m. kovo 3 d. specialioje audien-cijoje Jonas-Paulius II primi-nė Šv. Kazimiero kolegijos svarbą ir kvietė lietuvių dau-giau rūpintis pašaukimais. Šiuo metu kolegijoje gyvena keturi lietuviai klierikai, ku-rie studijuoja Romos universi-tetuose, ir du lietuviai kuni-gai, gilinantys savo studijas. Mokslo metai buvo pradėti re-kolekcijomis, kurias vedė kun. J. Petrošius iš Paryžiaus.

Vienuolikos šimtmečių sukaktis

1985 m. spalio 13, sekmadie-nį, Šv. Petro bazilikoje buvo iškilmingai atšvęsta slavų tau-tų apaštalo Metodijaus mirties 1100 metų sukaktis. Drauge su Šv. Tėvu Jonu-Paulium II kon-celebravo du kardinolai ir 300 vyskupų bei kunigų, atstovau-jančių įvairiom Europos tau-tom, kurių globėju yra paskelb-tas šv. Metodijus bei Kirilas ir šv. Benediktas.

Atnašautojų tarpe buvo ir trys lietuviai — vysk. P. Baltakis, vysk. A. Deksnys ir prel. L. Tulaba. Lietuviai klierikai — Paulius Mališka ir Andrius Šumskas buvo Mišių patarnau-tojų gretose. Marytė Žemaity-tė atstovavo lietuvių jaunimui įteikiant popiežiui dovanas. Pasipuošusi tautiniais drabu-žiais, ji įteikė Šv. Tėvui tikin-čiosios lietuvių tautos simbolį — menišką lietuvišką kryžių. Tikinčiųjų maldas skaitė sla-vų tautų atstovai — čekai, slo-vakai, slovenai, ukrainiečiai, bulgarai, rusai ir kroatiai.

Savo pamoksle Šv. Tėvas ryš-kinio šventųjų Kirilo ir Meto-dijaus vaidmenį Europos tau-tų krikščionijame ir pabrėžė Evangelijos skleidimo reikalą dabarties Europoje. Baigda-mas pamokslą, Šv. Tėvas pasi-džiaugė, kad šiose iškilmėse Romoje buvo plačiai atstovau-jamos Vakarų Europos tikin-čiųjų Bendrijos, bet apgaile-s-tavo mažiau atstovautą Rytų Europą. J.L.

Prisimenant velionį Vladą Balsį

1985 m. rugsėjo 20 d. Toron-te mirė Vladas Balsys. Buvo gi-męs Telšių aps., Plungės vls., Burbaikių k., Juozapo ir Onos Balsių šeimoje. Vladas augo tarp keturių seserų ir penkių brolių. Mokėsi Palangoje, Plungėje ir Telšiuose. Vaduo-jant Klaipėdą, Vladas daly-vo su Plungės gimnazijos šaulių būreliu. Atlikdamas karinę prievolę, pasiruošė ir gavo brandos atestatą, o dirb-damas Miškų departamente lankė Vytauto D. universite-tą ir gavo politinės ekonomijos diplomą.

Buvo Lietuvos ekonominių studijų ir žurnalistų sąjungos narys. Bendradarbiavo "Tau-tos ūkyje", "Versle", "Lietu-vos aide" ir kitur. Daugiausia rašė savaitiniam "Mūsų ryto-jui". Nuo 1934 m. dirbo Tau-pomosiose valstybės kasose kaip kontrolierius, vyr. bu-halteris ir valdytojas.

Atsidūręs tremtyje gyveno Austrijos Vienoje, o karo pa-baigos sulaukę Bavarijos Me-mingene, kur redagavo laik-raštį "Mintis". 1948 m. su žmo-na Aleksandra ir dukrele Vida

emigravo Kanadon, įsijungė į darbininkų eiles. Išaugino dukterį, kuriai padėjo gauti politinės ekonomijos diplo-mą Toronto universitete. Gyvendamas Toronte, galėjo tik sekti pasaulio politiką ir lietuvių veiklą, nes klausa ir sveikata visai susilpnėjo. Daugelį metų buvo globojamas ir slaugomas žmonos Alek-sandros ir mirė savuose na-muose.

Vladai, su meile atlikai įsi-pareigojimus savojoje tėvynė-j, išleisk laisvę mylinčiame krašte.

Palaidotas lietuvių kapinėse iš Lietuvos kankinių švento-vės Mississaugoje. A.B.

Mylimam broliui

A+A

JONUI JONUŠONIUI

iškeliavus amžinybėn,

mūsų narę ONĄ DERLIŪNIENĘ su vyru ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia —

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A+A

JONUI JONUŠONIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo sesutę ONĄ DERLIŪNIENĘ su vyru ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Kun. Pr. Gaida

S. J. Andruliai

E. P. Ališauskai

G. V. Balčiūnai

G. R. Gaižučiai

G. Kaknevičienė

L. G. Kurpiai

Vyt. Kastytis

F. V. Urbonai

Mylimam broliui

A+A

EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus,

mūsų mielą narę ONĄ JAKIMAVIČIENĘ, visus gimines bei artimuosius gliai užjaučia —

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A+A

EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus,

žmoną EDITĄ, sūnų ARVYDĄ su šeima, seserį ONĄ JAKIMAVIČIENĘ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vida, Nijolė, Marija ir Juozas Mockevičiai

A+A

EDMUNDUI MILIAUSKUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jo žmoną mūsų mielą choristę EDITĄ, sūnų ARVYDĄ su šeima, seserį ONĄ JAKIMAVIČIENĘ, jos šeimą, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Lietuvos kankinių parapijos choras ir muz. J. Govėdas

A+A

EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus,

jo žmoną EDITĄ, sūnų ARVYDĄ su šeima, seserį ONUTĘ ir visą giminę nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. ir B. Vitkai

H. ir V. Vitkai

I. ir A. Vitkai

D. ir P. Čeponiai

Prisimindami mielą draugą

a. a. EDMUNDĄ MILIAUSKĄ,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai EDITAI, sūnui ARVYDUI bei jo šeimai, seseriai ONAI JAKIMAVIČIENEI ir visiems giminėms bei kartu liūdime —

Uršulė Bleizgienė

Kun. Algimantas, Rūta ir Rita Žilinskai

Loreta ir Andrius Dalindos

A+A

EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus,

liūdesyje likusius — žmoną EDITĄ, sūnų ARVYDĄ su šeima, seserį O. JAKIMAVIČIENĘ ir visą giminę nuoširdžiai užjaučiame ir jungiamės maldoje —

R. V. Augaičiai

I. Cox

M. A. Elijošiai

E. Jaškevičienė

S. A. Kalūzos

A. A. Kazanavičiai

M. Norkienė

K. B. Žutautai

A. P. Augaičiai

Posėdžiavo krašto taryba

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto taryba Montrealyje svarstė dabartinės veiklos reikalus. 1986 metų Kanados lietuvių dienos bus Montrealyje

KLB krašto XII-osios tarybos trečioji sesija įvyko spalio 26-27 d.d. Montrealyje. Pirmąją dieną buvo posėdžiaujama Seselių namuose. Atidarydamas šį posėdį, KLB krašto valdybos vicepirm. H. Stepaitis pakvietė tylos minute pagerbti tris mirusius šios tarybos narius — dr. Br. Povilaitį, Pr. Paukštaitį ir Ant. Rinkūną. Invokaciją sukalbėjo tarybos narys kun. St. Šileika. Prezidiumas sudarytas iš trijų pirmininkų — V. Piečičio, A. Danaičio, V. Stanevičienės ir dviejų sekretorių — B. Nagienės ir J. Šiaučiuolio iš Montrelio. Mandatų komisija — p. Mačys ir p. Stankus iš Hamiltono. Rezoliucijų ir nutarimų komisija — dr. P. Lukosevičius, A. Piečiaitytė ir G. Šernas.

Šią sesiją žodžiu sveikino PLB valdybos pirm. V. Kamanas ir "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos b-vės bei Kanados lietuvių šaulių "Vilniaus" rinktinės vardu J. Šiaučiuolis. Raštu sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinai.

Buvo išklaustyti išsamūs krašto valdybos bei kitų institucijų pranešimai. Gana platų pranešimą padarė ir PLB valdybos pirm. inž. V. Kamanas.

Po pietų adv. J. Kuraitė-Lasienė skaitė paskaitą apie Dešenes komisiją, įtieskančią karo nusikaltėlius. Apylinkių pranešimai buvo pateikti raštu, bet kai kurių apylinkių pir-

mininkai šį tą papildė žodžiu. Vakare AV parapijos salėje, papuoštoje gražiu užrašu "Sveikiname KLB krašto tarybą", įvyko koncertas-balius. Meninę programą atliko pirmą kartą į Montrealį atvykęs Niujorko dainos vienetas "Harmonija", vad. muz. V. Ralio. Pilnutėlė salė buvo sužavėta jo dainomis. Po vakariinės buvo šokiai bei pabendraavimas su tolimesnių kolonijų tarybos nariais.

Sekmadienį, 11 v.r., AV šventovėje buvo iškilmingos Mišios, kurias atnašavo kun. St. Šileika. Šv. Rašto ištraukas skaitė R. Kurienė ir S. Rudienė, aukas nešė V. Stanevičienė, L. Skripkutė ir Jz. Lukosevičius. Giedojų parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus, ir sol. A. Keblys. Visame rajone nesant elektros, buvo giedama be vargonų palydos, bet giesmės skambėjo gražiai.

Po pamaldų tarybos posėdis buvo tęsiamas AV parapijos salėje. Buvo svarstomi KLB organizaciniai reikalai bei priimti nutarimai, kurie, reikia tikėtis, bus paskelbti spaudoje. Vienas nutarimas tiesiogiai liečia montrealiečius — 1986 m. Kanados lietuvių dienos bus Montrealyje Padėkos dienos savaitgalį. H. Stepaitis padėkos žodžiu bei Tautos himnų šią tarybos sesiją užbaigė. Pietus pavalgė visi tarybos nariai išsiskirstė į namus. B.S.

Estradinių dainų koncertas

Onos Valiukevičiūtės dainos Toronto lietuvių scenoje

Jau 15 metų Onutė yra lietuviškos estradinės dainos populiarioja. Studijuodama Vilniaus universitete filologiją bei vokiečių ir anglų kalbas, pradėjo su universiteto orkestru dainuoti. Pirmieji konkursų laimėjimai paskatino ją vis daugiau laiko ir dėmesio skirti dainai. Per "Vilniaus bokštų" konkursą pasiekė profesionalų sceną. Yra apkelijusi su "Trimito" orkestru įvairias šalis.

Estradinė daina visur turi didelę auditoriją ir yra mėgstama tiek jaunų, tiek vyresnių klausytojų. Ir tai gal dėl to, kad kalba tiesiogiai su klausytoju, žaidžia jo nuotaikomis, dainuoja apie meilę, ilgesį, gamtos grožį, nerimą.

Šios srities artistas randa žodžius ir muziką, išreiškančią intymiausias mūsų džiaugsmo, meilės, ilgesio jausmus.

Nuo pirmo Onutės žingsnio 1985 m. spalio 6 d. Toronto Lietuvių namų scenoje visi pajutom, kad jiniai yra apdovanota meistrė estradoje. (Reikia pažymėti, jog asmeniškos sąlygos buvo labai sunkios — vos prieš du mėnesius neteko Toronte savo mylimo tėvelio a. a. L. Valiuko).

Meniškas estradinių dainų atlikimas reikalauja betarpiškos atmosferos sukūrimo, grakštaus ir patrauklaus judesio bei išvaizdos, vaidybos, sugebėjimo "kalbėtis" su klausytojais. Nors perpldyta salė ir formalus susodinimas publi- kos varžė klausytojus, Onutė elegantiškai savo išvaizda, lankščiais ir santūriais judesiais bei šiltais žodžiais greitai rado kontaktą su publika.

Esame pripratę klausytis dainininko, kurio dainas palydi gyvas akompanimentas — pianistas ar orkestras. Onutės dainas palydėjo įrašai — Lietuvos radijo ir televizijos lengvosios muzikos orkestras, Pučiamųjų orkestras "Trimitas" ir G. Balučio vadovaujamas vokalinis-instrumentinis ansamblis.

Garsinių sistemų yra įvairiausių Toronte ne vieną kartą klausytojai buvo apvilti garsinės sistemos. Šį kartą užtruko ilgiau, kol publika įsitikino, jog Onutei išnuomota sistema veiks priimtina, netrukdydys ir kad pati solistė mikrofonu naudosis su pasitikėjimu. (Rengėjai turėjo gal tokio lygio profesionali aukštesnės kokybės mikrofoną išnuomoti, kad pajustumė subtiliausių balso niuansus).

Pirmoje dalyje Onutė sugebėjo išlaikyti pusiausvyrą tarp

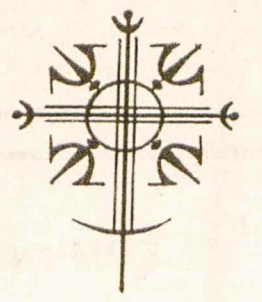
dainos reikšmės, nuotaikos perdavimo ir savo asmens. Estradoje tokia pusiausvyrą yra atlikėjo talento ir sugebėjimų masto lentelė.

Pirmoje dalyje girdėjome 11 lietuvių poetų ir kompozitorių dainų. Mielai visas vėl išklautumėm. Dainos, nors įvairaus turinio ir tempo, skambėjo lyriškai ir jautriai. Laisva Onutės laikysena sukėlė pasitikėjimo jausmą žiūrovuose, tačiau gal dėl neįprasto prie tokio tipo koncerto ir formalus susodinimo publika nepasidavė Onutės prašymams su ja kartu ploti ar dainuoti.

Sąlygos ir pačios dainininkės nuotaika lėmė repertuaro pasirinkimą, ir gal negirdėjome, nematė pilno Onutės talento ir didesnio, įvairesnio repertuaro.

Antra dalis beveik ištisai buvo skirta pasauliniam repertuarui. Pripratę girdėti daugumą estradinių dainų originalia kalba, klausytojai nesizavė vertimais, nors muzikinis perdavimas buvo nuotaikingas ir atitinkamas dainų turinį.

Koncertas buvo baigtas dviem duetais. Pakvietimas torontiško Rimo Paulionio padainuoti su ja buvo gražus mostas iš Onutės pusės ir staigmena publiškai. Rimas turi ypatingai palankų balsą dainuoti estradinės dainas, tik gaila, kad neturėjo sąlygų tą savo talentą tobulinti. Dėl to matėsi didelis skirtumas tarp profesionalės ir mėgėjo. Vis dėlto šis mostas yra pagirtinas, nors netiko koncerto užbaigimui. Norėjęs pabaigai girdėti Onutę, dar kartą atliekančią vieną ar kitą lietuviškos estrados deimėniuką. D. V.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Hamiltono "Aukuro" ir Toronto "Aitvaro" teatrų aktoriai, suvaidinę Klivlande komediją "Vieno kiemo gyventojai". Pirmajai grupei vadovauja E. DAUGUVIETYTE-KUDABIENE, antrajai — A. DARGYTE-BISKEVICIENE. "Aukuras" 1985 metų rudenį paminėjo 35 metų veiklos sukaktį

Sukaktuvinis "Aukuro" vakaras

KAZYS MILERIS

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" savo veiklos 35 m. sukaktį paminėjo spalio 27 d. įdomiu dramos ir dainos vakaru. Aukuriečiai nebespėjo sukaktį paruošti savo suplanuoto K. Inčiūros "Eglė, žalčių karalienė" pastatymo. Buvo pasitenkinta A. Škėmos vieno veiksmo "Vieną vakarą" pjese ir ištraukomis iš B. Sruogos "Aitvaras teisėjas" ir iš "Eglė, žalčių karalienė". Savo vakaro pajavirinimui aukuriečiai buvo pasikvietę iš Toronto muz. D. Viskontienės vadovaujamą "Volungės" chorą, kuris savo dainom puikiai įsijungė į "Aukuro" iškilnių programą.

Tą sekmadienio popietę į Westdale kolegijos auditoriją suėjo didelis būrys "Aukuro" gerbėjų. Liko dar ir neužimtų vietų, bet, kaip pati "Aukuro" vadovė pasakė, jam ne taip svarbi kiekybė, kaip kokybė. Reikia, vis dėlto, kad tik visi būtų lietuviškojo teatro mylėtojai.

"Vieną vakarą"

Pirmoje vakaro programos dalyje buvo suvaidinta 1 v. A. Škėmos "Vieną vakarą" pjese, kurią režisavo E. Dauguvietytė-Kudabienė, scenos prieitikėju rūpinosi K. Mikšys, artistas grimalov St. Ilgūnas. Programą pranešinėjo A. Žilvitenė. Tai beveik valandą užtrukęs vaidinimas, reikalaujantis penkių aktorių, kurie vaidino skirtingus Vokietijos stovyklų "dievo paukštelius" charakterius: savo žmogą praradęs rašytojas Algis Balutis (K. Bungarda), senis, kurio šeima nuskeno subombarduotame rūsio (St. Ramanauskas), alkoholiu savo skausmą dėl paliktos sužadėtinės malšinantis įsigėrėlis (Vyt. Štūkys), dėl savo nepavykusio įsimylėjimo kitą moterį pražudžiusi Laima (M. Kalvaitienė) ir greit sugebėjęs prie naujų gyvenimo sąlygų prisitaikyti spekuliantas Knipaitis (Ant. Mingėla).

Veiksmas vyksta Vokietijoje tuoj po karo, kai visi pabėgęliai rinkosi į jiems paskirtas stovyklas. Gyvenimas tada nebuvo lengvas. Žmonės, tiek laukę karo pabaigos, dabar pajuto, kad jiems tai nieko gero neatnešė. Karinės valdžios paskirtose ankštosiose patalpose išvietintieji iš paklodžių įrėnė sau kambarius su trijų aukštų miegamaisiais. Reikėjo ilgai eilutėje stovėti prie žirnių sriubos ar drabužių dalinimo. Daugelis išvietintųjų buvo karo sugriauto gyvenimo žmonės. Tokiais jie pavaizduoti ir čia. Jų kalba šiurkšti, kaip šiurkštus ir jų gyvenimas. Visi tie žmonės pasinėšę eiti į krautinumus. Bet juos visus prilaiko tas vienas protingas senis, kuris čia seniu ir vadinamas. Visi vaidinusiųjų labai gyvai ir įtikinančiai atkūrė vieną tragišką epizodą iš to stovyklinio gyvenimo. Nežinia, kiek jaunasis žiūrovas to nori matyti ir išgirsti, bet mums, tai patyrusiems, buvo įdomi kad ir liūdna anų laikų nostalgija.

Jaunųjų choras

Po pertraukos antrąją programos dalį pradėjo Toronto "Volungės" choras. Su juo žiūrovus supažindino "Vilniaus" paviljono karalaitė Indrė Čuplinskaitė. Prie pianino atsidėjo Paulius Vytas. Į sceną suėjo 35 jauni dainininkai —

vyrai juoda apranga, moterys — rausvom, ilgom suknelėm. Mes čia scenoje esame įpratę matyti mergaičių ar jau pagyvenusių žmonių choras. Šį sykį mums dainavo vadinamoji jaunoji karta. Tai toji lietuvių karta, kuri turi jau čia įsigijusi savo profesijas, darbus ir auginą savo atžalyną. Jie priklauso tai žmonių kategorijai, kuriems visada labai trūksta laiko. Bet, kaip matėme, jie iš savo trūksto laiko dalėję yra paskyrę ir lietuviškai dainai. Taip darydami, jie tikrai turi mėgti chorinį dainavimą. O ką žmogus mėgsta, ten jis ir geras.

Šie dainininkai savo chorui yra pasirinkę Lietuvos paukščių volungės vardą. Volungė ten nėra žinoma kaip paukštis dainininkas, bet daugiau kaip paukštis rėksnys. Toronto "Volungės" chorą, kuris savo dainom puikiai įsijungė į "Aukuro" iškilnių programą.

Viskontienė savo repertuarui visada renka iškilnes dainas. Lengva jai tai daryti, nes ji turi labai muzikalių ir balsingų dainininkų grupę. Ji beveik visas dainas atlieka "a cappella". Paruoštam chorui akompanimento mažai ir tereikia. Visų balsų įstojimai skamba darnia, lyg instrumentine, harmonija. Pianino nereikia paduoti balsui ar atstatyti pasimetančius. Taip savo pirmame išėjime šis mišrusis choras padainavo keturias lietuvių kompozitorių dainas: Vanagelio "Mes padainuosim", E. Gailevičiaus "Lituanika", J. Švedo "Anoj pusėj Nemuno" ir Ed. Balsio "Uliai, bitele". Choras parodė didelį ritminį lankstumą ir sugebėjimą dainuoti ilgesnes muzikines frazes.

Veikalų ištraukos

Pirma ištrauka buvo suvaidinta iš B. Sruogos "Aitvaras teisėjas". Vaidino jaunasis Matas Stanevičius, E. Kudabienė, K. Bungarda ir M. Kalvaitienė. Šią aukuriečių mėgstamą humoristinę "Aitvaro teisėją" inscenizaciją teko matyti jau nebe pirmą kartą. B. Sruogos eiliavimas labai jau tobulus, gera aktorių vaidyba ir humoristinis pasakojimas. Bet kodėl tiek daug talento naudojama bekonos istorijai?

Antra ištrauka buvo suvaidinta iš K. Inčiūros "Eglė, žalčių karalienė". Ją atliko trys "Aukuro" aktorės — Onutė Stanevičiūtė, Gvina Jasevičiūtė ir Lilė Liaukutė. Jaunosios artistės su tikra scenine pajauta atliko trijų seščių pasikalbėjimą apie savo išsvajotus bernelius. Šio veikalo premjerą matysime ateinančių metų kovo mėnesį.

Motėrų ir vyrų dainos

Dainavo "Volungės" ir vienos moterys. Jų pakankamai daug, tad iš jų išėina ir dar geras moterų choralis. Jos dainavo V. Kairiūkščio "Tu, giružė", M. Noviko "Prie Nemuno vingio" ir G. Gudauskienės "Ar ateisi". Plačiai scenoje išsidėsčiusios dainininkės turėjo scenoje dainuoti kiekvieną kaip ir solistė. Bet jų balsai liejosi į vieną bendrą ir gražų saskambį.

Išgirdome dainuojančius ir vienus vyrus. Jie padainavo dvi dainas: "Molio uzbonas" J. Gaizausko ir "Kur gimta pasėdo Paulius Vytas. Į sceną suėjo 35 jauni dainininkai —

riais vyrų šaržavimais, o antroji — mums žinoma ir mūsų visų mėgstama melodija.

Savo gastrolę "Volungės" choras užbaigė "Greitai laikas bėga" dainų pyne, kurią buvo paruošęs kompoz. J. Govėdas. Tai mūsų išvykų, stovyklavimo ir prie laužo dainuojamų dainų pyne su J. Govėdu būdingom muzikinių išdaigom. Choras vakaro svečių buvo tikrai šiltai priimtas, įvertintas ir ilgais plojimais palydėtas.

Vakaro užbaiga

Vakara baigiant, visi programos atlikėjai buvo iškviesti į sceną. Čia buvo perskaitytas KLB Hamiltono apyl. pirm. B. Mačio sveikinimas, kuris, turėdamas išvykti į KLB tarybos suvažiavimą, raštu pasveikino sukaktuvininką "Aukurą" visų Hamiltono organizacijų vardu. Taip pat buvo perskaitytas sveikinimas gautas ir iš vieno "Aukuro" steigėjų, dabar gyvenančio Vokietijoje — K. Barono. Gėlių "Aukurui" įteikė KLB moterų draugijos Hamiltono skyr. pirm. Z. Riekienė. Tada žodį tarė "Aukuro" pradininkė ir jo režisierė E. Dauguvietytė-Kudabienė. Ji prisiminė visus su ja dirbančius, dirbusius, dabar sergančius ir kitus jau mirusius savo artistus. Ypatingai paminėjo K. Mikšį, besirūpinantį teatro scenos reikalais ir jo administravimu; jį apjuosė tautine juosta. Paminėjo Ant. Mingėlą, nuo įsisteigimo dienos teatre dirbantį jau 35 metus. Paminėjo ir K. Bungardą, teatro gyvavime atlikusį 25 svarbius vaidmenis, ir M. Kalvaitienę, talentingai sukurusią 15 vaidmenų. Nepamiršo ji nė buvusio Hamiltono klebono prel. J. Tadarausko.

Vaišės

Vakare Jaunimo centro salėje svečių ir programos atlikėjų laukė šilta vakariene. Vakarienei svečių skaičius kiek nubyrėjo, bet dar liko pakankamai jų jausiamų pobūviui. Pavalgius vėl sekė kalbos ir sveikinimai. Buvo daug iš visur sveikintųjų laikais, telegramomis ir gyvu žodžiu. Iš sveikintųjų ilgesnį žodį tarė "Gyvataro" tautinių šokių vad. G. Breichmanienė, lietuvių bankelio "Talka" v-bos atstovas St. Dalius ir skautų "Širvintos-Nemuno" tunto atstovė D. Gutauskienė. Galingai nuskaubė "Ilgiausių metų" mūsų "Aukurui" ir jo nenuilstančiai vadovai bei rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė. K. Mikšio padėkos žodžiu buvo baigtas šios gražios "Aukuro" 35 m. darbo apvainikavimo iškilnės.

**Turner & Porter
laidotuvių namai**
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

Turner & Porter

Jauki estų dailės paroda

EDITA NAZARAITE

Gyvendama Lietuvoje, labai domėjaisi estų dailės ir nepraleisdavau progų aplankyti parodas ne tik Vilniuje, bet ir senajame Taline. Taigi ir Toronte į trisdešimtą sukaktvinę estų dailės parodąėjau smalsiai nusiteikusi.

Kanados estų dailininkai turėjo geresnes pasirodymo sąlygas, negu lietuviai. Paroda buvo surengta 1985 m. spalio 21-28 d. jaukioje centrinės Toronto bibliotekos galerijoje, kuri kaip tik yra pritaikyta tokiems renginiams, neturinti žiūrovų susikauptimui, rimtesnei apžvalgai.

Estai išleido labai kuklų parodos katalogą, bet taip pat ne be trūkumų (nenurodyti kūrinių formatai ir sukūrimo data). Vargino paveikslų ir skulptūrų apžiūrinėjimą nieko nesakantys numeruokai. Manau, kad tokie "atradimai" niekam nereikalingi. Daug paprasčiau po kūrinių parasyti dailininko pavardę.

Iš septyniolikos estų dailininkų tik keturi nebegali pavadinti Estijos savo gimtinę. Taigi paroda bendra savo nuotaika buvo pakankamai estiška. Ekspoziciją sudarė tapybos ir skulptūros darbai, grafiškos laktų nesimatė. O gaila, nes estų grafika turi gilias ir gražias tradicijas, gerą mokyklą.

Gražiai atrodė skulptūrų ekspozicija. Dauguma skulptūrų nedidelės apimties, gerai atrodė intymioje galerijos patalpoje. Profesionaliai atliktos žmonių figūros ir portretai, darbai dvelkė žmogiška šiluma ir meile. Skoningai atrodė racionalios abstrakto kompozicijos, atliktos įvairiose medžiagose.

Tačiau tapybos darbų lygis nebuvo itin vienodas. Šalia drobių ir akvarelių, kuriose buvo atvaizduotos gana mėgėjiškai nutapytos gėlės, matėsi ir stiprių darbų — tiek forma, tiek turiniu.

Pasiėmusi tą pačią, gal kiek rizikingą, gėlių temą, dail. T. Kadak pademonstravo tikrai aukštą atlikimo kultūrą, didelį preciziškumą, kas estų dailėje labai būdinga. Įdomiais įsiskyrė K. Kaarid drobė, atlikta koliažo principu, sumaniai panaudo-

jant reljefišką struktūrą iš sausų augalų, lapų.

Nors mažo formato, bet E. Milvek tapybos darbelis "Skarbora parkas" iš karto patraukė akį savo keista, nenusakoma, o tik jaučiama nuotaika. Labai vykęs dail. M. Jarve dekoratyvinis peizažas "Caledon". Kompozicija nesudėtinga, tačiau sumaniai išspręsta ritmika ir spalvų santykiai palieka gerą įspūdį; paveikslas įsiminė greitai ir ilgai. Patraukli savo emocija įtampa didelė A. Vomm drobė "Besikeičiantis pasaulis". Šis darbas įdomus savo originalia kompozicija, profesionalumu, kosmopolitiniu mastymu, betgi labai estiškas savo forma. To paties dailininko skulptūros atrodė kiek tradiciškesnės. Labai poetiški dail. M. Pihla aliejiniai ir mišria technika atlikti darbai. Nedideliam formate, šykščių spalvų pagalba dailininkė sugebėjo sukurti žiemos nuotaiką, savotišką gamtos ir sniego poeziją, gal kiek liūdnoją, nostalgiką. Atkreipė dėmesį į save paties jauniausio parodos dalyvio, H. Silberberg (gim. 1966 m.) kelios drobės. Tai labai ekspresyvių peizažų ypač sėkmingas "American Cafe" darbas, kuriame labai drastiškai išreikšta naktinio miesto dinamika. Šis jaunas estų kilmės dailininkas jau gerokai nutolęs nuo savo estiškų šaknų, tačiau tai labai perspektyvus kūrėjas.

Apibendrinant galima būtų pasakyti, jog skulptūrų rinkinys vis dėlto buvo turinys: daugiau portretų, išraiškingų torsų, aktų. Tapybos darbuose to labai trūko. Vyravo peizažai, gėlės, abstraktai. Liko keistas įspūdis — tapytojai nusisuko nuo žmogaus. Žinia, gyvename negailestingais dehumanizacijos laikais. Technika tapo didžiausia žmogaus pagalbininke ir didžiausiu jo priešu. Žmogaus vertė krito. Ir kas gi ją pakels, jei ne menininkai? Ar ne pravartu būtų prisiminti didžiuosius renesanso meistrus, kurie savo mene taip mylėjo žmogų — kenčiantį, kovojantį, svajojantį.

Be abejonės, vertinant meno kūrinius, beveik neįmanoma išvengti šališkumo, būti tikrai objektyviu. Tačiau nuomonėmis pasikeisti reikia.

STASYS ILGŪNAS, prityręs grimuotojas, jau 30 metų talkinantis Hamiltono teatrui "Aukuras", kuris š. m. spalio 27 d. minėjo savo 35-rių metų veiklos sukaktį. Nuotraukoje St. Ilgūnas grimuoja "Aukuro" aktorę M. KALVAITIENĘ Klivlande 1985. X. 19

PADĖKA

Mirus mano mylimam vyrui ir tėvui

a. a. ANTANUI NEVERAUSKUI,

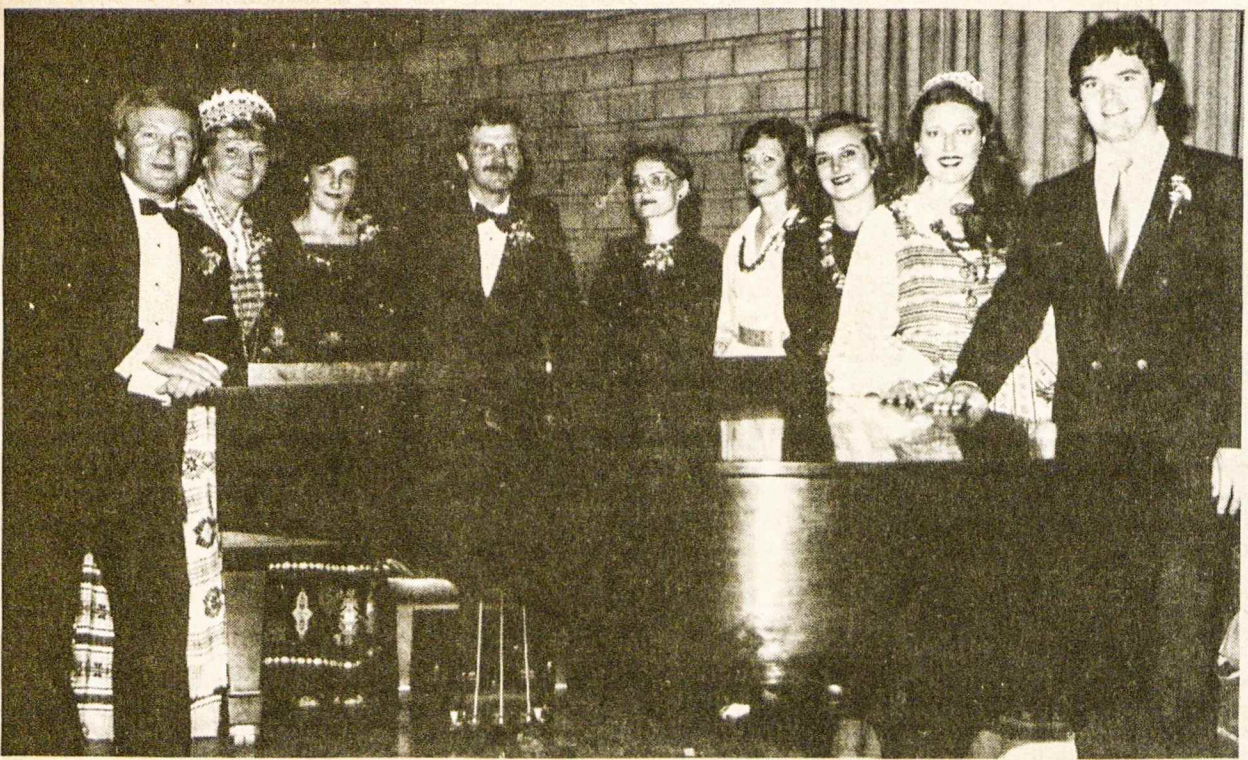
sulaukėme daug pagalbos iš draugų ir pažįstamų. Nuosirdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams, lankiusiems velionį namuose ir ligoninėje, už maldas šventovėje, laidotuvių namuose, už šv. Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkojame už giedojimą P. Gulbinskui.

Dėkojame visiems, lankiusiems velionį ligoninėje, laidotuvių namuose, už prašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškiusiems užuojautas, padėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams, J. Gurklinei už laidotuvių pietų paruošimą, visoms ponions — už pyragus.

Jūsų visų parodytas nuosirdumas, mūsų liūdesio dienosė liks neužmirštas.

Nuliūdę — žmona Magdalena Neverauskienė ir duktė Vida

Trisdešimtųjų Kanados lietuvių dienų koncerto programos solistai bei muzikai po koncerto spalio 13 d. Anapilio salėje. Iš kairės: sol. R. Strimaitis, sol. S. Žiemelytė, muz. D. Viskontienė, muz. J. Govedas, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė, muz. D. Deksnytė, muz. L. Lukšaitė, sol. A. Pakalniškytė, muz. A. Stankevičius B. Tarvydas

Anksti žuvusio rašytojo pasaulis

Antano Škėmos rankraščių ir publicistikos rinkinys

VYTAUTAS A. JONYNAS

Kiek yra buvę taurių sumanymų išleisti išėjusių mirusių lietuvių rašytojų (J. Kaupo, J. Aisčio, kieno dar?) raštus. Deja... buvo pasigarsinta, o apie sumanymo vykdymą nieko nebesigirdi. Antanui Škėmai nusišypojo laimė. Palyginti greitai po jo žuvimo automobilio nelaimėje buvo sudaryta redakcinė raštų kolegija (A. Landsbergis, A. Nyka-Niliūnas, K. Ostrauskas) ir skubiai buvo perspausdinti (dviejuose tomuose) atskirais leidiniais pasirodė Škėmos veikalai. Deja, red. kolektyvui iširus, nebuvo kam rūpintis K. Ostrausko pastangomis surinktąją likusią medžiagą. Vargas rūpinis jos išspausdinimui, sudėliojimui, pertvarkymui atiteko L. Mockūniui. Ir taip 1985 m. pasirodė trečiasis ir paskutinis Škėmos raštų tomas.

Leidinyje parūstas rūpestingai, jo turinys įvairus: išlikę rankraščiuose prozos tekstai, poezija, satyra, kritika, publicistika, autobiografiniai pasipaskojimai. Priede — kelios nuotraukos.

Sprendžiant iš to, kad "copy-right" yra J. Škėmienės vardas, tenka manyti, kad skelbiamųjų tekstų atranka buvo padaryta su velionies šeimos žinia ir pritarimu. Įvadė ir knygos redaktoriaus (L. Mockūno) baigiamosiose pastabose pažymi, kad dalis spausdintinos medžiagos išrinkta iš A. Škėmos rankraščių ir kad dar likę medžiagos, nepatekusios į trečiąjį tomą, kurį galinti "būti vertinga Škėmos biografams ateityje".

Tose pat redaktoriaus pastabose kruopščiai sužymėti šaltiniai, kuriais naudotasi. Daugiausia tai periodika, nors kai kas pasimta iš niekur nespausdintų rankraščių. Už stambią šios medžiagos surinkimo ir paruošimo dalį nuopelnas atitenka vėlgiai K. Ostrauskui. Nepagalvėta toje bibliografinėje dalyje ir kai kurių paaikškinimų, kartais citatų iš laišku. Tie komentarai labai praverčia artimiau Škėmos nepažinusiems. Žodžiu, šio tomo redagavimas — be priekaištų. Gal būtų norėjusi išvysti jame kritikos atsiliepimų apie Škėmos kūrybą bibliografiją, bet bent stambi dalis tų pasisakymų yra, kaip žinome, užregistruota V. Kulboko knygoje "Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje". Nėra abejonų, kad ateities literatūros tyrinėtojai su pagarba minės Liūto Mockūno atliktą darbą.

Skaitytojui būtina, žinoma, nuolat prisiminti, kad, išskyrus straipsnius, pasirodžiusius periodikoje, šis trečiasis Škėmos raštų tomas apima daugiausia neužbaigtus rankraščius. Tai kažkas panašaus į "Polaroido" foto kameros pirmuosius pozityvus, dar pilnai neišryškėjusių spalvų.

Naujovė tačiau mūsų rašytojų yra tai, kad kai kuriais atvejais pateikiami net keli pradėto romano variantai. Taip pat skelbiami rašytojo pradinio užmojo planai (romano synopsis, schemas). Vienu atveju — "Prozos fragmento" (jį kažkodėl norėtusi praminti "Ne taip sename dvare") redaktoriaus pastabose sakoma: "Prozos fragmentas" turėjo būti romanas. Pagal J. Škė-

mienę "romanas sustojo, nes, anot Škėmos, pradėjo darytis siurrealistinis". Tas komentaras itin reikšmingas, nes atskleidžia autoriaus savikritiką, ar teisingiau, neapsisprendimą kuriuo keliu žengti, koks braižas jam savičiausias. Iš kitos pusės, kelių to paties veikalo variantų buvimas, nors ir vargina skaitytoją, bet įgalina jį darytis savas išvadas apie Škėmos rašytojišką pajėgumą ir ydas. Protarpiais net gaila, kad nėra išlikę kitų Škėmos kūrinių, sakysim "Izaoko", pradinio rankraščių variantų. Pernelyg toji apysaka pasirodė dabartiniam skaitytojui perlūžusi pusiau, sukurta vieno nusivylimo proveržyje. Nors pastabose minima, kad įteikdamas jos rankraštį V. Kavoliui 1961 m. "Šviesos-Santaros" suvažiavime Škėma pasakęs: "Pasirūpinkite mano knygtute, nes jei ne Jūs, niekas jos neišleis", kažkodėl šiandien norisi manyti, kad, ko gero, Škėma būtų dar tą tekstą braukaliojęs, keitęs, glaistęs. Svarbu neužmiršti, kad mirtis pakiro Škėmą pačiame pajėgume. Ir kas gali atspėti, ar nebūtų pasikeitęs jo braižas, gal jo požiūris į buitį?

Kiekvienu atveju šis trečiasis Škėmos raštų tomas gana kliniškai šviesioje parodo umų rašytojo būdą, bet taip pat jo kūrybišką užsiągažavimą, aktyvų dalyvavimą visuose kultūrinio gyvenimo baruose ir (publicistikos, humanistikos dėka), teikia daug patikintinės medžiagos apie išėjusių gyvenimo skersvėjus, dvasinį to meto klimatą.

Jei būtų leistina šios recenzijos rėmuose išreikšti vieną pageidavimą, siūlyčiau, kad kas nors apsiimtų suredaguoti atsiminimų apie Škėmą knygelę leidinio "Sruoga mūsų atsiminimuose" pavyzdžiu. Arba dar geriau — kritikos straipsnių apie jo kūrybą kolektyvinį leidinį, kokių žada būti knyga apie M. Katiliškį. Jaučiu, kad pro mano žodžius prasimuša III-jo tomo poveikis, bet, manding, Škėma tokio veikalo nusipelnė, juo labiau, kad pasirodžius III-jam tomui susidaro galimybė objektyviau pažvelgti iš metų nuotolio į kūrybinį rašytojo palikimą. Nesunku atspėti, kad taip pažvelgus vis vien geriausi Škėmos veikalai bus draminė jo kūryba, kad "Baltoji drobė" — nutelbia kitus prozos kūrinius ir kad autobiografinis elementas užima jo kūryboje vyraujančią poziciją.

Neužbaigti Škėmos kūrinių galbūt atskleidžia palaipsnišką jo pasidavimą pagundai (gąsdinacijai) jį tirštinti fantastinių-surrealistinių dažų. Galbūt netgi pagunda mestis į poeziją, kur tam tikras hermetiškumas, minties ir jausmo blyksnių žerplėjimas lengviau pasiteisina.

Atvirai kalbant, tai būtų natūrali Škėmos vidinio brendimo fazė. Pradėjęs aktyviai reikštis literatūroje gyvendamas išėjusių, Škėma yra vienas iš tų rašytojų, kuriams susidūrimas su Vakarų literatūra, egzistencialistais, ir ypač su amerikiečių autoriais, atvėrė akis. Jis pamatė, kaip mūsų prozos tematika siaura, nedrąsi, netgi veidmainiška savo požiūryje į nūdienį žmogų, pribauginta neliesti dalykų, žei-

džiančių "lietuvišką padurumą". Škėmai nūdienio žmogaus ir racionalūs veiksmas, jo fantazijos, baimės, nuojautos, lygiai kaip ir fiziologinės prigimties dalykai, atrodo verti rašytojo plunksnos. Dėl to jį išigijo visuomenė "enfant terrible" reputacija. Jo prozoje pasitaiko pertempimų, persūdymų.

Kuriožiška, bet ir pomirtinė Škėmos knyga prasideda tekstu, kurį ne vienas palaišys išpuoliu prieš visuomenės moralę ar bent bravūrą. Tai apysakaitė "Izaokas". Ne kažin kaip išbaigtas, subrandintas kūriny. Būtų apmaudu, jeigu jo buvimas rinkinyje atbaitytų lietuviško rašto mylėtojus nuo noro susipažinti su trečiajame raštų tome spausdinamais kūriniiais. "Izaokas" nėra anaipol geriausias iš skelbiamųjų prozos fragmentų. Tai, sakytume, nelygi, dviejų rašymo manierų samplaika. Pirmoji jos dalis primena Henry Miller brazierą, antroji — Kafką. Tiesa, kai kas įžvelgė toje apysakaitėje (šnekama, kad tai užvilkiu III-jo tomo pasirodymą) "roman a clef", atseit kūrinių, kuriame lengvai atpažįstami gyvų, tikrų asmenų siluetai. Manding, ir toji pažintinė jos vertė pernelyg ribota. Pernelyg storai užtepti grimu, sukarikatūrinti tie personažai. Pagaliau net nereikalingi.

Škėmos nesėkmė yra ta, kad jam nepavyko sukurti savo apysakos herojaus charakterio, kuris neatrodytų skaitytojui nuobodžiu. Apysakos sužetetas originalus. Apysakos Andrius Gluosnis, yra savotiškas Kainas, žmogus prasikaltęs pirmųjų karo dienų apjakime žydų žudymu. Atseit, Erinijų auka, kuriam gresia tolydinis dvasinis pakrikimas gyvenant baimėje, kad jį anksčiau ar vėliau išsišfurs radusį prieglobstį Naujajame kontinente. Škėma bando perteikti tą dvasinį sąmyšį, patalpina netgi savo antierojų psichiatrinę ligo-ninę, bet be reikalo užmurzina viską scenelėm, kuriose Andrius Gluosnis vaizduojamas nimfomanių vergu ir gero kū "poseur", pernelyg susirūpinusiu savo lytiniu sveikatin-gumu. (Bus daugiau)

Scenos veikalo konkursas

Trūkstant veikalų išėjusių mėgėjų teatrams, Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Adelaidės skyrus skelbia scenos veikalui konkursą, kuriame gali dalyvauti vis lietuviai.

Veikalas turi būti: a. tinkamas išėjusių mėgėjų teatrų scenai veikėjų skaičiumi (iki 8 asmenų), b. tautinės tematikos, c. iki 2 valandų scenos spektaklio apimties.

"Ramovė" iš savo išdo skiria premiją — \$500. Veikalui įvertinti yra sudaryta komisija. Premijuotą veikalą bus stengiamasi atspausdinti.

Mašinėle parašyti rankraščiai (2 egz.) su autoriaus pavarde ir adresu užklijuotame vokė, pažymėtame veikalo pavadinimu, siunčiami "Ramovės" valdybai iki 1986 m. liepos 1 dienos adresu: Vytautas Vosylus, 19 Janet Street, Maylands, 5069, South Australia.

LKVS "Ramovė" Adelaidės skyrus valdyba

Architektūriniai paminklai Lietuvoje

Penkiolika knygelių apie istorinius architektūros šedevrus

JURGIS GIMBUTAS

"Minties" leidykla Vilniuje išleido tarp 1976-1985 metų 15 mažo formato gerai iliustruotų knygelių apie Lietuvos architektūros paminklus: pilis, šventoves, rūmus, senamiesčius. Tekstai parašyti individualių autorių — architektų, menotyrininkų. Tiražai nevienodi — nuo 5,000 iki 70,000. Formatas 13 x 16 cm.

Nepalys Kitkauskas, VILNIAUS KATEDRA, 1976 m., 80 psl. Autorius gimęs 1931 m., inžinierius, 1984 m. apgynęs kandidatinę disertaciją apie katedros požemių tyrinėjimus, kuriems jis vadovauja eilę metų ir tą darbą tebetęsia. Knygutėje nagrinėja anksčiau buvusiuose ir dabartiniuose katedros (naudojamos paveikslų galerijai) istoriją ir mūsų laikų to pastato tyrinėjimus bei sutvirtinimus. Naudojo ir nespausdintus archyvinis dokumentus. Tiražas — 70,000. To paties veikalo vertimas į anglų kalbą išleistas 1977 m. tik 8,000 tiražu. Vertė Juozas Butkus, antraštė: "Vilnius Cathedral".

Eduardas Budreika, VILNIAUS PILIS, 1977 m., 48 psl. Autorius gimęs 1918 m., architektūros daktaras, Vilniaus dailės instituto profesorius. Yra paskelbęs dvi knygas apie Lauryną Stuoką-Gucevičių ir kitų veikalų. Pagal jo projektą 1949 m. buvo restauruotas Vilniaus Gedimino pilies vakarinis bokštas. Šioje knyguteje Budreika nagrinėja aukštutinės ir žemutinės pilių istoriją ir architektūrą. Iliustruota XVI, XVIII amžių ir naujais paveikslais. Tiražas — 40,000.

Stasys Mikulionis, TRAKŲ SALOS PILIS 1978 m., 64 psl. Autorius gimęs 1935 m., inž. architektas. Kandidatinę disertaciją apie Trakų pilies tyrimus ir apsaugą apgynė 1976 m., tad šis jo veikalukas yra disertacijos santrauka. Pagal jo projektus restauruoti salos priešpiliai. Įdėta ir spalvotų nuotraukų, ko nėra anksčiau minėtose knygtėse. Tiražas — 40,000.

Vytautas Levandauskas, VILNIAUS PILIES SKERSGATVIS, 1980 m., 80 psl. Būdamas inžinierius, technikos mokslų kandidatas, Levandauskas tyrinėjo istorinių pastatų mūro techniką. Vėliau perėjo į urbanistines studijas. Šioje knygtėje aprašo spalvingą gatvėlę, vingiuojančią ant Gedimino aikštės iki Šv. Onos šventovės. Skersgatvis pradėjo formuotis greičiausiai XVI š. Duotas detalus planas su visais pastatais ir daug ornamentikų nuotraukų (nespalvotų). Panaudoti archyviniai brėžiniai ir istorinių tyrimų anketos. Tiražas — 20,000.

Stasys Samalavičius, BAROKO ŠEDEVRAI, 1979 m., 64 psl. Biografinių žinių neturime. Šis knygtė apie Vilniaus Šv. Petro ir Povilo šventovę yra antrasis pataisytas leidimas. Tekstui skirta tik 16 puslapių, visa kita — brėžiniai, detalios nuotraukos. Apie šį XVII š. dabar "sąjunginės reikšmės" architektūros paminklą ir katedros vietovę naudojama šventovė yra nemaža išsamios literatūros. Tiražas — 50,000. Tos pačios knygelės vertimas į anglų kalbą išleistas 1981 m. (vertė Gražvydas Kirvaitis) sumažintu 10,000 tiražu.

Algė Jankevičienė, VILNIAUS GOTIKIŠKAS ANSAMBLIS, 1981 m., 64 psl. Autorė yra inžinierė-architektė, gimusi 1930 m., parašiusi daug knygų ir studijinių straipsnių apie gotikines Lietuvos šventoves, o taip pat apie medines ir varpinės. 1963 m. gavo technikos mokslų kandidatės laipsnį. Šioje knygelėje nagrinėja Bernardinų ir Šv. Onos šventovių, vienuolyno, koplyčios ir varpinės pastatus istoriniu bei architektūrinio požiūriu. Duotas smulkus viso ansamblio planelis. Senų ikonografinių iliustracijų, deja, nėra. Tiražas — 40,000.

Vytautas Levandauskas, Regina Levandauskienė ir Žibartas Simanavičius, KAUNO ROTUŠĖS AIKŠTĖ, 1981 m., 144 psl. Inž. architektas Simanavičius, gimęs 1930 m., įsijungė į pastatų restauraciją 1953 m. baigęs Kauno politechnikos institutą. Pagal jo projektus restauruota: Kauno pilies dalis 1956 m., rotušė 1973 m., keli gotikiniai namai Kaune 1976-1978 m. Tyrinėjo ir kitas Lietuvos pilies. Šioje knygelėje trys autoriai nagrinėja istorinę, architektūrinę ir urbanistinę aikštės raidą bei atskirų pastatų detales ir jų restauracijų problemas. 14 puslapių skirta katedrai. Seniausios iliustracijos duotos iš XIX š. pirmosios pusės, nors yra žinomi ir senesni. Tekstas baigiamas mįslinga prognoze: "Po regeneracijos, baigus restauruoti visus pastatus, Rotušės aikštė įgaus tokią išvaizdą, kokios niekada anksčiau neturėjo". Tiražas — 20,000.

Eduardas Budreika, VERKIŲ RŪMAI, 1982 m., 64 psl. Panaudojęs archyvinę ir Paminklų konservavimo instituto naujų tyrimų medžiagą, prof. Budreika kondensuotai išnagrinėjo gana komplikotą Verkių dvaro ansamblį. Išryškino vyskupo Igno Masalskio užsimojimą sukurti prabangią rezidenciją, pasitelkus tada dar jauną architektą Stuoką-Gucevičių. Išaiškinta nuo 1976 m. atliktoji kairiųjų rūmų restauracija, kur dabar yra Mokslų akademijos Mokslininkų rūmai. Daug dėmesio skirta iš naujo sukomplektuotam interjerui, nes originalusis nebeišliko. Įdėta spalvotų nuotraukų. Tiražas — 40,000. Tos pačios knygelės rusiškoji laida pasirodė 1985 m. tik 5,000 tiražu.

Stasys Meškauskas, PAŽAIS-LIS, 1983 m., 80 psl. Autoriaus biografijos neturime. Žinomojo barokinio šventovės ir vienuolyno ansamblio istoriją, architektūrinę kompoziciją ir meninės vertybės nagrinėjamos pagal ankstesnę literatūrą, ypač H. Kairiūkštės-Jaciniūnės veikalus. Iš naujų tyrimų tyrimų ir restauratorių pažymėjimų architektė St. Čerškutė. Knygelė iliustruota kukliai, be spalvotų nuotraukų. Įdėtas 1832 m. planas ir naujo visų pastatų maketo vaizdas iš viršaus. Tiražas — 30,000.

Stasys Pinkus, RAUDONDVARIO PILIS, 1983 m., 48 psl. Autorius yra dailėtyrininkas, gimęs 1925 m., baigęs Vilniaus universitetą 1950 m. Dirba Paminklų restauravimo organizacijoje vyriausiuoju menotyrininku. Knygelėje nagrinėjama pilies yra maždaug 9 km nuo Kauno. Iš tikrųjų tai yra dvaro rūmai, pradėti statyti XVII š., iš tradicijos vadinami pilimi dėl cilindrinės formos kampinio bokšto. Pinks nagrinėja rūmų ir kitų pastatų genezę, rekonstrukcijas XIX š., meno turtų likimą. 1944 m. rūmai ir oranžerija tapo karo auka, sudegė. Pagal architektų — St. Čerškutės ir V. Jurkskų projektą pilies rūmai buvo restauruoti 1962-1967 m., o vėliau ir kai kurie kiti pastatai. Autorius panaudojo daug archyvinės medžiagos. Tiražas — 30,000.

Marija Rupeikienė, M. GORKIO GATVĖ VILNIUJE, 1984 m., 110 psl. Autorė autorė tarpu nieko nežinoje. Nagrinėjama svarbiausioji senamiesčio arterija nuo Gedimino aikštės iki Aušros Vartų, nuo XVIII š. pabaigos vadinama Pilies — Didžiąja — Aušros Vartų gatvėmis, o nuo 1951 m. vienu M. Gorkio vardu. Šioje vietoje iš seniausių Vilniaus gatvių randame net 59 pastatus, įrašytus į architektūros paminklų sąrašą. Tad autorė ir nagrinėja gatvės užstatymo raidą, atskirus pastatus ir kai kurias restauracijas. Literatūros mažai, tad teko daugiausia naudoti Paminklų konservavimo instituto archyvinę medžiagą. Tokiu būdu ši knyga pasidaro itin originali ir vertinga. Duoti 1808 m. ir dabartinis gatvės planai su visais trobešais. Iliustracijos tik juodos (išskyrus viršelius), ikonografijos nėra. Tiražas — 10,000.

Juozas Jurginis, MEDININKŲ PILIS, 1984 m., 48 psl. Autorius — žinomas "tarybinis" istorikas ir publicistas, daugelio knygų autorius. Apie tą pačią pilį, tikriausiai — apie jos liekanas dr. Jurginis rašė 1971 m. išleistojoje knygoje "Lietuvos pilys" p. 169-184, tad čia mažai kas naujo. Tiražas — tik 7,000.

Beveik visos knygelės taikomos kvalifikuotam skaitytojui.

Tėviškes žiburiai • 1985. XI. 12 — Nr. 46 (1865) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių fronto bičiulių Los Angeles sambūris savo tradicinį literatūros vakarą, kuris bus jau dvidešimtas, surengs gruodžio 7 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje.

JAV LB kultūros taryba II-ji jaunųjų dainininkų ir instrumentalistų konkursą spalio 5 d. surengė Klivlande, Dievo Motinos parapijos salėje. Dainininkų grupė I vietą laimėjo Marytė Biznaukaitė, II — Rasa Krokutė. Pianistų grupėje I vietą teko Angelei Karaliūnaitėi, II — Ravenderiui Vasaičiui. Styginių ir pučiamųjų instrumentų kategorijoje I vietą pripažinta trompete grojusiai Ilo-nai Kuprevičiutei, II — violončelistui Mariui Gražuliui. Simbolinio įvertinimo susilaukė dainininkė Danutė Rukšytė ir pianistė Laima Šarkaitė. Konkursas buvo skirtas jaunimui nuo 16 iki 30 metų amžiaus.

Endokrinologas dr. Antanas Stepanas Australijos sostinėje Kanberoje vadovauja endokrinologijos skyriui. Iš Australijos jis devyniems mėnesiams atvyko V. Europon. Britanijoje svečias lankė endokrinologijos skyrius įvairiose ligoninėse, susipažino su jų veikla. Rugsėjo 22 d. dr. A. Stepanas tuo pačiu tikslu išvyko į kontinentinę Europą. Britanijon grįš lapkričio mėnesį. Dr. A. Stepanas nesiriboja vien tik moksline veikla — neužmiršta ir lietuviškųjų reikalų. Jis yra ALB krašto tarybos vicepirmininkas, ALB Kanberos apylinkės valdybos pirmininkas ir Australijoje įvyksiančio VI-jo pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso studijų dienų koordinatūras.

Australijoje liepos 24 d. įsteigta Lietuvių dailininkų ir tautodailininkų draugija surengė pirmą dailės parodą Sydnejaus lietuvių klube, kai ten rugsėjo 8 d. buvo minima Tautos šventė. Draugijos pirmininke išrinkta Genovaitė Kazokienė, sekretore — L. Kraucevičiūtė, izdininke — J. Palaitienė. Draugijon įsijungti pakviestas tautodailės būrelis, vadovaujamas pirm. M. Reigienės. Pirmąją parodai buvo suteikta apie 40 darbų, apimančių įvairias dailės sritis bei įsijungusių menininkus. Parodoje vyravo Leono Urbono aliejumi nutapytas "Kryžius", 1965 m. kandidatavęs Blake premijai. Spontaniškumu pasižymėjo jo akirailai "Šviesa" ir "Aistra". Parodos lankytojus taipgi žavėjo Jasonijos Palaitienės akvarelė "Geltona — žalia — raudona". Laiko tėkmės nuotakas atskleidė ir J. Baukauskas-Banks akirailai. Likos Kraucevičiūtės-Grudeff tapybinės technikos subrendimą liudijo aliejaus drobė "Perisher slėnis", bet lankytojų šilčiausiai buvo sutikti "Muzikantai" ir "Trakų pilis". Jono Abromo darbai išsiskyrė ryškiai realistinėmis temomis. Parodą suorganizavo pirm. G. Kazokienė. Nemažai išstatytų kūrinių buvo parduota lankytojams.

Visas Australijos lietuvių kolonijas aplankė Melburne įsteigtas muzikinis vienetas "Svajonės". Jo pagrindinės narės yra dainininkės Birutė Kymantienė ir Virginija Bruozytė, pianinu akompanuojanti Zita Prašmutaitė. "Svajonės" gitara talkina Arūnas Bruožis, mušamaisiais — Eugenijus Baltutis. Koncertų pelnas skirtas VI-jam pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, kuris įvyks Australijoje 1987 m. pabaigoje ir 1988 m. pradžioje. Artėjanti kongresą garsins "Svajonių" įdėnuota plokštelė, kurią išleido V. Aleksa. Australijos lietuvių fondas plokštėles išleidimui davė \$1,000, ALB Hobarto apylinkės valdyba — \$100. Susipažinimas su naująja plokštele įvyko rugpjūčio 31 d. Melburno lietuvių namuose. Vakaro programai vadovavo Algis Šimkus. Apie "Svajones", koncertus ir jų atliktą darbą kalbėjo VI-jo lietuvių jaunimo kongreso ruošos komiteto pirm. Henrikas Antanaitis. Jis padėjo "Svajonėms", jų vadovei Danutei Levicekienei bei visiems talkininkams. Plokštelėn yra įtrauktos lietuvių liaudies ir pramoginės dainos. Jos aplanką paruošė Min-daugas Simanavičius. Įrašytas dainas, jų palydą ir atlikimą aptarė Melburno lietuvių parapijos choro vadovas Petras Morkūnas.

Akį režia viršeliuose įrašyta "Lietuvos TSR", išskyrus Katedros angliškąją laidą, Vilniaus pilies skersgatvį, angliškąją Šv. Petro ir Povilo šventovės laidą. Lietuvos istorijos metraščiai (1971-1983 metų) to epiteto neturi.

Lietuvos meno darbuotojų rūmai Vilniuje, pradėdami X-ji savo veiklos sezoną, surengė susitikimą su rašytoju Juozu Baltušiu. Jis kalbėjo apie kūrybinius savo planus, literatūros įtaką žmogaus asmenybės formavimui. J. Baltušius talkino jo kraštiečiai — Kupiškio etnografinio liaudies teatro aktoriai, suvaidinę spektaklį "Šienpjovių dainą", kuriame vaizduojamas senojo Lietuvos kaimo gyvenimas.

M. K. Čiurlionio šimtas dešimtosios gimimo metinės skirtą dviejų dalių meninį filmą "Žalčio karūna" ruošia Lietuvos televizija. Scenarijų parašė E. Ignatavičius. Filmo pagaminimu ir režisūra rūpinasi B. Talačka, scenovaidžiais — dail. S. Sruogis. Filmavimą atliks operatorius D. Buklys, pagrindinį M. K. Čiurlionio vaidmenį — Kauno dramos teatro aktorius Valentinas Masalskis.

Muzikinis Kauno teatras, vadovaujamas vyr. dirigento Stasio Domarko, naująjį sezoną rugpjūčio 23 d. pradėjo J. Strauss'o opere "Vienos kraujas". Spektaklį atnaujino vyr. rež. A. Ragauskaitė, pasirūpindama naujais scenovaidžiais, jaunais pagrindinių vaidmenų atlikėjais. Teatras atnaujintuose rūmuose pradėjo dirbti 1984 m. gruodžio 6 d. Pirmiausia teko pertvarkyti visus anksčiau turėtus spektaklius. Artimiausia premjera pasirinkta E. d'Alborto opera "Slėnis". Čia darbo krūvį vyr. dirigentas S. Domarkas dailės su S. Čepinskiu. Režisūra yra patikėta Kauno dramos teatro vyr. rež. J. Vaitkui, scenografija — dail. V. Kalinauskui. Antrosios premjeros susilauks F. Lehara operetė "Grafas Liuksemburgas". Lietuviškajai repertuarui papildys kauniečio G. Kuprevičiaus muzikinis veikalas "As tau siunčiu labų dienų". Šio vaikams skirtą spektaklį libretą parašė poetė V. Palaitienė. 1986 m. kauniečiai susilauks M. Petrausko "Birutės", G. Puccinio operos "Madame Butterfly", kuriai scenovaidžius kuria dail. L. Trukys. Šimtasias Kipro Petrausko gimimo metines teatras paminės čia jo ilgus metus dainuotus V. Verdžio "Traviatos" spektakliu. Jaunimas šiai sukačiai paruošė specialų koncertą Kauno menininkų namuose. Teatro orkestras, pasipildęs naujais instrumentalistais, ruošia dvi koncertines programas.

Sol. Virgilijus Noreikos amžiaus penkiasdešimtmetį ir sceninio darbo 28 metų sukačiui plačiai paminėjo spauda. Primenama, kad V. Noreika yra Kipro Petrausko auklėtinis, dar studentu būdamas atlikęs Lenskio vaidmenį P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas". Tada jis turėjo lyrišką tenorą, kuklią techniką. Baigiant Vilniaus konservatoriją, netgi buvo abejota, ar verta jam duoti opero dainininko kvalifikaciją. Geriau sekėsi koncertuose, atliekant lietuvių liaudies dainas. Ketvirtajame pasaulio jaunimo ir studentų festivalyje Maskvoje laimėjo aukso medalį ir I laipsnio diplomą. Vienos jaunimo ir studentų festivalyje — diplomą, o tada atliko virtuoziską Almagiro vaidmenį G. Rossini operoje "Sevilijos kirpėjas". Po jo sekė Alfredo vaidmuo G. Verdžio "Traviatoje", se-nojo varpininko Skudučio — B. Dvariono operoje "Dalia". 1965 m. V. Noreikai teko būti pirmuoju Lietuvos solistu, pasiūstų tobulintis į Milano operą "La Scala". Prasidėjo staigus kilimas į viršūnes, gausios gastrolės. 1983 m. V. Noreika tapo trečiuoju Lietuvos tenoru, atlikusiu sunkų Otelo vaidmenį to paties pavadinimo G. Verdžio operoje. Pirmuoju Otelu teko būti Kipriui Petrauskui, antruoju — jau mirusiam Valentinui Adamkevičiui, iškilusiam pokario metais. J. Vylūtė, rašiusi "Literatūroje ir mene", primena, kad V. Noreikai teko turėti konfliktų su prigimtimi, susipažinti su "sergancijų" balso stygų tyla, vėstančiais žiūrovų plojimais. Dabar jis atsigavo, vėl dainuoja, vadovauja Vilniaus operos ir baleto teatru kaip jo direktorius ir meno vadovas, dirba docentu Vilniaus konservatorijos solinio dainavimo katedroje. Amžiaus sukačtis paminėtas spalio 5 d. specialiu spektakliu-koncertu, kuriame V. Noreika atliko pirmąjį G. Verdžio "Otelo" operos veiksmą, nemažai lietuvių, rusų ir tarptautinių kompozitorių kūrinių. Koncerte dalyvavo operos solistai I. Milkevičiūtė, A. Markauskas, G. Pamakštys, S. Diršė, Z. Žemaitis, simfoninis teatro orkestras ir operos choras. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
		term. indėlius 1 metų	9 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Trečiadieniais	10-3	pensijų s-ta	9 %
Ketvirtadieniais	10-8	spec. taup. s-ta	7 1/2 %
Penktadieniais	10-8	depozitų-čekių s-ta	6 %
Šeštadieniais	9-1	DUODA PASKOLAS:	
Seštadieniais	9-12.30	asmenines nuo	11 %
		mortgijūnas	9 3/4 % - 11 1/2 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgijūnus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

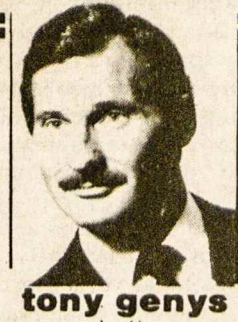
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiulienei

tony genys
pardavėjas

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūs namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Genyui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

an independent member broker

"RE/MAX professionals inc."

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atvejų,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
- * taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Mirė Stasys Šačkus

K. BARONAS

Š. m. spalio mėn. Kaune mirė nepriklausomos Lietuvos lengvosios atletikos ir krepšinio rinktinės narys, pedagogas ir treneris a.a. Stasys Šačkus.

Gimęs 1907 m. Suvalkijoje, velionis su sportiniu gyvenimu susipažino besimokydamas Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, kur jau 1923 m. buvo įsteigtas berniukams sporto klubas "Vaidotas", o mergaitėms "Mirga". Šios gimnazijos sportinė veikla yra aprašyta a.a. Jono Narbuto "Sportas nepriklausomoje Lietuvoje 1919-1936 m." leidinyje, panaudojant žinomo sportininko Anupro Tamulynas straipsnį, išspausdintą 1975 m. 18-19 nr. Čikagos "Naujienų" dienraštyje.

Štai kelios ištraukos: "Rygiškių moksleivių sportinė pažanga greit augo. Kas anksčiau buvo sunkiai pasiekiamas — jau buvo praeityje. Tai parodė vėlesnės varžybos. 1928 m. A. Tamulynas pagerino rutulio stūmimo rekordą — 12,52 m., St. Šačkus disko metimo ir šuolio su kortimi. Vėliau, baigė R. J. gimnaziją S. Šačkus (1928 m.) ir A. Tamulynas (1930 m.) palaikė nuolatinį ryšius su Marijampolės R. J. gimnazijos sportininkais, teikdami jiems reikalingų žinių iš sporto srities. Ypač charakteringa, kad S. Šačkus, būdamas tuo laiku geriausias disko metikas ir A. Tamulynas rutulio stūmikas ir jieties metikas, išaugino visą eilę rygiškių sportininkų."

Rašydamas jau apie St. Šačkus studijų dienas, A. Tamulynas sakė: "S. Šačkus dalyvavo šuoliuose ir tolį ir su kortimi. Jam ilgą laiką priklausė šuolio su kortimi Lietuvos rekordas — 3,40 m. ir disko metimo — 42,37 m." (St. Šačkus šuolio su kortimi rekordą 1938 m. birželio mėn. 11 d. tarpvalstybinės lengvosios atletikos rungtynėse Varšuvoje tarp Lietuvos ir Lenkijos rinkinių pralenkė kpt. Vabalas, persikėdamas 3,65 m. Rungtynes laimėjo lenkai pasekme 105:59, K.B.).

Baigęs gimnaziją, a.a. St. Šačkus persikėlė į Kauną, kur įsijun-

Buvęs nepriklausomos Lietuvos sportininkas ir sporto veikėjas prie Kūno kultūros rūmų Kaune — St. Šačkus ir A. Tamulynas

gė į LGSF organizacijos eiles. Pakviestas į Lietuvos krepšinio rinktinę, laimėjo Europos krepšinio meistrų vardą.

Sparčiais žingsniais pirmyn žygiuojančiam mūsų tėvynės sportiniam gyvenimui, būtina reikalingi buvo geri instruktoriai — lektorai, kurie sugebėtų jaunąjį sportininką kartai perduoti teorines žinias ne tik mokyklos suole, bet ir sporto aikštėse ar salėse. Toks buvo a.a. Stasys Šačkus.

Paskyrus švietimo ministerijai stipendiją, St. Šačkus išvyko studijoms į Berlyno fizinio auklėjimo institutą. Jį baigęs tuoj pat buvo pakviestas lektorium Kūno kultūros institute Kaune (čia buvo ruošiami kūno kultūros mokytojai gimnazijoms). Perkelus tuos kursus prie VDU humanitarinių mokslų fakulteto, velionis buvo paskirtas kūno kultūros katedros jaun. asistentu.

Sportinėm temom velionis daug rašė spaudoje. 1945 m. spalio mėn. buvo suimtas ir išvežtas į Sibirą. Rehabilituotas grįžo į Kauną. Sprendžiant iš užuojautų vilniškame "Sporte", velionis buvo ilgametis "LTSR nusipelnęs treneris". Paliko žmoną Merkevičiūtę-Sačkuvienę, sūnų Gediminą Vilniuje ir Hamiltoną du svainius.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ruotojams bus išduodami senąja tvarka be nuotraukų. Nuotraukomis visi vairuotojai bus aprūpinti per trejus metus. Anksčiau vairuotojo leidimas trejiems metams kainavo \$15, o dabar kainuos \$21. Išlaidas padidino su nuotraukomis leidimuose susijusių aparatūros įsigijimas jų išdavimo įstai-gose.

Kanada planuoja įsileisti daugiau ateivių. Siemietiniams ateiviams buvo nustatyta 90.000 riba. 1986 m. ateivių skaičius bus padidintas iki 115.000, 1987 m. — iki 125.000. Pirmenybės bus duodama ateiviams, vadinamiems nepriklausomais darbininkais, kurie savo kapitalu gali įsteigti naujas darbovietes arba investuoti ateivtėžą kapitalą Kanadoje. Konkrečiai tokių verslininkų su savo kapitalu numatoma įsileisti 12.000, įskaitant ir jų šeimų narius. Politinių pabėgėlių skaičius padidinamas tūkstančiu. Kanada sekančiais metais jų galės priimti 16.000. Ateivių skaičiaus numatytas didinimas vis dar yra menkas, kai jį palyginti su 1967 m. Kanada tada susilaukė net 222.876 ateivių, o 1974 m. — 218.465.

Kanadiečiai su dideliu dėmesiu sutinka metinius valdžios revizoriaus Ken Dye pranešimus, kuriuose atskleidžiamos kai kurios pateisinimų stokojančios valdžios išlaidos. Iš šiemetinio pranešimo paaiškėjo, kad "Dome Petroleum" bendrovė susilaukė pajamų mokesčio sumažinimo bilijonų dolerių, kai ji atsidūrė finansiniuose sunkumuose, 1981 m. už \$4,1 bilijono įsigijusi "Hudson Bay" naftos ir dujų bendrovę. Šios nuolaidos dėka Kanados iždas susilaukė bilijono dolerių nuostolio, kai jam dabar taip reikia didesnių pajamų deficitui sumažinti. Tą finansinę nuolaidą "Dome Petroleum" bendrovei pradėjo dabar konservatorių vyriausybė aštriai kritikuojantis J. Turneris, būdamas liberalų partijos ministru pirmininku, o ją patvirtino valdžion atėjęs B. Mulroney su konservatorių daugumos vyriausybe. Revizoriaus K. Dye pranešime taip pat sarkastiškai nuskambėjo užsienio reikalų ministerijos išleista \$773.500 suma savo 34 tarnautojams Kanados atstovybėje Hong Konge. Už tą didoką sumą jie buvo padaryti prabangaus klubo nariais. Teisinamasi, kad darbas Hong Konge

esąs labai įtemptas, nes iš jo nėra kur išvykti nervams atgaivinti. K. Dye stebisi tokiu pasiteisinimu. Mat ir tas labai brangus klubas yra tirštai apgyventoje Hong Kongo vietoje. Lig šiol Kanados ministrų kabineto dokumentai buvo laikomi slaptais, neprieinami net ir oficialiam valdžios revizoriui. K. Dye kreipėsi į aukščiausiąjį teismą. Jo žemesnioji instancija pripažino dokumentų slaptumą, bet taipgi nustatė, kad valdžia revizoriui turi parodyti jo reikalaujamus kabineto dokumentus. Revizorių K. Dye ypač vilioja valdinės naftos bendrovės "Petro-Canada" bendrovės dokumentai, susieti su "Petrofina" bendrovės įsigijimu. Kyla rimtas įtarimas, kad tada ministrų kabinetas buvo padaręs slaptų finansinių nuolaidų pirkimo sumai sumažinti.

"AUŠROS" ŽINIOS

Š. m. lapkričio 1 d. Ryersono instituto patalpose, įvyko draugiškos vyrų krepšinio rungtynės "Aušra" — Ryersono instituto rinktinė. Nuo rungtynių pradžios "Aušros" vyrai vyravo aikštėje ir prie lentų, bet kėlinio pabaigoje žaidimą perėmė Ryersono komanda ir kėlinį baigė savo naudai 40:37. Antro kėlinio pradžia dar priklausė Ryersono komandai, bet "Aušra" perėjo į zoninį dengimą ir pradėjo vėl kontroliuoti abi lentas. Rungtynes baigė 89:85 "Aušros" naudai.

"Aušros" komandoje žaidė ir tas kovojo: R. Kaknevičius 23, R. Sysak 11, S. Arlauskas 22, V. Dementavičius 2, R. Underys, A. Valickas, V. Gataveckas 12, A. Nakrošius, I. Kongats 19. Vyrų "A" komandai vadovauja S. Žulys ir R. Underys. K. Š.

VYČIO ŽINIOS

"Vyčio" metiniai šokiai — lapkričio 23 d. Toronto lietuvių namuose. Vakara pajavirins trumpą programą, šokiams gros "Tyzgani" orkestras. Bilietai jau platunami, juos galima gauti patalpos narius. Šokių metu bus loterija, kuriai dabar renkamos dovanos. Kviečiame visus.

Krepšininkai York lygos pirmenybėse jau sužaidė 2 rungtynes, iš kurių 2 laimėjo ir 1 pralaimėjo. Šios lygos pirmenybėse "Vyčio" komandoje žaidžia: K. Simonaitis, R. Duliūnas, R. Karpis, E. Nacevičius, Pollmann, A. Klimas, R. Stanulis, E. Stravinskis, A. Slapšys. Lietuvių dienų krep-

Ateitininkų žinios

Bendrų ateitininkų Kūčių šiais metais nebus. Kūčių data buvo numatyta gruodžio 15. Susidarė sunkumų su Kūčių paruošimu, nes tą savaitgalį vyktą uždaro moterų rekolekcijos.

Jaunučiai ir jaunieji turės Kūčių vakarui pritaikytą susirinkimą su kalėdine programa. Data bus paskelbta vėliau. Kun. Pijus Šarpnickas dalyvavo moksleivių susirinkime, pasakojo apie savo darbą misijoje ir parodė daug įdomių skaidrių.

Studentų susirinkimas su ideologine programa įvyks už dviejų savaitių. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos sekančią savaitę.

Vytautas Volertas, nagrinėdamas ateitininkų jaunimo (virš 20 metų) nubyrėjimo priežastis, teigia: "Pradedant uždirbti, dažniau švaistomasi su draugais, kurių tarpe būna ir lengvabūdių, skatinančių į pareigas moti ranka. Bičiulystė laimi, ir geri vyrai, geros merginos, nors malonus pakalbėti, nedorą blogą nei gera, bet tik išjungia kai kuriuos laisvus savo galvoje, kad nesisidrumstų grynai asmeniškas (savanaudiškas?) gyvenimas". Kaip to išvengti? Reikia budėti ir nuolat dvasiškai atsinaujinti. Todėl visi ateitininkai, o ypač studentai ir tik studijas baigę jaunieji sėdėdariai, yra raginami dalyvauti Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų atsinaujinimo programoje. Seminarai vyksta kiekvieną trečiadienį 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos šventovėje. O. G.

Skautų veikla

• "Rambynų" tunto posėdyje nutarta lapkričio 17 d. vykti į Hamiltoną švesti "Širvintos-Nemuno" tunto 35 metų veiklos suaktyvinti. Šv. Misios — 10.30 v.v. Po Misijų — iškilminga sueiga. Dalyvaujam uniformuoti ir su vėliavom. Vykstame savom priemonėm — su vadovais ar tėveliais.

• Lietuvos skautų sąjungos 67 metų įsteigimo sukaktį "Rambynų" tuntas paminės lapkričio 24 d. šv. Mišiomis 10.15 v.v. Prisikėlimo šventovėje. Po Misijų — Parodų salėje iškilminga sueiga. Skautai dalyvauja pilnai uniformuoti ir su užtarnautais ženklais. Laužo programai vadovaus lauzavedžių kursų lankantieji. Kviečiame dalyvauti "Šatrijos" tuntą ir skautininkus-kes.

• Lietuvių skautų sąjungai lapkričio 1 d. suejo 67-ri metal. Pirmasis jos organizatorius Vilniuje buvo P. Jurgelevičius-Jurgėla. Pirmąją skiltį Kaune suorganizavo Kostas Vaitkus. Ji išaugo į draugovę ir į tuntą, kuriam vadovavo V. Šenbergas. Lietuvos nepriklausomybės metais skautija labai išaugo ir sustiprėjo. Jos veiklą sustabdė sovietinė okupacija. Į vakarus pasitraukę skautai atsteigė savo vietus. Dabar, gyvendami laisvoje Kanadoje, laisvai veikiamo, laikydami savo tradicijų ir lietuvių kalbos. Stengiamės lietuviškai kalbėti suelgose, stovyklose ir šeimose. Nors skautiškos gretos sumažėjo, bet yra gyvos ir veiklios.

D. Barzdžiūtė

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

šinio varžybose dalyvavo dvi "Vyčio" vyrų komandos — A ir B klasėse. Žaisdami be susižeidusio J. Karpio, vyčiai aišingai laimėjom nepasiekė.

Wasagos vasarvietėje ateinančią vasarą numatoma atnaujinti ne tik aikšteles, bet ir patalpas. Atnaujinus bus stovykla jaunaisiems krepšininkams. Visais darbais rūpintis sudarytas komitetas, į kurį įeina E. Stravinskis, A. Klimas ir R. Duliūnas. Norima sudaryti tinkamas sąlygas žaisti krepšinį, tinklinį ir lauko tenisą.

Vyčio golfo žaidimai buvo praversti spalio 27 d. Hidden Lake aikštynė. Žaidimuose dalyvavo 20 golfinkų. Geresniųjų klasėje pirmą vietą laimėjo R. Šimkus su 82 smūgiais. Kitoje klasėje pirmuoju buvo A. Balnis su 97 smūgiais. Geresnes pasekmes pasiekė: R. Šimkus 82, D. Laurinavičius 86, J. Danaitis 87, V. Kaknevičius 87, J. Žukas 88, E. Kuchalskis 89, M. Slapšys 91. Taip pat buvo skirtos 4 dovanos už arčiausiai vėliavėlės pirmesčius sviedinukus. A.S.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4 % už 90 dienų termin. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. termin. indėlius
9 % už 1 m. termin. indėlius
9 1/2 % už 2 m. termin. indėlius
9 1/2 % už 3 m. termin. indėlius
9 % už pensijų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 47 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgijūnus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrijai mortgijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

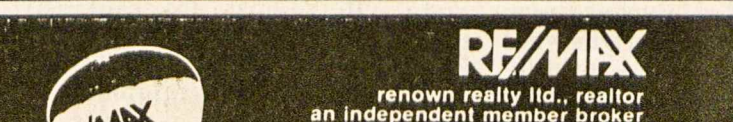
HURONIA PROPERTY APPRAISALS LIMITED

77 Kennedy St. West, Aurora, Ont. L4G 2L6.

Telefonai 773-6480 arba 225-5699

Alfonsas Garbenis, jn., B. Econ. CRA, savininkas.

Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių mortgijai, palikimų, investicijų ir kituose nekilnojamo turto pardavimo bei pirkimo reikaluose.

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas st. west

Islington, ontario M9A 1B2

res: 767-0999

232-2322

ISLINGTON-RATHBURN gražus, vieno aukšto namas, trys miegamieji, dvi prausyklos, užbaigtas rūsys. Šviešus, erdvus, trumpoje, tylioje gatvėje. Kaina — \$159,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiame atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,

SKAITYTOJAI PASISAKO

GREITAI BĖGA METAI

Siunčiu prenumeratos mokėstį už "TŽ" ateinantiems metams su viltimi, kad Visagalis leis man jais naudotis-skaityti, nors jau peržengiau 84 metus amžiaus. Ir kaip tas žmogaus amžius greitai bėga. Regis, tik neseniai lydeju kunigą Lietuvninką šv. Mišių aukai Baltimorėje. Regis, tik vakar sėdėjau pradinės mokyklos suole ant Green Street Baltimorėje. Regis, taip neseniai buvau jaunas moksleivis gimnazijoje Rochester, N.Y. Regis, tik vakar teko praleisti 8 metus malonaus jaunystės laiko mano mitymoje tėvynėje Lietuvoje.

Linkiu Jums sėkmingai redaguoti taip naudingą lietuvių gyvenantį leidinį — "Tėviškės žiburiai".

A. P. Nevada-Nevidonis,
Calgary, Alta

JIEŠKANT SAVO KILMĖS

Labai ačiū "TŽ" redakcijai už greitą parūpinimą informacijos apie Lietuvą. Esame dėkingos už atsiųstą gausią medžiagą ir gražią knygą apie gyvenimą Lietuvoje.

Gaila, kad mes Karavano metu neaplinkėm "Vilniaus" paviljoną. Mūdi su kita šeima buvome nuvykę į "Rygos" paviljoną ir juo gerėjome. Mano dukros projekto dėka mes daug sužinojom apie jūsų kraštą ir buvome sužavėtos jo grožiu. Čerilė (Cheryl) buvo paskatinta patyrinėti savo kilmę. Ji rado, kad jos prosenėlė buvo gimusi Lietuvoje, bet mirė Kanadoje. Tai ir buvo motyvas projektui įieškoti šaknų.

Dar kartą dėkoju už parūpinimą brošiūrų, knygos ir straipsnių apie architektūrą, už atsakymą į klausimus telefonu. Mes pasistengsime aplankyti jūsų paviljoną sekančiais metais, jeigu jis bus įrengtas.

Deryn Mawson (Mrs.)
Cheryl Mawson,
Pickering, Ont.

Red. pastaba. Mokiniai, rašantys apie Lietuvą, ne kartą yra kreipęsi informaciją į "TŽ" redakciją. Čia spausdiname vertimą laiško, rašyto anglų kalba. Informacinė literatūra apie Lietuvą darosi vis labiau reikalinga.

MASKVOS MUITINĖJE

Po daugelio metų aš ir sūnus nutarėm aplankyti tėvų žemę Lietuvą. Muitinėje (Maskvoje) aš ir sūnus buvome iškratyti, sūnus net nuvilktas, atimta daiktų, nors nieko nelegalaus nevežėme. Viena iš tų atimtų daiktų buvo 4 dėžutės dantų plovimo (kaina vieno 300 dol.). Giminės labai jį prašė. Atimdami muitininkai gerai žinojo, kad grįždami turėsim eiti per kitą muitinę, nes Maskva buvo uždaryta komunistinio jaunimo suvažiavimo. Vilniuje mums paaiškino, kad grįžę per advokatą ir įgaliotą žmogų, kai sekantį kartą kas važiuos, įduotume tą įgaliotą. Taip ir padarėm. Aš iš to nieko nesitikėjau, bet norėjau matyti, kaip legalūs vagys meluos. Atskymas: įgaliotumas per advokatą ne rusų kalba parašytas, mano parašo nėra. Kai atėmė, sakė jie ten, kad vien sūnaus parašo užteks. O dėl sūnaus — tai kažkokių numerijų nėra įrašyta pareiškime, kurį jie patys ten pildė. Negana to, grįžtant traukiniu iš Leningrado į Helsinkį kažkur pakely

užrakino muitininkai rusų traukinio vagoną. Na, ir prasidėjo nekaltų žmonių gėdinimai, riksmas, koliojimai, nepagrįsti grasinimai. Na, ir vėl plikutėliai sūnus buvo nurengtas.

Tai gi nieko gero iš to neišėjo, bet jaunimui akys atsidarė. Jis pamatė, kad Sov. Sąjunga yra didelis kalėjimas. Rusai, taip darydami, parodo tikrąjį savo veidą, grįžę žmonės vis kalbės kanadiečiams kaimynams. O kurie rašo ten buvę į laikraščius, tai per švelniai, bijodami pakenkti savo likusiems vaikams ar giminėms. Jei negalime rašyti, kaip tikrai yra, geriau nesaldinti iš viso.

Viena iš šios vasaros keliautojų —
Dubickienė

NETVARKINGAS PAŠTAS

Pas mus į Venezuelą "TŽ" ateina nelabai tvarkingai — labai vėluojasi. Paprastai gauname tik po trijų ar keturių mėnesių. Ir taip pat negauname numerio po numerio. Ateina sausio pabaigos numeris, o po kelių mėnesių — sausio pradžios ir t.t. Tačiau vis dėlto, kad ir pavėluotai, bet pagrindiniai straipsniai būna įdomūs.

Mieliesiems redaktoriams nuširdus ačiū už siuntinėjamą "TŽ" ir tikiuosi, kad mūsų neužmiršite 1986 m.

Vincas Baronas,
San Antonio de Los Altos

Sypsenos

Statybos tempai

Amerikietis susiginčijo su rusu, kieno statybos tempas didesnis.

— Pas mus viskas statoma negirdėtu greičiu, — tvirtino amerikietis. — Pas mus vieną namo galą dar stato, o kitame — jau gyvena.

— Pas mus dar greičiau, — atkirto rusas, — vieną namo galą dar stato, o kitą jau remontuoja...

Statistikos baubas

Pagal statistiką 1940 m. važiujančiuose automobiliuose sėdėjo 3,2 asmenys. 1950 m. tas skaičius sumažėjo iki 2,1, o 1960 m. — net iki 1,4 asmens. Klausydamasis šitokių statistikos duomenų, vienas bališius sušuko:

— Dievulėliau! Tai 1980 metais kas trečias automobilis važiuos visiškai tuščias, t.y. be vairuotojo...

"Salto mortale"

Variete teatre publika ėmė triukšmingai ploti, kai akrobatai ore pradėjo "salto mortale" daryti. Tik vienas Mileris neplojo.

— Ar tau nepatinka? — paklausė greta sėdintis.

— Ne. Kai aš kartą savo automobilį į medį įvažiavau, dar geresnį "salto mortale" padariau (salto mortale — mirties šuolis), tai ir man niekas neplojo.

Parinko Pr. Alš.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Kaukių dieną (Halloween) Toronto Maironio mokyklos vaikų darželio mokytoja aiškina vietinių gyventojų papročius

TORONTONT

"The Globe a. Mail" 1985. XI. 4 išspausdino prof. Romo Vaštoko straipsnį "Saving the Goals of the State". Jame autorius dėsto faktus, susijusius su karo nusikaltėlių pajieškimo ir Sov. Sąjungos elgesiu. Jis pasisako prieš siūlymą remtis sovietiniais "dokumentais".

Sovietinis režimas esą sunaikinęs savo ir kaimynų žemės 42 milijonus nekaltų žmonių. "Tūkstančiai asmenų, atsikėlusį Kanadon iš Rytų Europos, buvo pabėgėliai nuo didžiojo teroro, kuriame žuvo milijonai jų brolių bei seserų. Jei norima, kad išlikusių nacių traukimas teisminėn atsakomybėn būtų be priekaištų, negalima bendradarbiauti su žmonėmis, kurie niekad ne teisė savo karo nusikaltėlių ir praktikavo tautžudystę kaip savo valstybės politikos tęsinį". Tai įtikinantis, gerai dokumentuotas straipsnis, kuris kanadiečiams atskleidžia tikrąją padėtį, falsifikuojamą prosovietinės propagandos.

Laikraštis "Financial Post" 1985. XI. 2 išspausdino laišką skaitytojos Olgos Zaweruchos, pirmininkės Ukrainiečių komiteto politiniam kalniam išlaisvinti. Ji, atsiliepdama į Sol. Littmano ir P. Worthingtono straipsnius, primena, kad į rusų rankas pateko ne tikait dokumentai, bet ir priemonės jiems gaminti — antspaudai, blankai ir pan. Rusai dėl to dabar gali lengvai pagaminti suklustotus dokumentus. Laiško autorė rašo: "Visi mūsų visuomenėje smerkia karo nusikaltėlius. Tai jie dabar valdo Kremlių, siųsdami tūkstančius nekaltų aukų mirtin lageriuose už tai, kad jie drįsta išreikšti savo pažiūras, priešintis rusų režimui. Tai tie Kremliaus valdovai dabar parūpina "originalius dokumentus". Esą politiniai kaliniai Sov. Sąjungoje negali suprasti, kaip demokratinė Kanados visuomenė gali priimti tokio tipo rusų "dokumentus".

Ontario pilietiško kultiūros ministerė dr. L. Munro įsteigė naujus žymenis pasižymėjusiems savanoriškumu asmenim, draugijom ir bendrovėm. Ši programa pavadinta "The Outstanding Achievement Awards". Šios rūšies žymenis gali gauti paskiri asmenys, nepelno draugijos, pasižymėjusios savanorišku darbu, ir komercinės bendrovės, padedančios savanoriškai veiklai. Siūlyti gali nepelno organizacijos arba pavieniai

nariai iki š. m. lapkričio 30 d. — Kita žymenų programa "Volunteer Service Awards" veikia jau antri metai. Kiekviena nepelno organizacija gali siūlyti iki 6 kandidatų kiekvienais metais. Siūlomi asmenys, pasižymėję savanoriška veikla kultūrinėje, visuomeninėje, informacinėje ir panašiose srityse per 5, 10 ar 15 metų. Siūlymai priimami iki š. m. gruodžio 15 d. Adresas: Volunteer Awards Program, Ministry of Citizenship and Culture, 5th Floor, 77 Bloor St. W., Toronto, Ont. M7A 2R9. Telefonas: (416) 965-7505. Ten gaunami ir paruošti siūlymų blankai.

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

pradedant lapkričio 10 diena, prie Toronto šventovių bus renkamas Kanados Lietuvių Bendruomenei

SOLIDARUMO MOKESTIS

Būkime vieningi ir visi sumokėkime solidarumo mokestį už 1985 metus!

KLB Toronto apylinkės valdyba

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės tarybos metinis susirinkimas

1985 m. lapkričio 26, antradienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių namų Gedimino pilies menėje.

DARBOTVARKĖ: valdybos ir komisijų pranešimai, valdybos rinkimai ir einamieji reikalai.

KVIEČIAMI organizacijų pirmininkai arba jų įgaliotiniai. Rinktiems tarybos nariams dalyvavimas privalomas. Kviečiame visus tautiečius, kurie domisi apylinkės veikla, dalyvauti šiame susirinkime.

Apylinkės valdyba

BAKIS GALLERY

Š. m. lapkričio pabaigoje ši galerija uždaryma.

Turimas skulptūras ir paveikslus dar galima įsigyti su 20% nuolaida. Galerija atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio, sekmadieniais — pagal susitarimą. Galerija dėkoja dailininkams ir dailininkams už praturtinimą galerijos savo kūriniais.

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Telefonas (416) 533-3623

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412. P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais keliomis reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Dar galima gauti plokštelių "DU GAIDELIAI"

pas A. Juozapavičių.

Tai ideali dovana Kalėdoms, gimtadieniams bei kitom progom. Tinka vaikams iki 12 metų amžiaus.

Adresas: 68 Princeton Rd., Toronto M8X 2E4.
Telefonas — (416) 239-0995

A+ EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus,

žmoną EDITĄ, sūnų ARVYDĄ ir šeimą, sesutę ONĄ JAKIMAVIČIENĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Stasė ir Benediktas Yokubynai

A+ ONAI VAIČIENEI

iškeliauvus į amžinybę,

jos vyrui agronomui DOMUI VAIČIUI, sūnui AUGUSTINUI ir kitiems giminėms, nuoširdžiai užuojautą reiškia —

V. ir E. Dailidžiai
A. ir S. Sakai

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200, (prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS

B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:
įstaigos (416) 763-4319
namų 848-0234

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" l-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, (monių)
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Lapkričio 9 d. susituokė Vida Gaigalaitė su Brian Bunt.

— Per kapinių lankymo Mišias Lietuvos kankinių šventovėje surinkta \$803.00. Stambesnes sumas paaukojo: \$100 — J. B. Stankeičiai, O. Skerius; \$50 — J. Kirvaitis, A. I. Zalagėnai, M. F. Yokušynienė, M. Raškauskienė, S. Kuzmickas, V. Timošenko, A. Ledienė, E. Juzėnienė, E. Mardosienė, J. B. Maziliauskai, H. Eidukevičienė, P. Kuliešius, D. Zuluonienė; \$40 — B. Galinienė; \$30 — G. Šutas, K. Gaputis; \$25 — A. Petkevičienė, V. Jasiūnas, V. R. Akelaičiai, R. Sirutienė, J. P. Kalainiai; \$20 — P. Balasevičius, B. P. Jankauskai, L. Balsys, P. Bosas, J. Paškevičienė, I. Luomonas; \$10 — J. Zabulionis, P. Siminkevičienė, G. Lastauskas; \$5 — I. Jakavičienė. Tos lėšos skirtos lietuvių kapinių išlaikymui.

— Parapijos tarybos kultūrinė sekcija rengia koncertą Anapilio salėje gruodžio 1, sekmadienį. Programą atliks dainos bei muzikos vienetas „Uždainuokim“ iš Klivlando.

— Parapijos tarybos sekcijų pirmininkų posėdis — lapkričio 21 d., 7.30 v.v.

— Anapilio sodybos korporacijos narių metinis susirinkimas — lapkričio 28, ketvirtadienį, 7 v.v., parapijos salėje.

— Paaukojo religinei Lietuvos šalpai: \$100 — P. E. Ališauskai; parapijai: \$520 — dr. A. Lingytė; \$500 — A. B. Niūnevos (a. a. Šimūčio atminimui); \$200 — E. Miliauskienė; \$120 — M. Krivickas; \$100 — J. Pikšilingienė, A. E. Valiūnai; \$50 — dr. A. Valiulis, H. Matušaitis, A. Ledienė, S. Girčienė; „Share Life“: \$50 — V. R. Akelaičiai.

— Mišios lapkričio 17, sekmadienį, 10 v.v. — už a. a. Joną Revą, 11 v.v. — už a. a. Adomą Lastauską ir šeimos mirusius, už a. a. Kazimierą Ivanauskienę.

Lietuvių namų žinios

— Tradicinį rudens baliaus koncertą atliko jauna solistė Rūta Pakštaitė iš Čikagos. Jos pačios surengta programa įgalino įsigilinti ir geriau suprasti dainų turinį, o tarmiškai sudainuotos lietuviškos dainos buvo tikrai tarmiškai atliktos. Dalyvių buvo apie 250 narių, kuriems įėjimas buvo nemokamas, ir apie 50 svečių. Maistą paruošė p. Stanulienė.

— LN lankėsi Aldonis Putz iš Anglijos.

— Toronto lietuvių teatras „Aitvaras“ lapkričio 10 d. suvaidino 3 v. A. Kairio komediją „Sėdėtinė diena“. Dalyvavo apie 250 žiūrovų.

— Grįžęs iš kelionių po Europą B. Jackus atvežė LN keletą vertingų knygų ir nuotraukų. Kelionis iš jų dalinomės su „TŽ“.

— KLB Toronto apylinkės valdybos posėdyje lapkričio 7 d. buvo nutarta įsijungti į tarptautinį Karavaną su „Vilniaus“ paviljonu, kuris vėl bus įrengtas Prisikėlimo parapijos patalpose. — „Vilniaus“ karalaitės rinkimų tvarka ir data yra planuojama pertvarkyti, bet galutinio sprendimo dar nepadaryta. — Vasario 16 minėjimui pagrindiniu kalbėtoju nutarta pakviesti Liūtą Grinį, kuris prisidėjo prie „Taikos ir laisvės žygio“ organizavimo bei jame dalyvavo. — Apylinkės tarybos posėdis įvyks lapkričio 26 d. Plačiau — skelbime šiame „TŽ“ nr.

PADEKA

Nuoširdus aciu St. M. Jakubauskams už \$50 auką teatrui „Aitvaras“. Ši auka skirta ponios Ramanauskienės dėdės a. a. E. Miliauskos prisiminimui vietoj gėlių. Taip pat įpatinga padėka A. Gataveckui ir L. Venslovaitienei už paaukotą laiką maisto ir kavutės paruošimui.

PADEKA

Už mums suruoštą staigmeninį pobuvį 20 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga nuoširdžiai dėkojame rengėjams — B. S. Prakupams, O. J. Azubaliams ir visiems pobūvio dalyviams. Nuoširdus aciu už prisiminimą ir vertingas dovanas.

O. J. Dirmantai

„Ten ekrane sužibus“ knygos sutiktuvės rengiamos Toronto Lietuvių namuose š. m. gruodžio 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Šioje knygoje autorius R. M. Lapas, gyvenantis Čikagoje, aprašo Amerikos lietuvių kinematografijos eigą ir dabartinę būklę. Aprašomi žinomi ir garsūs lietuvių kilmės aktoriai filmų pasaulyje. Bus rodomas trumpas filmas „Naktis Lietuvoje“, gamintas 1926 m. Hollywoode. Tai negarsinis filmas, liečiantis caro laikų knygnešio šeimos tragediją. Meninėje dalyje lietuviškos muzikos koncerto programą atliks L. Polikaicio orkestras iš Čikagos, dalyvaujant sol. D. Polikaičiui. V. K.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų atsinaujinimo programa — seminaras prasidėjo praejusį trečiadienį. Dalyvavo 100 žmonių. Seminaras dar vyks šešis trečiadienius. Pradžią — 7.30 v.v. Prisikėlimo šventovėje.

— Uždaros rekolekcijos vyrams — gruodžio 6-8 d.d. Mary Lake rekolekcijų namuose, King City. Registruoti pas pirm. J. Marcinienę tel. 759-8118 arba vicepirm. L. Senkevičienę tel. 233-7312. Vadovaus — kun. A. Saulaitis, SJ.

— Uždaros rekolekcijos moterims — gruodžio 13-15 d.d. Mary Lake rekolekcijų namuose, King City. Registruoti pas pirm. J. Marcinienę tel. 759-8118 arba vicepirm. L. Senkevičienę tel. 233-7312. Vadovaus — kun. A. Saulaitis, SJ.

— Prieškalėdiniam parapijos susikaupimui vadovaus kun. A. Saulaitis gruodžio 20-22 d.d.

— Parapijai aukojo: \$200 — J. D. Valaičiai, A. V. Lukai, L. G. Matukai, Č. B. Joniai, A. Kanapka; \$120 — E. Mačiulaitis; \$100 — P. M. Venskai, U. Petkūnienė, M. Vaškevičienė; \$50 — H. Drabato, P. Kuliešis, P. Kirtukas; Vėlinių novenos proga \$100 — Z. M. Rimšos, I. Kairienė, J. Lapp, E. Girdauskienė, N. V. Liačai, E. Azubaliene; \$65 — E. Mardosai; \$50 — G. W. Semach, T. V. Šalvaičiai, I. Urbonas, U. Palulis, A. Laurinaitis, L. Balsys, S. Laurušaitis, R. I. Rymantai, A. Volungė, J. Statkevičius, M. St. Jakubauskai, B. Maskeliūnas, A. A. Šmigelskiai (vienuolynai); vskupondui \$100 — M. Vaškevičienė, \$50 — N. Preibienė; siuntiniams į Suvalkų trikampį \$100 — O. Šalnienė; \$25 — E. Bartkus; stovyklavietės vajui \$100 — dr. J. Uleckas, M. Vaškevičienė, N. V. Liačai; \$50 — L. Balsys, S. J. Maciauskai, S. Laurušaitis, M. St. Jakubauskai; \$25 — J. A. Zakai, A. N. Simonavičiai, J. B. Tamulioniai.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija, kuriai vadovauja dr. J. Čuplinskienė, vėl pasiuntė į Suvalkų trikampį 29 siuntinius. Iš viso pasiųsti 974 siuntiniai.

— Mišios lapkričio 17, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a. a. Vaclovą Lastauską, 9.30 v.v. — už parapiją, 10.15 v.v. — už Venslovaičių mirusius, už a. a. Stefą Latvėnienę, 11.30 v.v. — už Vėlinių novenai pavestas sielas, 7 v.v. — už a. a. Antaninę Kančaitienę-Marcinkienę.

Kalėdinis „Tėviškės žiburių numeris“ išeis gruodžio 17 d. su tradiciniais sveikinimais. Asmenys, organizacijos, institucijos prašomos jau dabar siųsti savo sveikinimų tekstus „TŽ“ administracijai. Paskiri rėminiai sveikinimai apmokami pagal nustatytą tarifą. Šalia paskirų sveikinimų bus vienas bendras, kurin gali įsirašyti kiekvienas tautietis, norintis pasveikinti savo artimuosius per laikraštį Kalėdų ir Naujų metų proga. Tuo atveju laikraščiu už patarimą pridedama auka. Visi sveikinimai bus priimami iki š. m. gruodžio 8 d.

Muzikos ansamblis „Uždainuokim“, Klivlande įsteigtas 1980 m., su koncertais aplankė daugelį Amerikos ir Kanados lietuvių gyvenviečių. Torontone jie pasirodys pirmą kartą gruodžio 1, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje. Koncertą rengia Lietuvos kankinių parapijos kultūros sekcija.

Kalėdiniai renginiai. Metropolitinio Toronto etninio meno taryba organizuoja net tris renginius Kalėdų laikotarpyje. Gruodžio 15, sekmadienį, 2-4.30 v.p.p., Toronto rotušėje bus kalėdinių giesmių koncertas, kuriame dalyvaus įvairių tautybių chorai. Įėjimas nemokamas. Gruodžio 7 ir 8 d.d., 12-6 v.v., „North York Civic Centre“ (5100 Yonge St.) bus kalėdinių papročių popietė „Christmas Around the World“. Dalyvaus 30 etninių grupių su savo skiriais, kuriuose bus parduodami kalėdiniai kepiniai, rankdarbiai, tautodailės dirbiniai. Be to, bus tautinių šokių, kalėdinių giesmių programa įvairiomis kalbomis. Įėjimas nemokamas. Lapkričio 30 ir sausio 6 d. (1986), „Royal Ontario Museum“ bus kalėdinių eglučių bei jų papuošalų paroda, kurioje dalyvaus 10 tautybių. Be to, pirmajame ir trečiajame gruodžio savaitgalį ten chorinės grupės giesdą kalėdines giesmes, atliks tautinius šokus, pasakoriai seks pasakas.

„ATŽALYNAS“

TRADICINI
BAZARĄ-POPIETĘ

1985 m. lapkričio 17, sekmadienį, Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje. Bazaras — 12.30 v.p.p. Popietė ir meninė programa — 3 v.p.p.

PROGRAMOJE: visos „Atžalyno“ tautinių šokių grupės. Turtinga loterija, bazaras, kava ir pyragai.

Visi kviečiami savo dalyvavimu ir aukomis paremti mūsų šokantį — dainuojantį jaunimą.

TĖVŲ KOMITETAS

1985 m. lapkričio 17, sekmadienį, 1 val. po pietų, Toronto Lietuvių namų pensininkų patalpoje šaukiamas LN moterų būrelio

visuotinis susirinkimas

Darbotvarkėje: oficiali dalis, pietūs, dr. J. Rimšaitės kelionių skaidrės, loterija

Visos būrelio narės prašomos dalyvauti.

Valdyba

Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seserų ir Toronto skyriaus

rėmėjų rengiama

METINĖ ŠVENTĖ

1985 m. lapkričio 24, Kristaus Karaliaus sekmadienį, 4 valandą po pietų, Prisikėlimo parapijos salėje.

Programoje: koncertas — solistė Linda Marcinkutė

dailūs žodis — Edita Nazaraitė, vakariene.

Auka — \$15.00, pensininkams — \$13.00

Bilietai gaunami lietuvių parapijų salėse sekmadieniais po pamaldų.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ-MINĖJIMAS

lapkričio 24, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, Mindaugo menėje.

Pamaldose lietuvių šventovėse šauliai dalyvauja su vėliavomis.

Minėjimo programoje Kanados kariuomenės majoro Vaidoto Paukščičio paskaita ir meninė dalis:

solistė S. Žiemelytė, kontraltas, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė.

Įėjimas — auka \$3.00.

Rengia Vlado Pūtvio šaulių kuopa, pavesta KLB Toronto apylinkės valdybos

45 m.

Savaitraščio „Nepriklausoma Lietuva“ sukaktuvinis spaudos VAKARAS

įvyks Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

1985 m. lapkričio 30, šeštadienį, 6 v.v., meninė dalis — 7 v.v.

PROGRAMOJE:

- Atidarymo kalbos
- Jaunimo dainos vienetas „Sutartinė“
- „Atžalynas“ — tautinių šokių grupė
- Baras ir loterija

Šokiams gros gera kapela.

Įėjimas — \$6.00, pensininkams ir studentams — \$5.00.

Rengia — spaudos rėmėjai

Pirmą kartą Toronte

Klivlando dainos-muzikos vienetas

„UŽDAINUOKIM“

Vadovas — Algirdas Bielskus

akompaniatorius — Jonas Govėdas

Rengia ir visus dalyvauti kviečia

KONCERTAS

Gruodžio 1, sekmadienį, 4 valandą po pietų

Anapilio salėje

Įėjimas — \$6.00

Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija

A. a. Edmundo Miliausko atminimui vietoje gėlių V. V. Ivanauskai paaukojo „Tėviškės žiburiams“ \$20.

A. a. Ona Vaičiūnė, buvusi mokytoja Lietuvoje, mirė lapkričio 9 d., Hudson, N. Y. JAV, sulaukusi 84 metų. Palaidota ten pat. Liko vyras agronomas Domas Vaičius ir sūnus Augustinas.

„Paramos“ 1986 m. kalendo-rius jau išėjo iš spaudos. Spalvotame antro puslapio viršelyje pavaizduoti nepriklausomos Lietuvos ordinarai (iš plk. J. Giedraitio ir K. Kalendros palikimo). Kiekvienam mėnesiui skirtas nuplėšiamas puslapis. Kalendorių spausdino „Time Press Litho Ltd.“ spaustu-ve, kurios savininkai yra p. p. Danaičiai.

Latvių pensininkų ir slaugos namai „Kristus Darzs“ Wood-bridge, Ont., pašventinti bei atidaryti lapkričio 9 d. Iškil-mėje lietuviams atstovavo KLB pirm. adv. A. Pacevičius, dr. Uleckas, dr. M. Uleckienė ir kiti. Adresas: The Kristus Darzs Home for the Aged, 11290 Pine Valley Drive, Woodbridge, Ont. Tel. (416) 927-0242.

MONTREALQUE

„Širdis dar žydi“ — antroji Mont-realio vyrų okto plokštelė, ku-rią ką tik išleido „Vilnius Records of Canada Ltd.“ Susipažinimą su šia plokštele suruošė pats oktoas lapkričio 3 d. AV parapijos salėje. Andreja Celtoriūtė vadovavo trumpai programai, o seniūnas Rytis Bulota papasakojo okto istoriją. Nariai keitėsi, pasikei-tė ir vadovai, kai 1980 m. iš muz. Mme M. Roch vadovavimą per-ėmė Aleksandras Stankevičius. Oktetas, kurį dabar sudaro — A. Gudas, R. Bulota, A. Urbonas, A. Rusinas, V. Murauskas, H. Cel-torius, A. Mickus ir D. Mališka, padainavo keturias dainas. Gėlės išteiktos muz. Mme M. Roch ir Te-resei Mickienei, kuri nupiešė plokštelės viršelį. Svečiai, pa-valšinti šampanu, kava, sumu-tiniais ir pyragais, galėjo įsigy-ti naująją plokštelę.

Rimas ir Marytė Siniūtė-Jurkai lapkričio 3 d. atšventė vedybinio gyvenimo dvidešimt penkerių me-tų sukaktį. Ta proga jų vaikai su-kvietė gimines ir artimuosius gra-žioms vaišėms.

Sesėlė Judita Zabaitė, dvejus metus išbuvusi Putname, grįžo į Montrealio seselių namus.

LVKS „Ramovė“ rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą

lapkričio 24 d. po pamaldų AV parapijos salėje.

Pakrikštyta Marinos (Pavilany-tės) ir Gerald Brannigan dukre-lė Erin Alana. Taip pat pakrikšty-ta Antano ir Wendy Keturkų duk-relė Katarina Sabrina. Alma ir Petras Drešeriai spalio 28 d. su-silaukė trečio kūdikio — dukre-lės.

A. a. Pranas Mekšriūnas, 92 m. amžiaus, mirė spalio 29 d. Palai-dotas iš Šv. Kazimiero šventovės lapkričio 1 d. Cote des Neiges ka-pinėse. Liūdi du sūnūs ir duktė bei jų šeimos B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Šiuo metu vykdomas šventovės vidaus remontas ir dažymas. Savaitės ir sekmadienį Mišios laikomos svetainėje, kur scenoje yra pa-ruoštas altorius. Po pamaldų švenčiausias Sakramentas gra-žinamas atgal į tabernakulį. — Šv. Onos draugijos pirm. Elena Kurilienė buvo išvykusi pas duk-ros dr. Roberto ir Janinos Taut-kų šeimą, kuri susilaukė pirmagimio sūnelio Eriko. Minėtoji draugija parapijos remontui pa-skyrė \$5.000. — L. ir K. Šimonė-lių sūnus Erikas baigė McGill uni-versitetą bakalauro laipsniu ko-merciijos srityje.Šk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	8.75%	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir
1 metų	8.50%	prekybines.
180 — 364 d.	8.25%	Paskolos
120 — 179 d.	8 %	mirties
60 — 119 d.	7.75%	atveju
30 — 59 d.	7.50%	draudžiamos
Taupomosios sąskaitos:		iki \$10,000
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

MIAMI BEACH, Floridoje, netoli jūros, išnuomojamas privatus kam-barys su atskiru įėjimu. Skambinti vakarais 1-305-861-2161.

PERNUOMOJAMAS BUTAS „Vil-nius Manor“ rūmuose. Galima užim-ti nuo gruodžio 1 d. Skambinti nuo 10 v.v. iki 9 v.v. Tel. (416) 766-4587.

ATLIEKU visokius namų remonto ir statybos darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Torontone — J. Baliūnas.

LIETUVIS INŽINIERIUS, gerai atrodantis subrendęs vyras, norėtų susipažinti su lietuviu 30-38 me-tu. Paslaptis garantuota. Rašyti „Tėviškės žiburiams“, ant voko pa-žymint Jonui.

„Volungė“ dėkoja visiems savo rėmėjams ir praneša, kad visi koncerto-baliaus bilie-tai jau parduoti ir jų nebus galima gauti prie įėjimo.

„The Toronto Sun“ 1985. X. 15 išspausdino Lauros Sabios straipsnį įprastinėje jos skil-tyje. Jame autorė griežtai pa-sisako prieš karo nusikaltėlių pajieškos komisijos kelionę Sov. Sąjungon: „Ir kam iš to bus nauda, nebent advokatų kišenėm pripildyti, atnaujinti senom žaizdom, sukelti erze-liui, atgaivinti antisemitiz-mui“. Autorė taipgi cituoja Kanados parlamento narį Don Blenkarn, kuris yra pareiškęs: „Nėra reikalo Deschenes ko-misijai važiuoti Rusijon. Ji neturi laiko išklausti parla-mento narių pareiškimams, bet turi laiko kviesti Rusi-jon ir kalbėti su KGB“.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuės, pa-rengimai namuose ir laidutvių pusryčiai. Skambinti pirmadie-niais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Torontone.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom pro-gom, parūpinama salė, muzika, gė-lės, sutvarkomi gėrimų (baro) reika-lai. Skambinti bet kurioo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Torontone.